

oo Tyttärens kirjasto 2 oo

E. B. Walford

Viisas tyttö

„Tyttöäni kirjasto“ 2

L. B. WALFORD

VIISAS TYTTÖ

(A SAGE OF SIXTEEN)

ENGLANNINKIELESTÄ SUOMENTANUT

VALFRID HEDMAN

ARVI A. KARISTO OSAKEYHTIO
HÄMEENLINNASSA

Tilanne.

Kun Elma kävi Park Lanen varrella sijaitsevassa talossa, nimitettiin häntä siellä „viisaaksi“. Kenenkään päähän ei pälkähtänyt nimittää häntä „viisaaksi“ Haverstock Hillissä.

Haverstock Hillissä hän asui — Park Lanen varrella hänet tavattiin joka keskiviikko-iltapäivä. Siitä huolimatta hän tuskin oli paremmin kotonaan tai funsi itsensä varsinaisemmaksi asukkaaksi edellisessä talossa kuin mitä hän jälkimäisessä oli.

Selittäkäämme. Elma oli orpo, ja sir Thomas Alfreton — joka oli merkkihenkilö, mitä henkilöihin tulee, rikas, suosittu ja arvossapideetty samalla kertaa — oli hänen läheisin elossa oleva sukulaisensa; mutta tällä haavaa sir Thomasilla ei ollut eikä voinut olla erittäin paljon puuhailtavaa nuoren holhottinsa kanssa. Hänen veli-vainajansa oli nimenomaan määrännyt, että eräs neiti Exeter kasvattaisi tyttönsä, ja neiti Exeter oli etäällä sir Thomasin maailmasta, aivan sen ulkopuolella, eikä voinut mitenkään tulla hänen laskelmiinsa. Hän tiesi, että sellainen neiti oli olemassa, mutta hänen asuinpaikkansakin oli hänelle tuntematon. Lady Alfreton sen tiesi, hän vakuutti.

Lady Alfreton oli hyvin kiintynyt Henry-paran lapseen

ja piti häntä mahdollisimman paljon kodissaan Park Lanelle. Mutta mitä saattoi tehdä tyttölle, jota vanhempiensa toivomuksen mukaan kasvatettiin täysihoitolaopistossa? Ellei olisi ollut tuota opistokysymystä, ei sir Thomas puolestaan käsittänyt, miksei Elma olisi voinut asua heidän luonaan ja lukea Julietin entisen kotiopettajattaren johdolla, nyt kun Juliet ei enää häntä tarvinnut. Mutta näin ollen, niin, näin ollen sir Thomas — kohautti olkapäitänsä.

Hän tunsu veljentyttärensä, jos tapasi hänet omalla kynnyksellään tai omilla portaillaan tai jos tämä puhutteli häntä sanoilla: „Hyvää päivää, setä!“ hänen lähtiessään jokapäiväiselle ratsastukselleen; mutta luultavasti hän ei olisi tuntenut häntä, jos tyttö olisi kulkenut hänen ohitseensa puistossa tai katsahtanut häneen parlamentin alahuoneen parvekkeelta.

Muut perheenjäsenet ajattelivat Elmaa kuitenkin melkoista enemmän — milloin heillä oli aikaa ajattelemiseen, ja rakastivatkin häntä enemmän — milloin he sydämessään saivat tilaa rakkaudelle.

Keskiviikkopäiväin välillä he tosin tavallisesti unohtivat jokaviikkoisen vieraansa. Lady Alfreton vilkaisi kummastuneena ympärilleen, kun hänen kamarineitonsa muistutti häntä, että Joseph tai joku muu oli lähetettävä noutamaan nuorta neidiä ennen kello kahta; mutta siinä kummastuksessa ei sentään ollut mitään tyylyttä. Päinvastoin käsitettiin aina, että hänen armonsä pikemminkin oli mielissään, kun hänelle ilmoitettiin keskiviikon taaskin saapuneen — ja saapuneen paljoa ennemmin kuin hän oli odottanutkaan. Ja kun kaupungilta palaava Juliet astui sisälle ja huudahti: „Mitä, Elma! Täälläkö taas?“ hän lausui nuo sanat tavallaan aivan sydämellisesti; ja Piersin: „Hei, Elma! Onko sinulla jälleen iltapäivä-loma?“ kuu-

losti aina oikein reippaaltakin, kun hän näki nuoren serkun tirkistävän porrasten kaidepuun ylitse noina perin tärkeinä iltapäivinä.

„Kuinka sinä voit, nuori viisas?“ oli Piersin toinen kysymys.

„Oikein hyvin, kiitos vain“, kuului „nuoren viisaan“ vastaus. „Miksi ihmeessä sinä minua niin nimität, Piers-serkku?“ lisäsi hän äkkiä.

Siinä ei koskaan suuria selityksiä yritetty. He tiesivät jokainen, mitä he tuolla nimityksellä tarkoittivat, mutta eivät välittäneet pohtia sitä Elman kanssa.

„Luullakseni ne eivät pidä sinua niin viisaana Haverstock Hillissä?“ oli Juliet eräänä päivänä huomauttanut.

„Eivät suinkaan“, myönsi Elma ja purskahti äänekkään nauruun.

Haverstock Hillissä pikemminkin sanottiin: „Elma, sinä tyfönlellukka!“ tai „Elma, sinä hupakko!“ Ja todellakin, vaikka Elman hienon, muodinmukaisen tädin oli tapana väittää, että, tekipä mitä hyvänsä, hän ei toisinaan voinut olla hämmästyttä tuon ihmeellisen lapsen peloittavaa viisautta ja vakavaa järkevyyttä, neiti Exeter taas usein toivoi, ettei Elman kieli olisi liikkunut liian liukkaasti ja hillittömästi hänen ollessaan setänsä luona; ja mielellään hän olisi tukkinut korpansa siltä kevytmieliseltä sanatulvalta, joka puhkesi vapaapäivän-viettäjän huulilta tämän sieltä palattua.

Täten huomaamme, että nuorta sankaritartani katseltiin kahdelta ihan erilaiselta näkökannalta.

Kunnon neiti Exeteriä olisi suuresti kummastuttanut, jos hän olisi kuullut nuorta turvattiensa syyteettävän liiallisesta vakavuudesta, samaten kuin lady Alfreton olisi ihmeteltyt, jos olisi tietänyt, että mitään aavistamaton hoolhoija, joka katseli häntä kirkkailla silmillään, mielessään

ääneti pahoitteli, kun hän joskus innostuttavaan puheena-aiheeseen syventyneenä unohti lapsen olevan saapuilla ja „hiukan, pikku hiukkasen jutteli siihen tapaan kuin muut ihmiset haastelevat, tiedätköhän, hyvä ystävä“ (näin hänen armonsä myöhemmin tilannetta kuvaili), — niin, rikollinen olisi todella sanattomaksi hämmästynyt, jos olisi tietänyt, että sama Elma, jonka juhallisen äänettömyyden edessä hänen kuiskauksensa olivat vaimenneet, todennäköisesti vielä samana päivänä saisi muistutuksen siitä, että oli „kananpäinen“ ja „pärpättävä“ houkkio.

Mitkään kaksi ajatussuuntaa, kaksi päivänohjelmaa, kaksi elämäntähtäystä yleensä eivät olisi voineet olla toisilleen ehdottomasti vastakkaisempia kuin ne, jotka olivat sir Thomas Alfretonin huonekunnan ja neiti Exeterin kullatalon asukkailla. Elma oli ainoa yhdysside heidän välillään.

Neiti Exeter lausui: „On mainio asia rakkaalle oppilaalleni, että hänellä on sellaisia sukulaisia. He uskovat hänet niin täydellisesti minun huostaani jo luottavat niin täydellisesti minun ohjaukseni, etteivät koskaan yritä sekaantua minun määräämisvaltaani tai muuttaa kasvatusohjelmaani. Mitään kuluja ei säästetä, ja minä saan toimia kuten näen rakkaalle Elmalle parhaaksi. Hänen äiti-raukkansa jätti hänet minun huostaani“ — tässä neiti Exeter lempeän itsetietoisesti suoristausi, ja hänen sydämensä ylpeys osoitti hänen poskilleen välähtävissä heikossa hohteessa; — „rouva Henry Alfreton oli näet kuolinvuoteellansa lausunut puolisolleen toivomuksen, että heidän ainoan lapsensa kasvatus jätettäisiin minun huolekseni. Senvuoksi en missään tapauksessa olisi suostunut luopumaan vaatimuksestani“, oli hänen tapansa jatkaa; „mutta tuntuu hauskalta, ettei sellaista ole koskaan vihjaistukaan. Ja mikä parempi, koska sir Thomas

ja lady Alfreton eivät ole kertaakaan mitään edes kyselleet tai tiedustelleet, toivon heidän luottavan minuun yhtä paljon kuin luottivat toisetkin sukulaiset saadessaan tietää, että Elma oli tuleva kofini asukkaaksi. Mielestäni sir Thomas tai lady Alfreton eivät voisi tehdä nuorelle veljentyttärelle mitään mikä olisi niin edullista kuin tämä pidättyminen kaikesta hänen opintoihinsa puuttumisesta ja hänen elämänsä ohjaamisesta.“

Kunnon sielu! Olisipa hän arvannut, mistä moinen pidättyminen johtui!

Kuunnelkaamme, kuinka Elman täti haastelee samasta asiasta. „Niin, tietysti; hyvä ystävä, mitä Juliet sanoo, on aivan totta. Me pidämme kaikki Elmasta — rakkaan Henry-paran ainoasta lapsesta, käsittätehän; mutta mitäpä me voimme tehdä? Kuinka hänen armas äiti-rukkansa koskaan saattoi uneksiakaan sellaisen pyynnön tekemisestä, ja kuinka kelpo lanko-parkani koskaan saattoi olla niin viiripäinen, että pani sen täytäntöön, sitä en voi, en, minä en voi sitä ymmärtää. Minä nimitän sitä jultmuudeksi hänen omaa tytärtään kohtaan. Sir Thomas katsoi olevansa velvollinen pitämään kaikki kapteeni Alfretonin määräykset voimassa“, jatkoi puhuja valitellen, „ja — oi, enkö kertonut teille, millaisia ne olivat? Enkö? Asian todellinen laita on niin — ihan häpeän sitä tunnustaa, — että lapsi on lähetetty kouluun johonkin etäiseen Lontoon sopukkaan, Hav . . . Haverstock Hilliin, sanalla sanoen. Erään neiti Exeterin opistoon. Neiti Exeter oli ollut rouva Henry Alfretonin kofiopeuttajattarena ja kaiketi saavuttanut jotakin vaikutusvaltaa häneen. En tiedä mitään neiti Exeteristä ja hänen koulustaan“, puhui lady Alfreton edelleen; „sanoin sir Thomasille, ettei hän tosiaankaan voinut odottaa minun tietävän, ja siinä hän oli aivan yhtä mieltä kanssani. Jos Elma olisi jätetty kokonaan

meidän haltuumme, olisimme tehneet parhaamme hänen puolestaan, mutta näin ollen hän on aivan poissa meidän piiristämme ja kokonaan neiti Exeterin käsissä“, selitti rouva.

„Voiko hän samalla kertaa olla kahden henkilön huostassa, voiko? En epäilekään, että neiti Exeter on kunnioitettava ja kelpo ihminen, mutta tyttökoulu Haverstockin mäellä, ymmärrätköhän! En voi käsittää, miksi hän on perustanut opistonsa sinne; epäilemättä on paljon muita paikkoja — täällä on koulu lähimmässä kadunkulmassa; ja jos Elma olisi toimitettu sinne, niin palvelijattareni olisi vain tarvinnut saattaa hänet opistoon ja sieltä kotiin. Mutta eihän siitä nyt hyödytä puhua. Niin kauan kuin kapteeni Alfreton — Henry, tiedätköhän — oli elossa, meidän ei tarvinnut tietää lapsesta mitään, eikä... eikä“ — tässä kohdassa tuo komea, hieno nainen jo liikahti tuolissaan hämärän levottomasti ja tuntien olevansa liukkaalla jäällä — „eikä Henry-parka koskaan sitä pyytänyt tai odottanutkaan.“ — Elma oli tässä mainittuna aikana ollut vain kerran setänsä asunnossa.

„Mutta heti kun sir Thomas kuuli veljensä kuolemasta“, aloitti kertoja jälleen reippaammin, „hän lausui ensi sanoikseen: 'Meidän pitää paremmin tutustua siihen pikku tyttöön.' Siitä päivän olemme aina tehneet kaiken voitamme Elman puolesta. Hän viettää kaikki iltapäivälomansa meidän luonamme, toisin sanoen käy täällä joka keskiviikko — vaikka on niin etäältä noudettava ja sitäpaitsi aina saatettava takaisinkin. Me emme sitä vaivannäköä nureksi. Elma on meidän kaikkien suosikki; ja sir Thomas on alkanut puhua jotakin siihen suuntaan, että ottaisimme hänet syksyllä mukaamme Towersiin. Heti kun hän loppettaa tuon ikävän koulun — eli täytettyään kahdeksantoista, sillä minä olen kuullut, että hänen on

pysyminen neifi Exeterin hoivissa, kunnes tulee kahdeksantoista-vuotiaaksi, — silloin asia muuttuu. Voimme sitten alkaa miettiä, mitä on tehtävä. Haluaako sir Thomas, että hän asuu meidän luonamme, vai eikö, sitä en tiedä. Se saa riippua olosuhteista. Mutta nykyisin ja niin kauan kuin olemme vain koulutytön kanssa tekemisissä, emme voi tätä enempää. Ei voi tulla kysymykseenkään, että olisimme säännöllisessä kanssakäymisessä tuon neiti Exeterin kanssa; ikävät kirjeet, haastattelut ja vetoamiset ovat meille vastenmielisiä. Jatkakoon hän menettelyään samaan tapaan kuin tähänkin asti. Sir Thomas suorittaa laskut — siinä kaikki.“

Näin täydellisesti esitettyään asian lady Alfreton, jonka omituisuuksiin kuului äkkiä menettää farmonsia ja harrastuksensa, herpautua heti kun oli ehtinyt liekaköytensä päähän, tavallisesti vaipui uupuneena selkäkenoon sohvanpielusta vasten, viuhkallaan löyhytellen pois harmillisen puheenaineen viimeisenkin tuulahduksen.

Mutta Elmahan ei tästä kaikesta mitään tietänyt. Kuinka hän olisi voinut tietää? Kuka olisi siitä hänelle kertonut?

Hän oli, kuten täfikin oli tunnustanut, suosikki, ja suosikki, joka ei aavistanut, että mitenkään olisi voinut toisin ollakaan. Hänen päähänsä ei vielä koskaan ollut pälkähtänyt epäillä olevansa tervetullut tähän vieraaseen taloon tai ajatella, miksi se vieras olisikaan. Jo toisen käyntinsä jälkeen hän oli tuntenut olevansa siellä niin kotonaan kuin olisi sen seinien sisäpuolella syntynyt. Kaikki olivat hänen ystäviänsä. Kun hänen iloinen soittonsa ovelta kuultiin — Elma soitti ovikelloa ja kolkutti aina omalla tavallaan, — silloin maailman haluttomin, ylimielisin sir Thomaskin puolittain hymyili itseksensä astuessaan verkalleen ovea kohti. Kun lady Alfretonin pukuhuoneen ovi lensi auki ja pieni olento pyrähti sisälle,

niin tyly ja töykeä kamarineitokin, joka vain puolin sanoin ja naama happamana hönähteli oman emäntänsä käskyihin ja kysymyksiin, vastasi melkein hilpeästi Elmaneidin tervehdykseen.

Elman täti tarjoutui suudeltavaksi mielihyvää lähentelevin elein. Juliet antoi riistää hattunsa päästään serkun koelttavaksi, ja samaten sai tämä vastustamatta vähän väliä hypistellä, mallailla ja viskellä ympäri hänen hansikkaitansa, pifsejänsä ja nauhojansa. Ja Piers — Piers tuli kotiin puolisolle niinä päivinä, joina Elma oli saapuva Park Lanelle.

II.

„Neiti Exeterin kasvat.“

Oli jotakin niin tuoretta ja tuoksuvaa, niin satakaunon kaltaista ja kastehelmien lailla kimmeltävää tuossa hilpeässä nuoressa olennossa, joka täten aika ajoin herätti tympeytyneen perheen jonkinlaiseen eloisuuteen oman yltäkylläisenä pulppuilevan riemunsa voimalla, että nimi, jolla hänet siellä parhaiten tunnettiin, olisi kuulostanut omituisen aiheettomalta filapäisen vieraan korvissa. Mitäpä oli, mitäpä saattoi olla tässä päiväpaisteisessa, hymyilevässä Elmassa sellaista, joka johtaisi ajattelemaan „viisasta“? Ei suinkaan ollut mikään erityisen viisauden todistus pyöriä hyrrän tavoin avarain, juhlallisten vastaanottohuoneiden lattioilla, lentää tuulena parvekkeen lasiovista, tarkastaa jokaista korttia uuninreunuksella, kysellä jokaista uudistusta, penkoa kaikki käsilaukut ja laatikot, kääntää kaikki ylösalaisin. Elma saattoi temmata auki täfinsä vaatekaapin, siirrellä kapineita hänen pukupöy-

dällään, tirkistää hänen jalokivilippaisiinsa, koettaa ylleen hänen uusimpia viittojaan ja päähineitään sekä laahustaa hänen parhaissa silkkihameissaan kuvastimen edessä niin riemullisesti, että sydän ilahtui sitä katsellessa.

Elmalta riitti mielenkiintoa kaikkia kohtaan, ja hän feki tuhansia kysymyksiä kaikista uusista tulokkaista, joita oli taloon saapunut. Hänen välityksellään hänen tätinsä ja serkkunsa saivat enimmät tietonsa taloutensa alemmista jäsenistä. Hän jutteli heille, mistä Jane oli kotoisin ja ketkä Susanin vanhemmat olivat. Hän hommasi lääkeettä, kun Josephilla oli hampaankolotusta. Lady Alfretoninkin täytyi hilpeähkösti hymyillä kuullessaan, että eräs palvelijattarensa oli funtenut Elman äidin palvelijattaren. Kaikessa tuossa oli melko paljon lapsellista, mutta mitään erityistä „viisautta“ se ei todistanut.

Siitä huolimatta Piersin antama liikanimi säilyi.

Hän oli fullut antaneeksi sen eräänä päivänä, jolloin talossa oli ollut muutamia hänen ja Julietin tuttavina Elman lisäksi puolisoilla vieraina. Oli alettu puhua jostakin aiheesta, jommoisista kyllä usein haastellaan lontoolaisissa ruokasaleissa, ei erikoisen paheksuttavasta, mutta kuitenkin yksinkertaisille, turmeltumattomille korville oudosta. Elma oli ahminut jokaisen sanan, ja jokainen sana oli saanut hänen sinisilmänsä laajenemaan ja hänen viattoman sydämensä ihmettelemään ja miettimään. Tämä oli kuvastunut hänen kasvoissaan. Yhtäkkiä puhujat olivat vaienneet, jotkut heistä hiukkasen hämillään. Silloin Juliet, ehkä ensi kerran elämässään, oli puhutellut terävästi nuorta serkkuaan, ja Piers oli nauranut.

He olivat kysyneet, mitä hän ajatteli, ja hieman punastuen hän oli vilpittömästi tunnustanut miettineensä jotakin sellaista, mikä ei ollut aivan tavallista Park Lanen talossa ja mihin ei kukaan oikein osannut vastata. Ja

Piers oli taaskin purskahtanut nauruun ja nimittänyt häntä „viisaaksi“.

Milloin tahansa sama kohtausta uudistui, ja ainahan se välillä uudistui, se ehdottomasti päättyi siten, että Elma kuuli itsestään käytettävän tätä nimitystä. Lady Alfreton omaksui sen, Juliet sitä usein toisteli, ja sir Thomaskin tiesi, ketä sillä tarkoitettiin. Kenties he kaikki käsittivät sen ikäänkuin omituiseksi vastalääkkeeksi eräänlaiselle hervottomuudelle, levottomalle ahdistukselle, joka hiipi heidän omaantuntoonsa Elman ollessa saapuvilla. Mahdollisesti he pitivät sitä vastasytteenä tuolle vakavalle, tuijottavalle katseelle, mikä heidän välinpitämättömyydestään huolimatta tuollaisessa lapsukaisessa heitä väkisinkin soimasi ja häiritsi.

Elmaan itseensä he eivät voineet suuttua; hän oli heidän sanojensa mukaan vastustamaton, masentumaton pieni velho. Mutta sisimmässä sielussaan he kapinoitsivat hänen ääneittämiä vastalauseitaan tai niitä sanoihin puettuja mielenilmauksia vastaan, joita he itse hänestä puristivat. Se oli kaikki neiti Exeterin syytä, huomauttelivat he salaa toisilleen, — neiti Exeterin hommia — neiti Exeterin opeusta; ja vähitellen he tulivat ristinneeksi nuo kasvoilmeet, jotka olivat seuran pelättimenä, „neiti Exeterin kasvoiksi“. Milloin vain „neiti Exeterin kasvoit“ olivat näyttäytyneet Park Lanen talossa jonakuna loma-iltapäivänä, voitiin jälkeinpäin kuulla jotakin tällaista:

„Rakkahin Juliet, opihan olemaan vähän varovaisempi sen lapsen läsnäollessa.“

„Äiti, minä luulin olevani varovainen. Tarkoitukseni oli olla erikoisen varovainen.“

„Muista, ettei hänellä ole mitään maailmantuntemusta.“

„Muistanpa tietenkin, äiti. Eihän meillä ole tilaisuutta sen unohtamiseen.“

„Etkä kai halua häntä kiusata?“

„Kiusafako Elmaa? En suinkaan. Mutta äiti . . .“

„No, kultaseni?“

„Olinko minä koskaan — edes silloin, kun olin aivan nuori enkä vielä ollut juuri mitään nähnyt — olinko minä koskaan semmoinen kuin Elma on nyt?“

„Et“, vastasi lady Alfreton ehdottoman varmasti. „Et milloinkaan!“ jatkoi hän yhä pontevammin ja korostaen sanojansa. „Se on kaikki neiti Exeterin hommia.“

Voimme kuitenkin ilmoittaa lukijattarillemme, ettei tuo ollut toffa eikä sinnepäinkään. Neiti Exeter, oivallinen, vaatimaton, nöyrämielinen, vilpitön ja velvollisuudentuntoinen sielu, esiintyipä „velvollisuus“ missä muodossa hyvänsä, oli kaikkein viimeinen henkilö neuvomaan oppilastaan kammoamaan maailman menoja, sen muoteja ja turhuuksia, siitä hyvin yksinkertaisesta syystä, että hän itse tiesi niistä vähän tai ei mitään. Toista olisi ollut, jos Elma olisi hänelle kuulemistaan kertonut — mutta Elma oli liian ylevä kieliäkseen hänelle tai kenellekään muullekaan. Elma saattoi ajatella omia ajatuksiaan, tuntea omia tunteitaan ja pohtia niitä omassa nuoressa mielessään sen tapauksen jälkeen, joka aikoinaan oli ne hänessä herättänyt, mutta hän ei hiiskunut sanaakaan neiti Exeterille.

Neiti Exeter tiesi vain, että lady Alfreton oli ottanut nuoren sukulaisensa mukaansa huvittelupaikkoihin, antanut hänelle sieviä lahjoja ja hänen lähtiessään ystävällisesti kehoitellut häntä tulemaan jälleen. Hän kuuli ainoastaan, että serkut olivat puuhailleet sitä tai tätä Elman ollessa mukana, että Juliet oli antanut hänen olla saapuvilla koetellessaan uutta hovipukuansa ja että Piers oli näyttänyt hänelle koko valokuva-varastonsa, jonka oli ulkomaanmatkoiltaan tuonut. Neiti Exeter ajatteli, että Alfre-

tonit varmaan olivat herffaista, hienosti sivistynyttä, oivallisesti kasvatettua, valistunutta väkeä, ja hän vakaantui yhä enemmän uskossaan, että orvolle Elmalle ajan pitkään koituisi paljon hyötyä suhteistaan sellaiseen perheeseen. Noilta uskollisilta huuililta ei milloinkaan kuulu- nut hiiskahdustakaan, joka olisi sellaisen harhaluulon kar- koittanut. Näkipä hän mitä tahansa, kuulipa mitä hy- väänsä, joka suretti, loukkasi tai kummastutti hänen nuore- kasta mieltään sedän iloisissa saleissa vietettyinä het- kinä, se jäi hänen omaksi jakamattomaksi salaisuudek- seen, jota hän ei kellekään uskonut.

Ja kyllä hän rakasti noita hyviä ihmisiä, jotka olivat hänen omat ja melkein ainoat sukulaisensa, ja riippui heissä lämpimän, kiihkeän luonteensa koko sitkeydellä yhtä auliisti kuin kiertokasvin kärhi tarrautuu tukeensa. Vaikka Elman setä, täti ja serkut olisivat ainoastaan sietäneet häntä, olisi hän kuitenkin antanut heille osan sydämestään. Mutta kun hän juuri omalla hartaudellaan oli herättänyt jotakin vastakiintymyksen tapaista — niin, sellaisille raukeille, veltoille luonteille aivan uskomatonta kiintymystä — heidän povessaan, ei ollut ihmeellistä, että hän riippui jokaisessa Alfretonin perheen jäsenessä sekä hyvällä että pahalla säällä, suurensi heidän hyveensä, laajensi heidän tenhonsa ja kätki heidän puutteellisuus- tensa kunnioittavaan äännettömyyteen. Sellaisen mielen- tilan vallitessa puhui tyfön luonteen puolesta, ettei hän silti näitä viimeksimainittuja ominaisuuksia puolustellut eikä jättänyt huomioon ottamatta. Elma havaitsi kaiken, mutta rakasti kuitenkin. Siinä oli hiukan jumalallista kosketusta.

„Mutta ole toki vähän varovaisempi“, oli lady Alfre- tonin tapana ajan mittaan kuiskata yhä useammin. „Muis- tahan, Piers, että fuollaisissa viidennen luokan kouluissa

ajetaan lasten päähän kaikenlaisia kummallisia ajatuksia. En tahtoisi, että Elma pitäisi meitä ihan ilmipakanoina.“

„Mitä minä sanoin aiheuttaakseni sellaisia ajatuksia, äiti hyvä? Enhän kai ollut tavallista pakanallisempi?“

„Etkö nähnyt, kuinka lapsen kasvot venähtivät puhuesasi sunnuntaisesta veneretkestänne?“

„Heh? Vai sitä se oli? No peijakas, en olisi maininnut siitä, jos olisin tietänyt. Hän ei kai pitänyt tuollaisista sunnuntaihuvitteluista. Totisesti! Luulin, että kaikki tuo nykyisin oli jo voitettu kanta. Mutta Elma katsahdi minuun, niinkö? Ka“, jatkoi hän hitaasti, „ka, olen pahoillani. Jos olisitte minulle asiasta vihjaissut, niin olisin lopettanut puheeni.“

„Ja Juliet kun jaaritteli siitä keimailevasta rouva — en muista hänen nimeänsä, — siitä ameriikkalaisesta naisesta! Silloinkin Elma istui lautaseensa tuijottaen ja posket aivan punaisina. Hän alkaa nyt ymmärtää. Hän on kuusitoistavuotias, tiedättehän, ja luullakseni hän käsitteää paljoa enemmän kuin ennen. Meidän täytyy todellakin hiukan enemmän varoa häntä“; ja puhuja liikahti levottomasti nojatuolissaan.

„Mutta täytyyhän hänen tottua sellaista kuulemaan“, virkkahti Juliet kiertäen päivänvarjoaan velton viehkeästi. „Ei käy päinsä, että me kaikki kammitsoimme kieleemme, milloin Elma sattuu saapuville.“

„Ei — ei. Me emme suinkaan saa tuntea, että tuo lapsi-parka on tiellämme“, vastasi hänen äitinsä. „Minä olen nyttemmin varsin mielistynyt Elmaan enkä ollenkaan soisi, että hän millään tavalla näyttäisi fungeffelijalta. Mutta meidän täytyy kasvattaa häntä, ja sitä emme voi, niin kauan kuin hän käy meillä vain kerran viikossa. Niin kauan kuin emme voi häntä kasvattaa, meidän täytyy . . .“

„Antaa hänen kasvattaa meitä“, pisti Piers väliin. „Hyvä juttu! Sinä käyt edellä, Juliet, ja minä seuraan. Sinä painat peukalollasi Amerikan kaunottaret ja heidän huviuksensa, ja minä vaikenen kuin muuri sunnuntai-sista venererkistä.“

„Hän on kehittymässä varsin kauniiksi, eikö totta, äiti?“ lausui Juliet sitten.

„Herttaisen näköiseksi ainakin“, vastasi lady Alfreton epäillen, „tuskin kauniiksi. Hän tuskin on kyllin sopu-suhtainen muodoltaan. Muutamassa vuodessa . . .“

„Hän on menettänyt kaiken kauneutensa, mikä hänellä on“, puuttui hänen poikansa äkkiä puheeseen niin oudon kömpelösti ja päättäväisesti, että molemmat kuulijat katsoivat ympärilleen. „Hänestä tulee samanlainen kuin sadat muut hänen ikäisensä tytöt“, jatkoi hän. „Hän saa samat piirteet, puhuu samaan tapaan, vetelehtii aamusta iltaan kuin muutkin, tuhrii naamansa maalilla, kiertää tukkansa koholle ja kuorii kyynärpäätänsä . . .“

„Piers!“ Sekä äiti että tytär tuntuivat huutavan hänelle „hyi!“ tuossa ainoassa närkästyneellä äänellä lausutussa sanassa.

„Oh, juuri niin“, virkkoi poika. „Kyllähän minä tiedän. On tietysti sellaista, mitä he eivät tee, ja sellaista, mitä heidän täytyy tehdä. Voisihan Juliet todistaa minulle tuhannella tavalla, että tuhatyksi hänen rakkaista ystävästänsä ei milloinkaan koske tukkaansa, silmiinsä tai helmenvärisiin kulmiinsa. Juliet itse ei koskaan tee sitä, paitsi milloin se on ihan välttämätöntä, ja kaikki kaupungin sievät tytöt vallaan kauhistuisivat sellaisesta vihjauksesta. Tiedän — tiedän“, toisteli hän ilkkuvasti heiluttaen kättään. „Elmakin siitä vielä kerran kauhistuu ja vannoo uumansa olevan luonnostaan vain yhdeksän-toista tuumaa ympärimitan — vaikka kaikki olemme näh-

neet noiden yhdeksäntoista tuuman jo vähitellen esiintyvän ja vaikka tätä nykyä on todeftavissa varsin terveellinen kehitys, — ja hän parantaa poskiensa väriä, kunnes alkuperäisestä väristä ei ole mitään jäljellä tai jokseenkin yhtä paljon kuin oli entistä kangasta irlantilaisen paikatussa nufussa; ja hän kähertää ja polttaa tukkansa . . .“

„Hän puhuu aivan hullutuksia!“ huudahti Juliet, jonka vihdoiin täytyi nousta vastarintaan. „Piers, sinä lörpöttelet kerrassaan järjettömiä. Mi . . . mi . . . mikä sinussa on moisen purkauksen aiheuttanut? Mitä tarkoitat hyökätessäsi tuolla tavoin meidän kaikkien kimppeun? Tahtoisitko, että pukeutuisimme kolttuun ja antaisimme hiustemme valua olkapäille . . .?“

„Taivas varjelkoon!“

„Mitä vikoja meissä sitten löydät? Mitä olemme tehneet — minä ja ystävättäreni -- kun olet noin pureva, noin herjaava?“

„Tiedäthän, että se on totta.“

„Mutta vaikka se olisi tottakin, mikset ole sitä koskaan ennen sanonut? Miksi olet aina ollut ikäänkuin mielisäsi, kun olet tavannut tänne tuomiani tyttöjä, ollut heille kohtelias ja . . .?“

„Rakas sisko, olisiko minun pitänyt olla epäkohtelias? Olisitko tahtonut, että olisin astunut parhaan ystäväsi luo ja sanonut: 'Ottakaa pois tuo peruukki' tai: 'Peskaa naamanne'? Voin tehdä sen ensi kerralla, jos haluat.“

„En tietänyt sinulla olevan näistä asioista aavistustakaan.“

„En minäkään, ennenkuin minulle opetettiin.“

„Opetettiin nuo asiat vai opetettiin niitä aavistamaan?“

„Kumpaakin.“

„Kuinka sinä ne opit?“

„Öpinpahan vain.“

„Kuinka? Milloin?“

„Minä luulen tietäväni“, virkkoi toinen ääni lempeästi, tavattoman lempeästi ollakseen lady Alfretonin ääni; „ainakin kuvittelen toisinaan tuntevani jofakin samantapaista. En osaa sitä oikein selittää, mutta viimeiseltä olen pari kolme kertaa havainnut toivovani, etteivät Julietin ystävätkä olisi i h a n niin . . . näyttäisi i h a n niin . . .“ Hän pysähtyi.

„Jhan miltä, äiti?“

„Jhan toisenlaisilta kuin Elma“, virkkoi Piers ripeästi. „Mutta älä huoli, Juliet, rohkeutta vain! Parin vuoden päästä ei kukaan voi sitä valittaa. Elma ei silloin enää ole Elma. Yksi seurustelukausi Lontoossa, kolme kuukautta sellaista elämää kuin me vietämme, aikaansaa kaiken mitä tarvitaan. Hänessä ei silloin enää ole jälkeäkään . . .“

Mutta ovi avautui ja lause jäi kesken.

III.

„Meille on vain yksi yhteistä.“

Tapahtuisiko niin kuin he kaikki luulivat? Olisiko kahdeksantoistakesäinen Elma toinen olento, lumouksesta päästetty, kuvitteluisistaan vapautunut, käytännöllinen, runoton tyttö verrattuna kahta vuotta aikaisempaan Elmaan? Saamme nähdä.

Näinä nuorempina vuosinaan sankarittareni ainakin oli onnellinen tietämättömydessään ja vialtomuudessaan ja ennen kaikkea onnellinen tuntiessaan oman onnellisuutensa. Päinvastoin kuin kaikki edeltäjänsä ja kaikista vakaantuneista säännöistä huolimatta nuori tyttö ei ai-

noastaan pysynyt hyvin tyytyväisenä neiti Exeterin jäykkään, vanhanaikaiseen hallintoon, vaan vieläpä puolusteli tätä tyytyväisyyttänsä täysin aiheellisena tädin surullisista kasvoista, Juliet-serkun vilpittömästä säälistä ja toisen serkkunsa Piersin kompasanoista huolimatta.

Hän oli onnellinen — hyvin onnellinen — Haverstock Hillissä. Neiti Exeter oli hyvä ja ystävällinen ja puhutti. Tytöt olivat miellyttäviä — useimmat heistä. Heitä kaikkia, sekä häntä itseänsä että hänen toverejaan, kohdeltiin erittäin hyvin ja heidän sallittiin käydä toisinaan konserteissa, luentoja kuulemassa ja muissa senkaltaisissa tilaisuuksissa. Oli aina runsaasti syötävää (tässä hän punetui) — aina niin paljon kuin kukin halusi. Ei ihan samanlaista ruokaa kuin Park Lanen talossa — ei hedelmä- ja kermahyytelöitä päivälliseksi (Piers oli juuri vähää ennen kiusoitellut nuorta serkkuaan, kun hänen lautasensa täytettiin toistamiseen), ja hän piti hyytelöistä kovin paljon ja olisi tietysti halunnut saada niitä joka päivä, mutta eihän niitä kukaan joka päivä koulussa saanut.

Mutta kun neiti Exeter tarjosi työlleensä myöhäisen illallisen, kuten neiti Exeter toisinaan syntymäpäivinä ja muissa tilaisuuksissa teki, niin olisipa Piersin sietänyt nähdä, millainen illallinen se oli! Se oli mitä upein illallinen, ja koko pöytä oli mitä kauneimmin somistettu, aivan kuin olisi odotettu täysikasvuisten ihmisten seuruetta eikä vain opiston tyttöjä. Neiti Exeter näet aina sanoi, että tytöt olivat tällöin hänen vieraitaan ja että hän heitä vierinaan kestitsi ja kohteli.

Pakosta Elma tosin kyllä myönsi, että toiselta puolen pitkinä, kuumina, tomuisina kesäkuukausina hetket vierivät jokseenkin hifaasti ja raukaisevasti tuossa isossa ikävässä talossa, jonka ikkunoista ei nähnyt mitään hauskoja kukkivia puistoja, jonka oven editse iloisia vaunuja

harvoin kulki ja jonka parvekkeelle posefiivinsoittajakin tavallisesti loivat vain alakuloisen lohduffoman katseen, astuen eteenpäin. Ulkopuolella, naapuristossa, ei ollut paljoa tehtävää tai nähtävää, sen hän kernaasti tunnusti; kaikki harrastus ja innostus oli kohdistettava sisätapahtumiin. Mutta juuri se saikin hänet niin riemukkaasti, niin perin riemukkaasti odottamaan „Park Lanen päiviä“, ilmoitti hän hymyillen jokaiselle, „koska täällä on aina niin kaunista, valoisaa ja herttaista“, lisäsi hän; ja näin sanoen hän nuoren ruokahalunsa uudelleen herkistyessä kävi jälleen viekoittelevan lautasensa kimppuun, ja hänen kasvoillaan kuvastui niin ihmeellisen tuore viattomuus, että niiden, jotka olivat alkaneet laskea leikkiä hänen tunnustuksistaan ja vilkuilla toisiinsa avoimen, peittämättömän huvitettuin tuosta lapsellisesta lörpöttelystä, täytyi nyt hetkinen istua myykinä ja katsella puhujaa omifuisin hellyyden ja kummastuksen sekaisin tuntein. Mutta samalla he kuitenkin kadehtivatkin.

Heilläkö oli „aina kaunista, valoisaa ja herttaista“? Mistä sitten johtui, että lady Alfreton usein kulutti tuntikausia väsyneesti huokailemalla ja puhjeten ärtyisiin, tuskastuneisiin huudahduksiin? Mistä johtui, että Juliet monena aamuna perätysten fulla laahusti suuruspöytään liian väsyneenä ja liian „päänkipuisena“ välittääkseen mistään murkinasta, ja vasta päivän mittaan vähän elpyi, kun sattui jofakin uutta kiihoketta, johonkin mentävää tai jostakin juteltavaa, jofakin mitä hän ei ollut ennen kokenut? Juliet oli nyt viettänyt useita seurustelukausia Lontoossa ja oli ehtinyt olla paljossa mukana; mutta uutudet, olivatpa ne vaikka mitä vähäpätöisimpiä, saattoivat sentään vielä hetkiseksi herättää hänen harrastuksensa. Ja kuitenkin hän oli ensimmäisenä hymyillyt tovereilleen Elman puhuessa.

Sir Thomas oli kerran ollut saapuvilla, kun Elma aavistamattaan oli ampunut nuolensa, ja hänkin oli hymyillyt. Kuinka vähän tuo tyttö-parka fiesi! hän ajatteli. Kuinka hupsuja lapset olivatkaan! Ah, niin! Kyllä niidenkin vuoro tulee! Ja hänkin oli luonut veljensä orpottyttären ikäänkuin pehmentyneen katseen.

Vain Piersin katseessa ei ollut havaittavana mitään ylimielisyyttä, ei mitään ilkkua hänen silmissään. Hän tuijotti Elman hehkuviin kasvoihin kokonaisen minuutin tai kauemminkin jonkun tuollaisen lauseen jälkeen; ja kuitenkin olisi ollut vaikea sanoa, mitä hän niistä etsi tai mitä odotti niistä löytävänsä. Hän ei koskaan virkkanut sanaakaan vastaukseksi, vaan antoi jonkun muun jälleen päästää puhekerän kierimään.

Alfretoneilla oli kaikkea, mitä tämä maailma voi tarjota. Harvat perheet voivat ylpeillä tahrattomammasta maineesta, ei mikään tasaisemmasta, häiriintymättömämmästä kotielämän kulusta. Sir Thomasilla ei ollut mitään salaista huolten taakkaa; hänen vaimoansa ei voinut mikään kalvava, riuduttava kivulloisuus; heidän lapsillaan ei ollut mitään murehtimisen aiheetta, ei mitään vastoinkäymisiä eikä rasituksia. Piersiä, joka oli sisartaan vanhempi, kohdeltiin joka suhteessa niin kuin hän itse mielessään olisi vaatinut itseänsä kohdeltavan. Siihen aikaan, kun pieni kertomuksemme alkaa, hän oli iältään jonkun verran kolmannellakymmenellä, oli päättänyt opiskelunsa Etonissa ja Oxfordissa, ja siitä oli hänen mielestään kulunut jo melkoisen pitkä aika. Hän oli nähnyt varsin paljon kaikesta nähtävästä ja tehnyt kaiken, mitä elämässä oli tehtävää — niin hän olisi sanonut. Hän oli matkustellut kaikkialla maailmassa ja saapunut jälleen kotiin. Hän oli koettanut monenlaista. Harrasti useimpia asioita — jotakuinkin. Ei ollut koskaan tavannut mitään,

joka ansaitsi sen suurempaa mielenkiintoa. Hän piti omaisistaan — arveli, ettei luonto ollut varustanut häntä ylen herkillä tunteilla. Herkät tunteet eivät kuuluneet suvun ominaisuuksiin.

Nuoren miehen ulkomuoto oli sopusoinnussa sellaisten tunnelmien kanssa; olimme vähällä sanoa, että se niitä korosti. Piers ei koskaan kiirehtinyt, ei koskaan kävellyt ripeästi, ei hengittänyt voimakkaasti, ei puhunut innokkaasti, ja katse oli hidas. Jos hän huomasi äitinsä kuskin ajavan ohitseen väkijoukossa, ja vaunuissa oli tyhjä istuinpaikka ja hän tiesi olevansa tervetullut sille paikalle, hän kylläkin olisi tuntenut kutsumusta nousta noihin vaunuihin, kunhan vain olisi viitsinyt antaa palvelijoille merkin ja pysähdyttää ajopelit. Vaikkakin joku hänet näki, hänen tapansa oli kulkea tietänsä eteenpäin, jatkaa omaan suuntaansa; mutta jos joku hänet näki ja kutsui häntä, hän suostui ehdotukseen. Hän ei ollut elosteleva eikä loistonhaluinen, ei mikään veltostunut tai miehuuton mies. Päinvastoin olivat hänen tapansa ja makunsa mitä vaati-mattomimmat, ja vain terävin huomioidentekijä olisi havainnut, ettei tuossa yksinkertaisuudessa ollut mitään nuoruuden tuoreutta, vaan että se pikemmin muistutti väsyneen matkustajan koti-ikäväää, kun tämä, nähtyään vaelluksillaan kaiken maailman komeuden ja loiston, kääntää kaipaavan katseensa lapsuutensa seutuja ja sen alkuperäisiä vaikutelmia ja muistoja kohti.

„Piers ei koskaan voi mihinkään innostua“, valitteli sekä äiti että sisar, milloin he itse saattoivat turtumuksesta havahtamaan, kuten olemme sanoneet heidän jonkun repäisevän uutisen tai uutuuden johdosta toisinaan voineen havahtaa.

„On tosiaan omituista, ettei minun poikani välitä

politiikasta“, oli sir Thomasin tapa kulmakarvojansa kohottaen lisätä.

Mutta hänen ohjelmaansa, enempää kuin kenenkään muunkaan ohjelmaan, ei kuulunut vaatia poikaansa ja perillistänsä tilille.

Eihän toki; ei kuulunut kenenkään, mitä Piers Alfreton hommaili; hänellä oli oikeus menetellä mielensä mukaan, jos kellään. Ja kaikki, mitä Juliet halusi, oli, että hänkin saisi nauttia samaa vapautta, — niin hän itse selitti. Koska ei kukaan puuttunut Piersin puuhiin, ei kenenkään olisi pitänyt puuttua hänenkään hommiinsa. Koska Piers ei huolinut ponnistella eikä tehdä mitään eikä vaivautua millään, niin miksi hänen pitäisi?

Jos kohteliaisuus ja hieno käytös olivat välttämättömiä toiselle, niin miksei toisellekin? Jos sisaren oli tehtävä „velvollisuusvierailuja“, niin miksei veljenkin? Jos Piers olikin ainoa poika, oli hänkin ainoa tytär, ja ainoa tytär oli ainakin yhtä hyvä kuin ainoa poika.

Jälkään Piers tosin oli sisartansa muutamaa vuotta vanhempi, mutta mitäpä siitä? Hän, Juliet, oli toki kyllin vanha pitääkseen huolta itsestään; ja mitä tähän viimeksimainittuun väitteeseen tuli, niin lady Alfreton, joka kauan oli ollut samaa mieltä, ei tahtonut panna vastaan.

Niin, Julietin oli aika mennä naimisiin, jos hän naimisiin mieli. Juliet ei ollut sievempi eikä siromuotoisempi kuin monet muut yhtä jalosukuiset ja yhtä hyvän kasvatuksen saaneet tytöt, eikä hänen pukunsa ollut enemmän *recherche* kuin heidän. Julietin tulisi mennä naimisiin, saada oma koti ja oma talous; ja jos vain rouva saisi tyttärensä katselemaan asiaa tässä valossa ja tytär ponnistelisi ollakseen hiukan hilpeämpi ja hupaisempi (miehet tahtoivat, että heitä huvitettiin) ja osoittaisi suurempaa

mielenkiintoa (ei kukaan mies pitänyt mihinkään innostumattomasta automaatista), niin äiti oli varma, että joku onnellinen tapaus saisi muutoksen aikaan. Jokin tämänlaatuinen toivomus — toivomus, joka ei koskaan näkynyt lähenevän toteutumistaan — sai aika ajoin äidin otsan peittymään pilviin ja aiheutti hellän osaaottavaa tiedustelua ja sääliä erään puolelta, joka tuskin voi uneksiakaan, mitä se tarkoitti. Elma luuli tädin olevan väsyneen, hermostuneen tai sairaan; hän ei koskaan vähintäkään aavistanut, mikä täti-kultaa vaivasi.

Päältä nähden, kuten edellä olemme maininneet, elämä Park Lanen talossa oli mitä tasaisinta. Ulkonaisesti kaikki kävi kuin rasvatuilla pyörillä tuossa upeassa talossa. Ei milloinkaan sattunut kohtauksia, sisunpurkauksia tai vieroittavia riitaisuuksia kuten muissa perheissä. Sir Thomas tuli ja meni omilla tunneillaan, hänellä oli omat toverinsa ja omat mentävänsä, ja hän täytti omat sopimuksensa. Lady Alfreton söi puolista, kävi ajelemassa, pukeutui, lepäsi, meni ulos vierailuille ilta illan perään aivan mielensä mukaan. Piers näyttäytyi ja katosi säännöttömin väliajoin, kenenkään tietämättä, mistä hän tuli ja minne meni. Julietilla oli omat ystävänsä ja omat aikansa; ja vaikka silloin tällöin voimat kerääntyivät, äiti ja tytär ikäänkuin hetkeksi yhtyivät ja isäkin toisinaan lähti poikansa seurassa tai toinen nautti päivällistä toisen kanssa jommankumman klubissa, oli yhtyminen tilapäistä, riippumattomuus sääntönä.

„Minusta tosiaan näyttää, että meille on vain yksi yhteistä“, huudahti Juliet eräänä päivänä: „me tulemme keskenämme varsin hyvin toimeen, olemme niin sanoakseni 'sopusuhtainen perhe', emme koskaan riitele, emme kiusaa emmekä häiritse toisiamme emmekä sekaannu toistemme asioihin — varsinkaan sen jälkeen kuin olen

saanut äidin kerta kaikkiaan ymmärtämään, että minut on jätettävä rauhaan kuten Pierskin. Aina näemme toisemme mielellämme aterioilla, ja minä menen äidin kanssa pari kolme kertaa viikossa ajelulle pääkaupungissa ollessamme; mutta minä tosiaankin luulen, että on vain yksi seikka, jonka suhteen meillä kaikilla on samat tunteet. Ja perin eriskummaista sekin. Ken olisi edes aavistanut silloin, kun Elman ensin näimme, että kukaan meistä olisi koskaan välittänyt rikan rahtuakaan tuosta omituisesta pikku olennosta?”

IV.

Elman uusi puku.

Kun nyt olemme lukijoillemme antaneet jonkun käsityksen niistä henkilöistä, jotka muodostivat Elma Alfretonin pienen maailman, minkä molempien pallonpuoliskojen välillä hän leijaili, jatkakaamme nyt vähäistä farinaamme.

Oli lämmin, säteilevä, väreilevä kesäkuun päivä, jolloin koko Lontoo, koko rikas, loistava, upea länsi-Lontoo eli West End oli täydessä kukoistuksessa, välkkyen väriloistossa ja auringon häikäisevässä valossa. Suvikausi oli uhkeimmillaan. Ilta toisensa jälkeen vierähti vaunuja lukeuttomiin huvituksiin, päivä toisensa jälkeen tuhannet tungeskelivat puistoissa, puutarhoissa ja viekoittelevilla kaduilla. Ei ainoakaan talo Park Lanen varrella ollut tyhjänä.

„On liian kuuma lähteä ulos, liian kuuma pysyä sisällä ja liian kuuma sitä ajatellakaan!“ Piers Alfreton istui selkäkenossa matalalla tuolilla äitinsä huoneen avonaisen ikkunan ääressä ja jotakin tehdäkseen viskeli käärekahti-

men tupsua sinne tänne. „Hei!“ huudahti hän, kun ovi lensi auki tavallista kiivaammalla tempauksella. „Hei, sieltä tulee Elma! Liikkuu kuin pontimilla, kuten tavallista. No, nuori viisas, kuinka voit?“ virkkaa Piers hänen pyrähtäessään sisälle. „Kah, millainen korea keikailijatar sinä tänään oletkaan! Sinä olet todellakin keikailijatar!“ lisäsi hän kädet takaraivolla ja syvää ihailua osoittavin katsein.

„Tämä on uusi pukuni“, virkkoi Elma sievästi puneh-tuen. „Minä tiesin, että se huomattaisiin. Katsokaahan, täti hyvä. Viime keskiviikkona täällä ollessani sanoitte, että tarvitsin uuden puvun. Tässä se on.“ Ja hän kat-sahti toisesta toiseen puolittain ylpeänä, puolittain arasti, mutta hyvällä omallatunnolla siitä, että oli menetellyt oi-kein hommatessaan tämän puvun, joka oli soma nähdä.

„Vai siinä se on?“ Nämä sanat lausui taaskin hänen serkkunsa, ja samalla nuori mies ojensihe eteenpäin tuo-lissaan uuteen asentoon. „Annahan, kun katselen sitä oikein joka puolelta, Elma. I-has-tut-ta-va! Totisesti, minä aivan hämmästyin.“

„Oh, Piers.“ Elma nauroi hyvin mielissään. „Pahoin me pelkäsimme, neiti Exeter ja minä“, jatkoi hän luotta-vaisesti, „ettei se valmistuisi ajoissa. Neiti Exeter oli ko-vin ystäväallinen. Hän ryhtyi itse puuhaan. Vain tunti sitten se tuotiin ompelijattarelta, ja neiti Exeter ihmetteli, mihin olisimmekaan joutuneet, jos olisi täytynyt jotakin muuttaa, kun ei ollut aikaa korjaukseen! Mutta se sopi aivan hyvin; ja ajattelimme, että täti olisi mielissään. Siitä oli tuleva hänelle yllätys. Me . . . mutta eikö täti siitä pidäkään?“

Lady Alfreton poloinen! Hänen ei ainoastaan täytynyt kohdata äkillistä kaihoavien silmien katsetta, joka oli vä-lähtänyt puolisen minuuttia sitten, vaan häneen iski toi-

nenkin katse, ja se oli niin nopea ja rajua, että hänen sydämensä säpsähti sen selvää kieltä.

Etteikö pitänyt? Hän olisi pitänyt mistä hyönsä sillä hefkellä.

„Pidän, rakas lapsi . . . kyllä“, änkytti hän hätäisesti. „Pidän, tosiaan . . . hyvin paljon . . . se on oikein sievä.“ — Naurettavaa tuo Piersin lörpötys! Ikäänkuin hän tietäisi! — lisäsi hän itseksensä. — „Hyvin sievä ja siro, epäilemättä“, mutisi hän ääneensä ja ihmetteli, mitä muuta häneltä odotettiin.

„Sanoitte pitävänne valkoisesta“, vastasi Elma jälleen tyytyväisenä, „siksi neiti Exeter selitti heti, että sen tuli olla valkoinen. Minulla ei koskaan ennen ole ollut täysin valkoista aamupukua.

— Lapsi-parka! — Lady Alfreton kohotti monokkelin silmälleen ja tunsi, että hänen todellakin täytyi puhua. „Luulen, rakas lapsi, luulen . . . hm . . . Elma, että siinä sentään on vähän vikaa . . . Eikö hame ole hiukan liian pitkä, juuri rahtusen liian pitkä sinun ikäisellesi tytölle?“ — Näyttää köyhäinkoulun oppilaalta. — „Hiukan liian pitkä ja . . .“

„Neiti Exeter ajatteli, että se varmaankin kutistuu pesussa, rakas täti, ja minähän, nähkääs, en vielä ole la kannut kasvamastakaan“, — Elma firkisti arasti pitkien ripsiensä alta nähdäkseen, nauroiko Piers tälle tunnus- tukselle. „Minä kasvoin niin paljon nyt viimeksikuluneena vuonna, että oli ommeltava lisäliepeet kaikkiin hameisiini, ja meistä oli parasta teettää tämä pitkänlaiseksi heti alusta. Ettehän ole siitä pahoillanne, täti?“

Lady Alfreton tunsi jälleen, ettei hän uskaltanut olla pahoillaan. Hänen poikansa vain istuskeli siinä; hän ei ollut enää toistamiseen iskenyt hänelle käskävästi silmää eikä ollut enää haastanut serkulleen, mutta rouva tunsi

vaistomaisesti, mitä hänen oli pelättävä. Senvuoksi hän hermostuneesti tähyisti silmälasillaan.

„En suinkaan, rakkaani; niin . . . ni-in, tietysti; mutta kuitenkin . . . Ei, se on hyvin sievä, on todellakin . . .“

„Nähkääs, täti, jos olisin teettänyt hameen i h a n oikealle mitalleen, se olisi saattanut tulla minulle aivan sopimattomaksi ensi kesäksi.“

„Ensi kesäksi!“ Tämän vienon huudahduksen toiset tuskin kuulivat.

„Niin, tietysti, se on oleva paras pukuni vielä ensi kesänäkin, täti. Enhän voi odottaa saavani uutta tämänlaista joka vuosi. Kuten näette, se on oikein hyvää, kallista valkoista kangasta, niin on neiti Exeter sanonut. Katsokaahan, rakas täti“, innostui hän ja astui lähemmäksi pitäen filkkua peukalonsa ja etusormensa välissä.

„Annahan minunkin tunnustella, Elma“, pyysi Piers.

„Ja sitä voi pestä, pestä kuinka usein tahansa“, jatkoi Elma, kun kumpikin vuorostaan oli tarkastanut kangasta. „Pestä kuinka usein tahansa ja . . .“ (Silmälasit putosi tädin kädestä.) „ja kääntää, jolloin se taas ei ole uutta huonompi.“

Siinä ei ollut sen enempää sanottavaa; ja täten puolustettuaan ostostaan kaikkia mahdollisia syytöksiä vastaan, että muka oli siinä viehättynyt liiallisiin tuhlauksiin, nuori puhuja istahti tyytyväisenä erään tuolin äärimmäiselle reunalle ja suoristi huolellisesti kallisarvoisen hameen laskokset kummaltakin puolelta.

Sisälle astui neljäs henkilö. „Kah, Elma täällä! Ja näytät niin vilpoisalta, lapsi!“ sanoi Juliet, vaipuen lähimmälle istuimelle. „Voi, kuinka hyvältä tuntuu päästä sisälle! En totisesti olisi voinut viipyä ulkosalla enää hetkeäkään. Ja oih, tätä ratsastuspukua!“ huudahti hän

riuhtaisten sen auki kaulan kohdalta. „Ratsastuspuvussa tällaisena päivänä! Älä suutele minua, Elma — edellytämme sen tänään ilman muuta.“

„Pidätkö minun uudesta puvustani, Juliet?“

„Puoliskello soi, Juliet, Elma“, keskeytti lady Alfreton jokseenkin hätäisesti. „Juliet, sinä menet alas sellaisena kuin olet! Mutta Elma haluaa juosta yläkertaan kampaamaan tukkaansa.“

„Ja sieppaamaan Kölnin vettä!“

Elma kiiti tiehensä kuin tuuli. Nuo pukeutumiset, harjaamiset ja kampanit hänen tätinsä aistikkaassa makuuhuoneessa puolisen edellä olivat jo sellaisinaan nautinto. Upottaa kätönsä isoihin pesuvateihin valmiiksi kaadettuun kuumaan veteen (itse pesuvadit ja koko pesukaappikin herättivät Elman ihailua), vaahdottaa ne maitomaisella mantelisaippualla, joka oli aivan toisenlaista kuin neiti Exeterin opistossa käytetyt pienet karkeat, ruskeat palaset, kuivata ne sileihin, pehmosiiniin, hienoihin pyyheliinoiniin — kaikki tämä oli suloista, eikä rahtuakaan tuosta suloisuudesta jäänyt huomaamatta siltä, joka luonnostaan rakasti ylellisyyttä.

Sitten sai seisoa ison, kirkkaan kuvastimen edessä, jossa Elma saattoi nähdä itsensä kiireestä kantapäähän ja jossa hän mielestään näytti ikäänkuin pitemmältä ja joka suhteessa sievemmältä kuin muuten. Norsunluiset harjat ja kammot hyvin varustetulla toalettipöydällä joutuivat viipymättä käytäntöön; hän veti nuppineulan sirosta pitsitetyistä neulatyynyistä — Elma piti erikoisesti pitkistä mustanuppisesta neulasta, ja hänen tätinsä oli monta kertaa kehoittanut häntä ottamaan mitä halusi ja käyttämään mitä halusi; — mustapäinen nuppineula siis varmasti joutui kiinnittämään jotakuta safunnaista nauhaa tai kauluksen suippua, mikä kiinnittämistä kaipasi. Ja

sitten lopuksi ja kaiken kruununa oli hänellä tärkeä toimitus kostuttaessaan puhtaan ja vielä laskoksisista avoimattoman nenäliinansa hajuvedellä läpimäräksi — hän säästi aina parhaat nenäliinansa näihin tilaisuuksiin. Hän kaatoi Kölnin vettä isosta hiotusta pullosta, joka kohosi kuin valtiasta yli kaikkien muiden pullojen, jotka sitä kuvasimen edessä ympäröivät.

Elma oli valmistanut tämän pullon alle sievän maton. Hänestä oli tuntunut, että täytyi tehdä jotakin elottomallekin esineelle, joka tuotti hänelle niin paljon riemua, — ja hän huomasi, että matto oli aina paikoillaan. Sitä ei tosiaan emäntä enempää kuin palvelusneitokaan olisi millään ehdolla siirtänyt pois.

Mutta puuvun laita oli toinen. Minkämallinen tai minkävärinen toaleppipöydän matto oli, ei merkinnyt mitään tai juuri mitään. Elmalla ei ollut erikoisen hyvä maku, ja hänen hienot, kerratut villalankansa olivat totta puhuen hiukan liian kirkasvähteiset; mutta tälle lady Alfreton oli vain hymyillyt, hymyillyt hellästi ja ystävällisesti sekä paiskannut hänelle todellista kiitollisuutta tietävän suudelman.

— Kunpa Elma olisi tyytynyt sommittelemaan vain mattoja! — ajatteli hän nyt.

„Oi Juliet!“ huudahti hän, heti kun perheen kolmikko oli yksinään. „Oi Juliet, sitä pientä, herttaista, rakasta tyttö-parkaa! Minusta tuntuu, että se hänen koulutätinsä menettelee julmasti tehdessään hänestä tuollaisen pelätin kerrassaan! En tosiaan tiedä, mitä siitä sanoisin.“

„Puku näytti tosiaan jokseenkin kauhealta“, yhtyi Juliet pysähtyen miettimään.

„Niinkö sinunkin mielestäsi?“ virkkoi Piers äkkiä. „Ka, omituistahan se on, mutta minusta tuntui, kuin en koskaan olisi nähnyt Elmaa sievempänä.“

„Elma itse — kylläkin“, myönsi äiti, „Elma näytti kyllä sievältä. Sievältä hän aina nykyisin näyttää, mielestäni.“ — Puhujalle oli ominaista, että hän saattoi vaihtaa mielipidettä yhtä nopeasti kuin pukua, ja sen jälkeen kuin hänet viimeksi tapasimme, oli lady Alfretonin mielessä tapahtunut tämä muutos hänen nuoren sukulaisensa ulkomuotoon nähden. „Mutta, rakas Piers“, huudahti hän kammitsoistaan vihdoin vapaaksi päästetyn, tähän asti hillityn paheksumisen kaikella tarmolla, „rakas Piers, en muista koskaan nähneeni mokomaa pukua! En voi käsittää, kenen he olivat saaneet sen hänelle ompelemaan!“

„Mitä vikaa siinä sitten oli?“

„Siinä oli kaikki vialt — kaikki. Näithän toki itsekin, että se oli aivan kuositon ja sopimaton, että se kiristi kaulasta ja riippui pussillaan selästä, että se oli liian pitkä ja liian väljä . . .“

„Totisesti, äiti-rouvaseni, tuosta kaikesta en huomannut mitään. Näin vain, että Elma esiintyi tavattoman sievänä, vilpoisena ja sirona . . .“

„Ei hän siro ollut, ei, ei, Piers. Ei. Sitäpä hän juuri ei ollut. Suo anteeksi, että väitän sinua vastaan, mutta jos minä mitään hiukan ymmärrän, niin ymmärrän pukuasioita. Hame oli varsin hyvä, mukava luullakseni, ja . . . ja siisti; vilpoinen myös, kuten sanot. Mutta kun keuhut sen siroutta . . .“

Rouva kohautti olkapäitänsä.

„Sinun olisi itse pitänyt huolehtia sen valmistuksesta, äiti“, huomautti Juliet tähän.

„Niin olisi. Siinä olet oikeassa. Tästä lähin ei mikään muu auta.“ Lady Alfreton vaikenä, ja sitten hän tilanteen tärkeyteen sopivalla äänenpainolla julisti tekemänsä päätöksen maailmalle. „Ja minä t a h d o n. En halua enää

mokoman näyttelyn mahdollisesti uudistuvan. Elma saa olla ja elää kuinka haluaa Haverstock Hillissä, mutta kun hän saapuu Park Lanelle, tulee hänen esiintyä puolisoni veljentyttärenä ja meidän mieleisessämme asussa. Täksi päiväksi Marie saa harsia edes jonkun laskoksen tuohon hirveään hameeseen, ja minun on koetettava olla näkemättä sitä lerppuvaa kaulusta. Mutta kun tyttö ensi kerran tarvitsee uudet vaatteet, minä toimitan ne itse, ja niiden tulee olla sellaiset, että minä ne hyväksyn. No niin — tule sisälle, rakas Elma; emme ole odottaneet, kuten näet. Hyväinen aika, mikä oivallinen, lämmin puolinen . . .“

„Ja kyllä se minulle maistuukin!“ Kun Elma ei satunut vilkaisemaan ympärilleen, ei hän huomannut kenenkään hymyilevän.

V.

Lady Alfreton ehdottaa käyntiä kukkasnäyttelyssä.

„Tänään iltapäivällä on kukkasnäyttely Kasvitieteellisessä puutarhassa“, virkkoi lady Alfreton. „Tapsin aamulla Mertounin herftuattaren, joka siitä minulle kertoi ja mainitsi itsekin sinne menevänsä. Aikoi ottaa nuorimman tyttärensä mukaansa, sanoi. Ajattelin sinua, Elma, ja lupasin, että mekin tulisimme.“

„Rakas täti!“ Tytön huulet avautuivat.

„Tiesin, että se olisi jotakin sinulle“, jatkoi täti ystävällisesti. „Tytöt pitävät aina kukkasnäyttelyistä.“

„Niin, niin, ja . . .“

„Ja se on vilpoisinta huvia, mitä tällaisella ilmalla saattaa ajatella. Kukkaset ovat varmaan erittäin komeita

tänä kesänä, kun on ollut niin kuivaa¹. Minä luulen, että meille tulee siellä hauskaa, Elma.“

„Siitä olen varma. Oi, kunpa täti tietäisi! Juuri sinne, juuri sinne olin sydämestäni toivonutkin pääseväni. Ajatelkaas, olin aikonut nimenomaan pyytää, että voisitte minut sinne. Te olette niin, niin ystävällinen viedessänne minut milloin mihinkin“, jatkoi Elma ikäänkuin anteeksi pyydellen, „että luulin ainakin voivani mainita teille tuosta kukkasnäyttelystä, ja sitten, jos ehkä olisitte halunnut lähteä...“

„Mikään ei ole minua estämässä“, vastasi lady Alfreton nauraen. „Hyvä on, asia on siis päätetty. Meidän molempain tuumat ovat sattuneet yhteen ja meidän on tietenkin pantava ne täytäntöön. Oletko koskaan tavannut lady Mabel Pomeroyta? Hän on luullakseni jokseenkin sinun ikäisesi.“

„Niinkö? Ja onko hän miellyttävä, täti?“

„Siitä saat itse ottaa selvän.“ Lady Alfreton nauroitaas. „Minä esittelen sinut hänelle. Herttuattaren puheista päättäen huomasin, että hän kernaasti sen soisi, ja sitten te molemmat tytöt saatte kävellä siellä yhdessä. Hänestä tulee sinulle, Elma, varmaankin herttainen toveri; ja jos teet hyvän vaikutuksen, niin sinut epäilemättä kutsutaan heidän luokseen.“

„Ni-in, kiitos; mutta“, huomautti Elma hiukan epäilevästi, „mutta jos minut kutsutaankin, niin milloin voin mennä? Enhän käy koskaan missään — en koskaan muualla kuin täällä.“

„Oh, kyllä siitä pidämme huolen“, vastasi täti hilpeästi nyökäten. „Sinua ei estetä menemästä, jos herttuatar sinut kutsuu, sen lupaan. Herttuatar on hartaasti kiinty-

¹ Englannissa sataa paljon.

nyt tuohon nuorimpaan tyttärensä, joka on hyvin paljon nuorempi perheen muita jäseniä, ja kaiken, mitä Mabel vain toivoo, hänen äitinsä tekee. Olen nähnyt Mabelin vain pari, kolme kertaa ja tunnustan, että . . . että häntä tuskin ollenkaan huomasin. Minusta tuntuu, ettei hän liene ollut erikoisen sievä tai viehättävä — mutta olen saaffanut erehtyä. Muuten, Elma rakas, ennenkuin lähdemme ulos, haluaisin antaa Marien korjata erään pikku kohdan tuossa puuussasi. Muistuta minua siitä. Koska lähdemme ulos vasta kello neljältä, on vielä runsaasti aikaa.”

Elma lupasi, mutta tuossa lupauksessa oli hiukan hajamielisyyttä, jota kukaan ei huomannut. Hän ajatteli jotakin muuta — jotakin sellaista, mikä himmensi uuden puunkin toisarvoiseksi asiaksi.

Ilmaistaksemme lukijattarillemme hänen pienen salaisuutensa mainitsemme, että tuohon riemukkaaseen vastaukseen, minkä lady Alfreton oli saanut ehdotukseensa kukkänäyttelyssä käymisestä, sisältyi paljon enemmän kuin näytti. Joku aika sitten oli Elman hemmoitteleva sukulainen vienyt hänet samanlaatuisen juhlaan, ja hänen kertomustansa siitä — puutarhan ja kukkien kauneudesta, ihanasta soitosta, iloisista ihmisryhmistä ja komeista puuista sekä ennen kaikkea niistä teekesteistä, jotka lady Alfreton oli pannut toimeen ulkoilmassa puiden siimekessä ja joihin hän oli kutsunut useita tuttaviaan, filaten sinne kaikenlaisia herkkuja, makeisia ja jäätelöitä teen ja kahvin lisäksi — niin, Elman kertomusta kaikesta tuosta olivat hänen koulutoverinsa sitten innokkaasti ja kadehtien kuunnelleet.

Se oli ollut kuin satua lumotusta maasta tyttö-parkojen korvissa, monilla heistä kun oli ollut varsin yksitoikkoinen lupapäivä, saati sitten että kukaan olisi vieffännyt sen niin suurenmoisesti ja iloisesti.

Elmaa oli kehoitettu kertomaan, oikein seikkaperäisen laajasti kuvailemaan sitä yhä uudelleen. Hän oli haastellut päiväpaisteesta, ailahtelevasta iloisuudesta, lukemattomista vilpoiseen siimekseen asetetuista pikku pöydistä, ripeiden tarjoilijain hyörinästä, loppumattomasta äänten sorinasta, etäisen soittokunnan pehmeistä, mutta kuitenkin tenhoavista sävelistä, joita se kajahduffeli maailmankuulun Godfrey'n johdolla, kunnes pelkästä kuuntelemisesta ja kyselemisestä koko näytelmä oli muille tytöille tullut sellaiseksi todelliseksi, eläväksi ihmemaaksi, että sen mahdollinen uudistuminen neiti Exeterinkin määräysvallan alueella oli saanut heidät mietiskelemään ja suunnittelemaan tavalla, joka nyt johti omiin tuloksiinsa.

Elma ei ollut kertonut heille, hän ei edes itsekään tietänyt, että suuri osa tuon ihanan kesäillan tenhoa oli aiheutunut jostakin, mikä oli liian herkkää ja ääriviivaonta kosketeltavaksi, hän ei tietänyt, että hän olisi saattanut käydä tuhansissa muissa juhlissa, kokematta mitään samanlaista. Se oli yhdistelmä ihanasta ilmasta, lumoavasta seurasta, uufuudesta ja lukemattomista muista alavirtauksista, jotka olivat maustaneet suloisen maljan.

Mikä saattaa olla ikävämpää kuin epäseurainen, alakuloinen juhla, jota väkinäisesti viettää pilveilevän taivaan alla joukko keskenään viihtymättömiä henkilöitä, tietämättä minne mennä tai mitä tehdä, ja vain siellä täällä tavaten jonkun tuttavan puhetoverikseen?

Mutta Alfretonit olivat sanan varsinaisessa merkityksessä „oikeita seuraihmissä“.

Mitä he mahtoivatkin tuntea, sai olla varma, etteivät he milloinkaan avoimesti osoittaneet ikävystymystä tai pettymystä. He eivät koskaan hairaftuneet, eivät koskaan joutuneet hämilleen tai pulaan. Sellaisesta, mikä uhkasi käydä typeräksi tai ikävystyttäväksi, lady Alfreton ja hä-

nen tyttärensä pysyttelivät poissa. Päinvastaisessa tapauksessa he olivat oikeassa elementissään, vilkastuivat siksi aikaa kahdeksi hilpeäksi, hymyileväksi, myötätuntoiseksi naiseksi, joiden parissa jokainen hyvin viihtyi ja jotka nopeasti keräsivät ympärilleen ison joukon oman säätynsä hienoja ja kuosikkaita ihmisiä.

Jos lady Alfreton jotakin ehdotti tai suunnitteli, siihen varmasti suostuttiin. Jos hän niin sanoaksemme viskasi nenäliinansa kenelle tahansa, niin se innokkaasti otettiin vastaan. Siis ei maailman menoihin tottumaton Elma ollut ainoa, jonka silmissä näytti siltä, että missä tahansa heidän seurueensa liikkui tai istui, he olivat jokaisen ihmisjoukon keskipisteenä tai ainakin yhtenä sen keskipisteistä.

Käydä heidän kanssaan tai oleskella heidän kanssaan julkisissa paikoissa oli aivan toista kuin liikkua muiden kanssa, jotka kenties olivat arvokkaampiakin, mutta joilla oli vähemmän tuota ihmeellistä, selittämätöntä *savoir fairea*, mikä merkitsee niin paljon.

Tämän asiasta poikkeamisen tarkoituksena on selittää harha, johon sankarittaremme koulutovereineen joutui.

Elman ensimmäisen kukkasnäyttelyn aiheuttama innostus ja harras kaipuu oli tuskin alkanut vaimeta, ennenkuin heidät kannusti uuteen toimintaan ilmoitus — jumala tiesi, kuinka nuo yksinkertaiset olennot saattoivat sen näkemään tai kuulemaan! — toisesta yhtä suurenmoisesta juhlasta, mikä järjestettiin erääseen puutarhaan, joka komeudessa kilpaili edellisen kanssa.

Mikseivät he nyt kaikki, jok'ainoa, itse menisi näkemään ja kuulemaan, olivatko nuo onnellisen ja kadehdittun Elman kertomat seikat tosia? Miksi eivät hekin vuorostaan voisi päästä osallisiksi riemuihin, jotka jo kerrotuinakin olivat saaneet heidän sydämensä niin rajusti sykkimään?

Jospa neifi Exeter voitaisiin taivuttaa viemään heidät sinne! Vaikka neifi Exeter olikin ankaranlainen kurinpitäjä ja vaafi täsmällisyyttä ja ehdotonta sääntöjen noudattamista sekä oli tuiki tinkimätön läksyihin nähden, ei hän suinkaan ollut kuuro oikealla ajalla ja oikeassa hengessä tehdyille ehdotuksille.

Useampi kuin yksi otti tunnustellakseen häntä tämän nykyisen tilanteen johdosta, ja entisen myöntöväisyyden muistoja ja kuiskauksia sellaisia kuin: „Oh, hän oli oikein hirveän herttainen silloin, tiedätköhän!“ kulki huulilta huulille tuuman kypsyessä.

Ja Elma tietysti myöskin saapuisi näyttelyyn. Olipa onnellista, että juhla oli määrätty keskiviikoksi, jolloin oli tavanmukainen iltapäivä-loma ja jolloin Elma oli poissa Park Lanella esteettömästi nauttimassa kaikkea hyvää! Kukaan ei sitä nimenomaan sanonut, mutta vähitellen kaikki alkoivat äänekkömästi ymmärtää, että jos tuumasta tosi tulisi, niin Elman oleminen lady Alfretonin siipien suojassa koituisi hedelmälliseksi heille kaikille.

„Hän on hyväluontoinen tyttönen“, selitti Henrietta Grey, salaliiton johtaja, „ja varmaankin sen jollakin tavoin järjestää“.

„Se“ tarkoitti joitakuita etuja ja varsinkin erästä, mitä kouluseurue hartaasti odotti Elman sukulaisten läsnäolosta.

„Niinpä niinkin, Elma sen kyllä järjestää“, myönsi toinen.

Ja „Elma sen järjestää!“ kaikui jokaisen huulilta yhtä luottavaisesti.

Elman omassa sydämessä värähteli varmuuden vastakaiku. Hänen tätinsä oli ollut niin poikkeuksettoman hemmoitteleva ja myöfämielinen ei ainoastaan hänelle itselleen, vaan ylimalkaan kaikille nuoren sukulaisensa läsnäollessa, että Elma vakuutteli itselleen voivansa huo-

letti luottaa asian menestykseen ja ystävällisen rouvan auliuteen.

Ja alussa todellakin näytti siltä, että lady Alfreton tekisi enemmänkin ja vaistomaisesti arvaisi, mitä häneltä odotettiin.

Tässä hän ehdotti juuri samaa, mikä oli Elman sydämen toivomuksena! Hänkin oli lukenut ilmoituksen kukkasjuhlasta ja itse omasta aloitteestaan sitä ajatellut! Sitäpaitsi ajatellut sitä Elman huvittamista silmällä pitäen!

Se oli liikaa, se avasi Elmalle ovet kuin taikaiskulla, se näytti hänelle toivomusten kerän ikäänkuin hänen jalkojensa juureen kierähtäneenä.

Herttuaffaresta ja tämän tyttärestä Elma välitti vähän. Jos Mabel oli herttainen tyttö, hyvä ja ystävällinen, hän kernaasti otti hänet joukon jatkoksi ja antoi hänen yhtyä seuraan muiden mukaan; mutta ellei, niin tyttö olisi hukan fiellä. Tietysti Elma olisi hänelle kohtelias. Elma oli aina kohtelias tätinsä vieraille. „Hänellä on niin viehättävä esiintymistapa!“ huudahti lady Alfreton silloin tällöin melkein todellisella innostuksella. Mutta kyllähän lady Alfreton tietysti käsittäisi, tuumi yksinkertainen tyttö, ettei mikään vieras voinut olla hänelle samaa kuin hänen omat ystävänsä, ja että jos Henrietta ja Maggie ja kaikki ne muut olivat tulleet luottaen hänen huomaavaisuuteensa, hänen täytyi suoda heille enin huomionsa.

„Neiti Exeter ja tytöt lähtevät myös“, ilmoitti hän nyt kaataessaan kermaa karviaismarja-leivokselle ja munanvaukkaalle; „neiti Exeter ottaa kuusi tyttöä mukaansa“.

Lady Alfreton melkein hätkähti.

VI.

Matkalla juhlaan.

„Millä keinoin meidän olisi paras kulkea?“ virkkoi neiti Exeter puolittain itseksseen miefiskellen, puolittain häntä ympäröiville odotteleville kuulijoille. „Kyllähän omnibus veisi meidät suoraan portille, mutta ei tästä ole kovin pitkä matka kävelläkään. Maanalainen rautatie ei ollenkaan sopisi tarkoitukseemme. Siis on valittava kävelemisen ja yhteisvaunujen välillä. Mitä ajattelette, tytöt? Väsyisikö joku teistä liikaa, jos kävelisimme?“ kysyi hän pysähtyen kuulemaan seuralaistensa mielipiteitä ja toivomuksia.

„Oi, kävelkäämme, neiti Exeter!“ pyysi hefi joku ääni. „Yhteisvaunuissa rutistuu niin pahoin. Ja ne kaikki ovat varmaan täynnä“, jatkoi puhuja, vilkaisten levottomasti äsken tärkättyyn ja laskostettuun musliinipukuunsa, jota oli säästännyt tätä juhlatilaisuutta varten. „Meidän täytyisi puristautua ihmisten väliin sen mukaan kuin löytäisimme tilaa . . .“

„Ja se hajoittaisi seurueemme. Olet oikeassa, Henrietta; emme saa antautua siihen vaaraan, että voisimme joutua erillemme toisistamme. Siis, tytöt, meidän on astuttava rivakanlaisesti, siinä kaikki. Ja koettakaamme pysytellä teiden varjonpuoleisella sivulla. Tien toisella puolella on luullakseni siimestä melkein koko matka. Parasta lähteä nyt, jos olemme kaikki koossa. Olemmeko kaikki koossa?“

Kaikki olivat saapuvilla ja kaikki olivat pyhäasussaan, kukin oman makunsa mukaisessa puvussa.

— Rakkaat, onnelliset, nuoret olennot, — hymisi hyväsydäminen opettajatar itseksseen, katsahtaessaan ympärilleen. — Tarvitsemme vain Elman, jotta ryhmämme olisi

täydellinen. Mutta epäilemättä saamme pian Elmankin joukkoomme, ja hän on mielellään esittelevä nuoret toverinsa tädilleen. Minun täytyy sanoa, että mielenkiinnolla odotan lady Alfretonin tapaamista, kuultuani hänestä niin paljon. Toivottavasti Elman onnistuu taivuttaa hänet tänään tulemaan sinne. Tyttö näytti aivan varmalta, mutta eihän hän voinut tietää. Ei pidä rakentaa liian paljon sattuman varaan, mutta sittenkin . . .

Tässä tuon kunnan naisen paras musta pitsi-päivän-oorjo lennähti auki farmokkaalla nykäyksellä, ja hänen sirot, pienet, nappikenkäiset jalkansa alkoivat astua jonon edessä, eikä paahtava aurinko ylhäällä enempää kuin kärkevä kivitys jalkojen alla aiheuttanut pienintäkään kaatumuksen häivää siitä, että he olivat lähteneet pitkälle ja väsyttävälle iltapäivän huviretkelle. Työ oli työtä ja loma lomaa neiti Exeterin opistossa.

Ja todellakin oli suuressa keskikesän kukkasnäyttelyssä käynti jotakin ihka uutta sekä opettajattarelle että työlle.

Tähän asti, kuten olemme sanoneet, olivat konsertit, taulukokoelmissa ja näyttelyissä käynnit sekä muut sellaiset huvitukset, joilla oli opettavaa merkitystä, varsinkin hyvin sopineet päiväjärjestykseen. Kukkasnäyttelyt olivat hurmaavia ja ihania, mutta — no niin, loppujen lopuksi neiti Exeter myöntyi ehdotukseen, innostuipa siihen vihdoin yhtä paljon kuin kukaan hänen nuorista turva-teistaan.

Tavata lady Alfreton! Tuo komea, kyvykäs ja hienostunut aatelinainen puhuttelisi häntä, ehkä sallisi hänen istua tai kävellä vieressään! Hän saisi kuulla Elmaa kiitettävän ja voisi vastaukseksi kosketella samoja kieliä!

Hän oli usein toivonut filaisuutta saada mainita jonkun sanan rakkaasta Elmastaan, kertoa tämän tädille, mikä

kiltti, epäitsekäs ja lempeäluontoinen lapsi Elma oli, — ja kertoa siitäkin, kuinka yleväaatteinen ja funnontarkka hän oli. Ensimmäiset ominaisuudet hänen armonsa oli arvattavasti itsekin havainnut, mutta hän ei voinut tietää, kuten neiti Exeter tiesi, kuinka korkealle hänen sukulaistyttönsä pysyväisemmät ominaisuudet oli arvioitava.

Tähän asti ei sellaiseen haasteluun ollut sattunut mitään aihetta, ei ollut esiintynyt tilaisuutta kuulla lady Alfretonin mielipiteitä tästä asiasta. Elman sanoista kylläkin voi päätellä, että kaikki Park Lanen talon asukkaat osoittivat hänelle ystävällisyyttä, jopa rajatonta hemmoiteluakin, mutta sitä enempää ei voinut odottaa hänen kertovan. Eräissä suhteissa Elma sitäpaitsi pysyi vaite-
liaana sukulaisiinsa nähden, mitä neiti Exeter kunnioitti. Niinpä hän ei koskaan maininnut, kun näille oli sattunut syytä valittaa hänen „neiti Exeterin kasvojaan“ tai kun häntä nimitettiin „viisaaksi“. Tyttö tunsikin vaistomaisesti, että näiden kohtausten tietäminen ei ollut neiti Exeterin asia, eikä kenenkään muunkaan. Ne olivat hänen omia salaisuuksiaan, ja hän kätki ne syvälle nuoreen sydämeensä.

Mutta neiti Exeterille ja kaikille, jotka asuivat neiti Exeterin katon alla, hänen tätinsä oli esiintyvää kauniina, viehättävänä, virheettömänä käytökseltään ja puvultaan; Juliet oli sievä ja hauska, hilpeä ja ystävällinen; Piers, „serkkuni Piers“ oli kookas, tumma, hyvin ystävällinen hänkin, muttei niin hilpeä, pikemminkin ärsyttävä, vaikka samalla perin ystävällinen, toisinaan kyllä velto ja väsyttävä, mutta aina kovin ystävällinen — sanalla sanoen, kukaan heistä ei oikein tietänyt, mitä tästä Piers-serkusta oli ajatettava. Sedästään Elmalla oli hyvin vähän kerrottavaa. Tietysti sir Thomas oli „ystävällinen“ — jokainen Alfretonin perheen jäsen oli „ystävällinen“; mutta

kun hän kernaasti olisi sanonut samaa palvelijanuorukaisesta ja keittiötytöstä, niin se ei tuntunut asiaa paljoa valaisevan, ja sir Thomas siirtyi nopeasti näkyvästä talonsa hämärälle taustalle.

Toiselta puolen pitkän Henrietta Greyn huudahdus: „Minun täytyy sanoa, että hartaasti haluan nähdä lady Alfretonin!“ mihin huudahdukseen jo edellä viittasimme, sai vastakaikua jokaisen povessa.

Tämähän Elma tiesi, ja syvällä omassa sydämessään hänellä oli oma pieni suunnitelmansa.

Kuten tiedämme, oli tämän tärkeän päivän aamu koit-
tanut sulattavan helteisenä ja auringonpaisteisena, ja kello yhdeltä tuo onnettaren suosima oppilas oli lähtenyt perin innostuneena ja tietoisena merkityksestään ja melkein päntuntien, että iltapäivän retken koko menestys tai epäonnistuminen lepäsi hänen hartioillaan. Hänen täfinsä ajeluvaunut olivat tulleet häntä noutamaan, ja hän oli kiittänyt pois mukavissa ajopeleissä useiden, puolittain ylösvedettyjen käärekaihvimien takaa kurkistelevien, hiukan kateellisten, mutta täysin sydämellisten katseiden saattamana; ja Elma oli hilpein mielin vakuutellut itselleen, että nuo samat silmät ennen pitkää näkisivät hänet paljoa uhkeammissa vaunuissa. Lady Alfretonin juhlavaunut olivat korkeat ja matalalaitaiset ja keinuivat mitä notkeimmilla vietereillä. Niissä ajeleminen oli lumoavaa, ja hurmaavaksi oli Elma puistossa tai muualla vietetyn iltapäivän usein kuvailut. Hän oli painanut monen kertaan kaikkien mieleen, että oli turhaa lähteä aikaisin, koskei hänen täfinsä milloinkaan ollut aikainen; hän oli koettanut mahdollisimman täsmällisesti arvata määräjän, jotta kummatkin saapuisivat perille samalla hetkellä — mutta hänen täytyi vihdoin myöntää, että se oli inhimilliselle tiedolle ylivoimaista. Hän toivoi vain, että pieni joukkue sattuisi

kohdalle juuri kun tädin komeat vaunut pysähtyivät portille ja vakava, puuteroitu palvelija laski astuimen alas. Sitten hän nyökkäisi ja heiluttaisi kättänsä.

Sitten hänen tätinsä heti kysyi, keitä Elman tuttavat olivat. Kiinnittäisiköhän hän huomiotansa heihin kuhunkin erikseen? Kysyisikö heidän nimiänsä? Hyvin luultavaa. Lady Alfreton oli aina kovin herttainen nuorille, jotka vanhempainsa mukana tulivat häntä tervehtimään.

Mutta menestyksen pääehtona oli tietysti neiti Exeter. Neiti Exeterin suhteen Elma olikin hieman levoton. Tämä arvoisa neiti ei ollut erikoisen tarkkahuomioinen. Hän ei tähyillyt, kuten jotkut lapset ja nuoret ihmiset, poimiakseen kaiken, minkä silmänsä näkivät, kuullakseen kaiken, mikä heidän korviinsa sattui; mutta kuitenkin oli Elmalla jonkinlainen epämääräinen, hämärä, ylimalkainen aavistus siitä, että hänen tätinsä tarvitsi pitää neiti Exeteriä arvossa.

Entäpä, jos tämä nyt saisi ensimmäisen tilaisuuden siihen? Ja jos niin tapahtuisi ja jos tämä tilaisuus tehoaisi tätiin ja hän puristettuaan neiti Exeterin kättä ja virkattuaan jonkun sanan pyytäisi puolisonsa veljentyttären opettajatarfa kävelemään hiukan kanssaan puutarhassa, kuinka mielissään neiti Exeter olisikaan! Koko seurue olisi mielissään, kaikki tuntisivat omasta puolestaankin tuon kunnian ja ylpeillisivät siitä; ja „tietysti Selina-täti sen tekee“, päätti nuori viisas itsekseen, „jos Selina-täti vain tietää, että se on heille mieleen — siinä kaikki“.

Hän kohentausi istumaan hyvin suorana, kun tuo hetkien hetki lähestyi. Kaikki oli käynyt mainiosti tähän asti. Tädin palvelustyttö oli käskyä noudattaen hiukan pienentänyt hänen pukuaan selkäpuolelta, ja myöskin kaulasta oli virheellisyys korjattu. Elma oli vetänyt käsiinsä parin siroja uusia kiiltonahkahansikkaita, jotka oli sääs-

tänyt siihen asti, ja äskeffäin kammattuine untuvanhienoine kultahiuksineen hän nyt istui aivan säteilevänä omalla tutulla ja tunnustetulla paikallaan ajopeleissä vastapäätä toisia naisia.

Lady Alfretonilla oli myöskin sievä uusi puku ja hattu, ja niin hyvin hän itse kuin Juliet ja Elmakin olivat saaneet napinreikiinsä tuoksuvan gardenian. Piers oli ne hankkinut. Hän oli mennyt ulos puolisen jälkeen ja palannut tuoden kukan kullekin; ja Elma luulotteli, että hänen gardeniansa oli komein ja ihanin kaikista kolmesta. Hänellä ei tosiaan tämän jälkeen ollut enää muita toivomuksia.

Kun vaunut ajoivat Regent's Parkiin, he sivuuttivat monet muut, joiden arvasivat olevan samalla asialla. Elmalle eivät Lontoon tavat enää olleet niin outoja, että hän mitenkään olisi kummastunut nähdessään heidän omien hevostensa täytyvän pysähtyä, kun he vielä olivat melkoisen matkan päästä puutarhan portilta, mikä pysähdys muodostui odotuksen ja kiihkeän jännityksen huippukohdaksi.

„Kauhean pitkä jono meidän edellämme, täti hyvä“, ilmoitti hän tirkistäen iloisena ympärilleen. „Ja mikä joukko tyhjiä vaunuja tuolla vastapäätä puiden alla. Oi, soittokunta on aloittanut — minä kuulen sen sävelet aitauksen yli! Mikä vahinko, ettemme tulleet aikaisemmin! Mutta vähät siitä, varmaankaan ei se vielä ole soittanut kauan. Ovatkohan“, lisäsi hän mieltäväisesti, „ovatkohan työt jo saapuneet?“

Hänen tätinsä ja serkkunsa vaihtoivat keskenään silmäyksiä.

„Kestää kauan ennenkuin pääsemme sisälle“, jatkoi Elma hetkisen vaihtelun jälkeen ja sitten hän taas vilkaisi ympärilleen. „Me etenemme hitaasti. En ymmärrä, miksei-

oät ihmiset voi hypätä vaunuista hiukan ripeämmin, kun tietävät, että niin monet odottavat heidän takanaan. Minäpä hypätä tuokshdan aina kuin tuuli.“

„Niin sinä teet, Elma.“

„Mutta minä seisoin eräällä portilla tässä joku päivä sitten katsellen häätaloon saapuvia vaunuja . . .“

„Elma!“

„Niin, täti, ne olivat hyvin hauskat häät, varsin haus- kassa paikassa, ja siellä oli vain vähän katsojia, aivan säädyllyisiä ihmisiä. Senvuoksi neiti Mordern, joka sinä päivänä oli meidän mukamme, sanoi, että mekin saisimme hetkiseksi pysähtyä katselemaan. Niinpä me siis katselimme ja näimme niin ihmeen paljon väkeä astuvan vaunuista.“

„No?“ Lady Alfreton ei olisi mielellään antanut itse- änsä huvittaa tai herättää harrastustansa, mutta kun Elma puhui . . . „No, mitä te näitte?“

„Oh, ne ihmiset olivat semmoisiakin kuhnusia! Ne ihan matelivat ulos toinen toisensa jälkeen ja pääs- tyään matolle — siihen oli levitetty punainen matto — he seisovivat juttelemassa toisilleen olkapäitensä yli, olivat ottavinaan esille nenäliinonsa, järjestelevinään napin- reikiänsä ja jos jotakin. Me emme välittäneet, meistä oli hauskaa heitä tarkata; mutta minua olisi suututtanut, jos olisin ollut joissakin taempana olevissa vaunuissa.“

Hänen kuulijansa nauroivat.

„Kai täti tuntee neiti Exeterin, jos täti hänet näkee?“

„Kyllä . . . kyllä kaiketi, rakas lapsi.“

„Hänellä on pienet harmaat kiharat, tiedättehän, kiharat hiukset; ja hän käy aina mustissa, ja . . . mutta kyllähän minä voin ilmoittaa teille, jos näen hänet ensiksi, ja kai- keti minä huomaan hänet ensiksi, koska tunnen hänet parhaiten. Ja sitäpaitsi ovat tietysti tytötkin mukana. Niitä on kuusi: Henrietta, Maggie . . .“

„Niin, niin, lapseni. Nyt siis, Elma . . .“

„Kaksi on vaaleanpunaisissa, ja . . .“

„Nyt, Elma, nyt olemme perillä. Näytähän nyt meille, kuinka sinä 'hypätä tuoksahtat kuin tuuli'.“ Salaviikka Julietille: „Nopeasti, nopeasti, niin ehkä vielä vältämme ne koulutyöt.“ Ja näin sanoen tuo komea ja tavallisesi raukea lady Alfreton ihan huiskimalla huiski nuoret hohottinsa portista sisään, korjaillen samalla vyöhikkönsä pitsejä, ja kiiti leveätä tietä pitkin kuin höyrykone. Tähän asti ei mitään neifi Exeteriä ollut näkynyt.

VII.

Mertounin herttuatar ja hänen tyttärensä.

„Ja teillä on siis toinenkin ihastuttava nuori tytär, lady Alfreton? Onko tämä se, jonka lupasitte tuoda mukanne tänään? Ei ole kai vielä esitelty seuraelämässä vai kuinka?“

„Vain kuusitoistavuotias, herttuatar. Eikä Elma olekaan minun tyttäreni — ei i h a n minun tyttäreni“, ja puhuja hymyili hellästi vieressään olevalle punehtuvalle tytölle, „vaikka hyvin siltä näyttää, Elma — eikö totta, Elma?“ — Sitten hän kuiskasi tulijalle: „Henry-poloisen lapsi, sir Thomasin nuoremman veljen, tiedättehän. Ainoa lapsi, mikä hänellä oli. Molemmat vanhemmat kuolleet. Herttainen tyttö.“

Lady Alfreton puhui lämpimästi ja vilpittömästi, ja vaikutus oli välitön.

„Todellako“, vastasi Mertounin herttuatar, jonka, kuten muistamme, oli määrä saapua kukkasnäyttelyyn, mihin kaikki muutkin *dramatis personæ* eri tahoiltaan suunta-

sivat kulkunsa, ja joka sattui aivan ensimmäisenä henkilönä Elman tätiä puhuttelemaan tämän pysähtyessä hengähtämään ja toipumaan kiireisesti paeftuansa ulkoportin vaa-roja. „Todellako? Minä muistan Henry Alfretonin ihan täydellisesti. Olimme entisaikoina tanssitoverit. Niin tosiaan; herttua kertoi minulle kuullessa Henry-poloisen kuole-masta, mutten tiennyt hänen olleen naimisissa. Ja tämä on siis hänen tyttärensä“, lisäsi hän kääntyen Elman puoleen, joka ujona odotteli, että hänet huomattaisiin. „Sallikaa hänen kävellä Mabelin kanssa. Mabel — missä Mabel on? Oh, tule tänne, Mabel, täällä on sinulle nuori ystävä kävelytoveriksi. Juuri samanikäiset, eivätkö olekin? Onko Mabel vanhempi? No, hyvin vähän sitten. Toin Mabelin tänne“, kääntyen lady Alfretonin puoleen, „koska täällä on niin kaunista nähtävää, ja hänen ranskalainen kotiopettajattarensa . . .“

„On tämän iltapäivän poissa, Jumalan kiitos!“ keskeytti Mabel häikäilemättä äifinsä puheen; hän oli reipas, terve neitonen, jolla oli liiaksi hemmoitellun lapsen nenäkäs käytöstapa. „Niin on kai neidinkin?“ virkkoi hän Elmalle, kun he kaksin kääntyivät pois päin. „Mikä hänen nimensä on? Miksi häntä nimitätte? Ette kai mainitse häntä oikealla nimellään? Mitä“ — pysähtyen äkkiä, säpsähtäen ja tuijottaen — „mitä? Mitä sanoitte? Olette koulussa? Koulussaako? Ka, en . . . en ole koskaan ennen tavannut ke-tään, joka käy koulua. Onko se hauskaa? Onko siellä mukavaa? Onko siellä hupaista ja hyvä olla? Oh, kerto-kaahan toki. Mikä sai teidät kouluun menemään? Kunpa äiti lähettäisi minutkin kouluun! Kuinka minä nauffisin siitä ja kuinka minä niitä tanssittaisin! Minä tanssitan kotonakin, sen vakuutan. No, aloittakaahan nyt ihan alusta ja kertokaa minulle kaikki tyynni, mitä teette ja mitä toiset tytöt tekevät, minkälaisia he ovat ja kaikkea muuta.

Tietäneeköhän äiti, että te olette koulussa. Jos hän tietäisi, ehkä hän lähettäisi minutkin. Mutta miksi ihmeessä äitinne teidät sinne lähetti? Pyysittekö häneltä sitä itse? Tahdoitteko . . .“

„Minulla ei enää ole äitiä“, virkkoi Elma hiljaa.

„Ei äitiä! An . . . anteeksi, pyydän anteeksi, mutta . . . mutta eikö lady Alfreton ole äitinne?“

„Ei, hän on täfini.“

„Täfinne, o . . . ho . . . ho . . . hoo“, äännähteli Mabel arvostellen filanetta pitkässä henkäyksessä, „kyllähän minä sen sitten ymmärrän. Teidän täytyy olla jossakin, ja siksi olette opistossa. Mutta minä nähkääs en tiennyt: toivoakseni ette ole vihainen. Kotona sanovat, ettei maksa vaivaa olla minulle vihainen. Sanovat, että kieleni liikkuu kuin vuolas virta ja ettei kannata yrittää minua puheessani pysähdyttää. Jos vain olisitte minut pysähdyttänyt . . .“

„Mutta sanottehan, ettei sitä kannata yrittää.“

„Ei kannatakaan. Ah, te olette hupaisia tyttö, näemmä. Olette kai älykäskin ja niin edespäin. Minä en ole. Ylimalkaan en pidäkään älykkäistä tytöistä, mutta minä pidän teistä. Ja te kerrotte minulle kaikki sieltä koulustanne, eikö niin? Mikä on nimenne? Elma? Elmako? Se on lystikäs nimi, on niinkin. Ylimalkaan en pidä lystikkäistä nimistä, mutta minä pidän sinun nimesiäsi. Kuulehan, Elma, katso tuota hattua; oletko koskaan nähnyt sellaista hattua? Hatut ovat luullakseni tänä vuonna menettäneet järkensä. Opettajattareni on ostanut kaikkein hirveimmän; mutta hänestä se on tavattoman pukeva. Tuolla on aivan samanlainen viitta kuin äidinkin. Minun täytyy kertoa äidille. Ei, enpä huolikaan, sillä minä itse sain hänet valitsemaan sen viitan; muuten hän voisi saada aiheetta moittia minua ja

sanoa, että se on tavallinen. Pidätkö hatuista, jotka sivulta kääntyvät ylöspäin? Minä en pidä, minusta ne ovat tavallisia, enkä minä tahtoisi moista, vaikka Fanchette — pabelijattaremme — kovin koetti minulle sellaista tyrkyttää. Tuolla on varmaan ranskalainen tyttö: ihan kuin Fanchette — ihan. Hän käydä vaapottaa aivan kuin Fanchette. Minun täytyy kertoa äidille. Ei, enpä kerrokaan; sillä äiti ei pidä Fanchettesta nytkään, joten ei tule antaa hänelle tilaisuutta tehdä hänestä pilaa. Minusta on häijyä nauraa ihmisille, eikö sinustakin? Ka, jos minulla olisi tuollaiset isot kömpelöt jalat, olisi minulla sen verran älyä, etten puristaisi niitä noihin pieniin, suippokärkiisiin kenkiin. Ne ovat jokseenkin sievät kengät, kunhan vain . . . oh, en tiedä. Enkä luule, että niistä välitänkään. Omani ovat sievemmät. Näytpäs sinä kenkiäsi. Oh, hm, sinun ovat . . . ovat tuskin . . . mutta luullakseni se johtuu siitä, että olet koulussa. Senkö vuoksi tuo pukusikin on hiukan lysfikäs? Onko muilla tytöillä samanlaiset hameet? Se on hirveän sievä puku, tiedätkös . . . mutta, mutta en ole aivan samantyyppistä koskaan ennen nähnyt. Se johtuu tietysti siitä, että olet koulussa. Onko sinulla sisaria? Tai veljiä? Eikö kumpiakaan? Eikö ketään? Minulla on seitsemän. Kolme veljeä ja kolme siskoa. Kaikki minua vanhempia. Senvuoksi ne luulottelevatkin, että äiti pilaa minut hemmoittelulla. En siitä välitä. He eivät voi häntä estää minua pilaamasta, ja parasta etteivät yrittäisikään. Pidätkö vanhemmista veljistä ja sisarista? Oh, sinullahan ei niitä olekaan. Mutta tuosta serkustasi — mikä hänen nimensä on? Pidätkö hänestä?”

Ja oihoinkin, puhuttuaan itsensä hengästyksiin, haastelija pysähtyi vastausta odottamaan.

Hän ei saanut vastausta; Elman silmät ja korvat olivat toisaalla.

„Oh, sinä et kuuntelekaan“, sanoi lady Mabel lyhyesti.

Hän ei olisi kummastunut, jos häntä olisi toruttu, häntä vastaan väitetty, hänelle naurettu tai käsketty häntä pyymään aisoissa, mutta ettei häneen ja hänen sanoihinsa kiinnitetty mitään huomiota, oli hänelle uutta ja outoa. Ken oli tämä tyttö, tämä lady Alfretonin sukulainen, jolla oli niin kummallinen puku ja niin kamalat kengät ja joka oli vain mukiinmenevän sievä ja siro eikä kenties ollutkaan älykäs? Kuka hän oli, kun saattoi katsella ympärilleen ja ajatella muita asioita, silloin kun hän, Mabel, teki parhaansa solmiakseen ystävyttä? Mabel suoritsi. Tehdäksemme hänelle oikeutta on meidän sanominen, ettei hän ollut mikään röyhkeä neitokainen eikä pahasisuinen. Hän oli vain lörpöttelijä ja lörpöttelijä, joka vaafi ainoastaan, että häntä edes hitusen muka kuunneltiin. Siksi hänen poskilleen noussut heikko puna ei ollut aivan aiheeton.

„Suokaa anteeksi“, virkkoi Elma hyvin lempeästi. „Minä vain tähystelin muutamia . . . ystäviä, henkilöitä, jotka saattavat minua kaivata; ja elleivät he minua tapaa . . .“

„Oh, niin, minä ymmärrän. Mutta et sinä heitä löydä. Ihmiset eivät koskaan löydä toisiaan tällaisissa paikoissa. Parasta, että jätät minun seuraani — jäisit ainakin siksi, kunnes kohtaat ne toiset . . .“

„Jään tietysti“, vastasi Elma innokkaasti.

„Äitini näet sanoi, että meidän olisi käveltävä yhdessä.“ Elmalta ei jäänyt huomaamatta, että tyttö lausui sanan „äiti“ juhlallisemmalla äänenpainolla kuin äsken.

„Minä kävelen kernaasti sinun kanssasi — hyvin kernaasti“, huudahti hän, melkein lohduttomana katumuksesta, että oli aikomattaan ollut epäkohtelias, mikä ei

ainoastaan ollut vierasta hänen luonteelleen, vaan josta myös pieninkin vihjaus olisi tuottanut hänen tädilleen ääretöntä mielipahaa. „Kuulehan, Mabel, kuulehan ja käsitähän, minä nautin niin kovin paljon sinun seurastasi, että vain muistaessani lupaukseni tähystellä noita tyttöjä . . .“

„Tyttöjä? Mitä tyttöjä?“

„Neiti Exeterin opiston tyttöjä.“

„Koulutyttöjä! Hoo, vai niin!“

„Neiti Exeter tuo heidät tänne tänään, ja minä lupasin pitää varani ollakseni valmis heitä puhuttelemaan ja neuvomaan heille, mitä katsella ja minne mennä . . .“

„Hoo, vai niin! Kuinka hauskaa! Mikset sanonut sitä minulle ennemmin, rakas tyhmeliini? Kuule, minä olisin auttanut sinua etsiskelyssä, ja olisimme löytäneet heidät jo vuosisatoja sitten. Oi, minä tahtoisin nähdä nuo tytöt? Kuule, en ole sinulle enää rahtuakaan suutuksisani, Elma; varmaankin minä kiusasin sinut kuoliaaksi. Mutta sinun näetkös olisi pitänyt minut keskeyttää. Kunpa olisin vain tiennyt! Mennään nyt! Äiti ja lady Alfreton ovat aivan kintereillämme — tuolla he ovat, — etkö näe tätisi vihreätä päivänvarjoa? Eikö se ole sievä päivänvarjo? Äiti sanoo, että lady Alfreton on aina hyvin puettu. Kai hän pukee sinutkin, jahka tulet täysikasvuiseksi? Eihän sillä ole väliä niin kauan kuin olet opistossa; mutta tietysti lady Alfreton pitää huolta siitä, mitä sinulla on ylläsi, jahka joudut asumaan hänen luokseen. Luullakseni menet asumaan hänen luokseen, jahka tulet vanhemmaksi, menet kai?“

Mennä asumaan tädin luo? Kummallista kyllä, tämä ajatus tuli nyt vasta ensi kertaa Elman mieleen. Tavuaakaan siitä eivät hänen kuultensa olleet hiiskuneet hänen sukulaisensa enempää kuin neiti Exeterkään puolestaan,

ja se tunne, minkä tämä hänen ajattelemattoman toverinsa keveä vihjaus hänen rinnassaan synnytti, oli niin oaltava, että se hetkiseksi karkoitti kaikki muut ajatukset.

Ensiksi, kuten luonnollista olikin, hän melkein hurmaantumista lähenevin liikituksen tuntein itsekseen myönsi, että Mabel kai oli viitannut vain siihen, mikä oli itseltään selvä ja varma jatko hänen nykyiselle elämälleen. Olihan mahdollista, että sir Thomasin huonekunnassa ilman muuta edellytettiin hänen piakkoin tulevan sen jäseneksi, vaikka hän typeryydessään ei ollut sitä oivaltanut. Tosin ei kukaan siitä ollut maininnut — mutta muutamat asiat ovat sanomattakin selviä. Ja jos niin oli — jos niin oli . . . Tuo ajatus sai Elman sydämen rajusti sykkimään. Oi, mikä onni, mikä ääretön riemu! Oi, kuinka paljon hän saattoi tehdä muiden hyväksi! Tulisipa siitä tytöille päivät! Kuinka paljon mielihyvää neiti Exeterille! Millaista ilonpitoa! Millaista . . .

„Taaskaan sinä et kuuntele minua!“ Mutta tällä kertaa lady Mabel nauroi. „Sinä olet maailman lystikkäin tyttö“, hän jatkoi hyväntuulisesti. „Vaivut ajatuksiisi parhaillaan juttellessamme. Mitähän sinä oikein ajattelet? Minä en ajattele koskaan — en osaakaan ajatella. Eikä minulla ole siihen edes aikaa. Opettajatfareni parissa ollessani minulla on oppitunteja ja läksyjä aamusta iltaan; ja kun sitten pääsen ulos äidin tai jonkun muun kanssa, tahdon puhella ja pitää hauskaa. Sinäkin rakastat hauskuutta; näen sen kasvoistasi. Minä pidän sinusta, vaikka sinä vaivutkin ajatuksiisi. Kuule, Elma, haluaisin, että menisimme joka paikkaan yhdessä ja kävelisimme tähän tapaan kaikkialla. On paljoo hauskempaa kävellä sinun kanssasi kuin äidin seurassa. Katsos, Elma, tuolla on fosiään sievä puku, juuri sellainen kuin olisin itselleni toivonut. Kunpa olisin

saanut sen tämän asemesta“, lopetti hän tyytymättömänä.

„Mutta minun mielestäni sinun pukusi on kerrassaan kaunis.“

„Vielä mitä! Luuletko niin? Ajattelitko niin heti vai nyt vasta?“

„Heti, heti — ihan ensi silmänräpäyksestä asti. Minä pidin omastani, kunnes . . . kunnes näin sinun pukusi, Mabel“, virkkoi Elma lempeästi.

„Niinkö? Ka, näefkös, sinun pukusi on . . . on hyvin sievä, mutta se on juuri hiukan . . . se ei ole aivan . . . Lady Alfretonko sen sinulle tilasi?“ kysyi Mabel äkkiä.

„Ei. Neiti Exeter sen tilasi; enkä luule . . . olen melkein varma, ettei fäti siitä oikein pitänyt. Minä näin hänen vilkaisevan minun puvustani sinun pukuusi“, ja Elma-parka nielaisi jotakin kurkustaan. Hän oli vihdoinkin tulkinnut oikein fätinsä kasvoilla väikkyneen epäilyttävän ilmeen tässä suhteessa.

„Oh, ei, olen varma“, huudahti kuitenkin Mabel; „oh, ei se suinkaan senvuoksi ollut!“ lisäsi hän tyydytetyt turhamaisuuden innostuttamana. „Ja sinä olet oikein hyöluontoinen tyttö, Elma, kun sen tunnustat“, myönsi hän epäjohdonmukaisesti. „Äiti pitää sinua joka tapauksessa kauniina“, virkkoi hän sitten hyöittääkseen edellisen, „niin hän minulle sanoi. Hän sanoi, että tänä iltapäivänä saisin tavata lady Alfretonin sievän tyttären. Se olit sinä. Me emme pidä neiti Alfretonia kauniina nyt enää. Pidätkö sinä? Hän oli kyllä kaunis viisi tai kuusi vuotta sitten, mutta — koska hän on vain serkukusi, niin ethän siitä välitä — meistä hänen kukkautensa on jo ohi. No, Elma, missä ne sinun tyttäsi ovat? Etsitäänpäs heitä. Ja tuossa on se puku — minun pukuni — jälleen. Oi, se on sirompi, paljoa sirompi

kuin minun! Tule, mennään katsomaan vähän lähempää. Tarkastellaan sitä, niin näen, eikö Fanchette voisi jostakin keksiä minulle samanlaista. Minä tarvitsen toisen uuden puuvun. Tarvitsen niinkin. Sisareni sanonevat, etten tarvitse, mutta kyllä minä saan äidin suostumaan. Oo, nyt näen, kuinka se on laitettu, ja Fanchette voisi helposti tehdä minulle samanlaisen — helposti. Tule vähän lähemmäksi. Voi, kuinka väsyttäviä nuo ihmiset ovat, kun siinä alituisesti liikkuvat edestakaisin, ja tuo muijanmykkyräkin menee välillemme! Nyt tulee varmaankin koko tuo jono hirveännäköisiä tyttöjä, oikeita kiusan-kappaleita! Ikäänkuin kukaan haluaisi nähdä heitä! Ei ainoatakaan kunnan pukua koko joukossa! Ja nutut, Elma, nutut tällaisena päivänä! Kah, Elma . . .“ ja lady Mabelin kieli ei ainoastaan pysähtynyt kuin pistoksesta, vaan takertui kitalakeen kiinni.

Eräs toinen ääni oli huudahtanut väliin:

„Vihdoinkin sinut löysimme! Olemme samoilleet kautta puutarhan sinua etsimässä. Oi Elma! Missä olet ollut?“

VIII.

„En ole ikipäivinäni nähnyt sopimattomampaa kohtausta.“

Saattoiko puhuja olla neiti Exeter? Oliko siinä Henrietta ja Maggie ja koko muu iloinen joukko, josta hän oli eronnut vain muutama tunti sitten? Nekö nyt Elmaa puhuttelivat? Mitä — mitä he olivat itselleen tehneet? Miksi — miksi he näytfivät tuollaisilta? Oliko tuo todellakin Henriettan sievä sininen hattu harsoineen, mikä vähää aikaisemmin oli Elman silmissä ollut niin siro ja

chic? Oliko tuo Margaretin paras musliinihame, ja tuo Georginan uusi vyöhiikkö?

Elman silmät kävivät pyöreiksi kummastuksesta. Hän saattoi tuskin uskoa, etteivät toverit olleet suunnitelleet hänelle jotakin kepposta.

Ja neiti Exeter, rakas pieni opettajatar, miksi hän oli laittanut itsensä tuon näköiseksi? Miksi hän oli pannut ylleen tuon iänikuisen mustanappisen viitan, joka ei koskaan ollut sopinut oikein selkäpuolelta ja joka näytti melkein ruskealta kesäkuun häikäisevässä päiväpaiseissa?

Kaikki he olisivat voineet menetellä viisaammin, olisivat voineet paremmin huolehtia ulkonäöstään tällaisessa tilaisuudessa. He olisivat voineet — mutta tässä hämmennyt itsekseenpuhuja äkkiä pysähtyi ajatuksissaan uuden, oudon totuuden välähtäessä hänen vastahakoisessa miellesään ja hehkellisen ärtymyksen häloitetessä häpeänpunan tieltä. Oh, kuinka hän saattoi noin ajatella? Oh, kuinka hän saattoi tuolla tavoin tuntea? Ja kuitenkin, kunpa kohtausta olisi viivästynyt vain lyhyen, aivan lyhyen tuokion!

Sillä tässä oli lady Mabel Pomeroy seisomassa vieressä silmäluomet riipuksissa ja heikko hymynväre suupieleessä. Tässä oli tyttö, jonka liukas kieli oli viimeksikuluneen puolentunnin aikana puhua pärpätellyt jos jotakin, ja liiankin ilmeisesti hän jo etukäteen nautti tarjoutuvista pilan ja ilveilyn aiheista — ja tässä olivat tuon ivan pahaa-aavistamattomat ja turvattomat esineet juuri joutumassa hänen oman moitteensa alaisiksi ja kiusaamassa häntä läsnäolollaan. Jospa he olisivat vain poikenneet toiselle polulle, olisivat vain jonkun aikaa odotelleet siellä, missä olivat! Kaikki oli hämmennystä ja kiusallista sekasortoa. Tuntui siltä, kuin olisi äkkiä tapahtunut onnettomuus.

Mitäpä lady Mabel oli Elmalle, tai Elma hänelle? Mitäpä merkitsi, mitä tuo lavertelija ajatteli tai sanoi? Mitäpä haittäsi, että herttuattaren tyttären pitsipuku nyt uusien tulokkaiden jokapäiväisemmistä aineksista tehtyjen ja karkeavärisempien pukimien rinnalla muuttui välikkyyväksi suoiseitiksi? Elma ei välittäisi, hän kieltäysi säikähtymästä ja masensi sydämessään heräävän paholaisen — mutta muutamien ohimenevien, nopeasti haihtuvien tuokioiden kuluessa hän oli kokenut jotakin, mitä ei koskaan ollut unohtava. Aina elämänsä loppuun asti hän muistikin tuon pysähdyksen siellä puiden siimeksessä ja oli tuntevinaan ison, suloisen kukkasen tuoksun vieressään sellaisena kuin tuulahdus lennätti sen hänen nenäänsä hänen kohottaessaan ylpeän nuoren päänsä taitellakseen ystäviensä puolesta. Jos ken muu tahansa heidät peittäkin, hän ei sitä tekisi. Jos joku häpesi heitä tai piti hauskaa heidän kustannuksellaan, hän ei tekisi kumpaakaan. Vaikka Mabel ehkä nauraisi, — mutta Mabel ei nauranut: saattoihan olla mahdollista, että hänkin ajatteli hänen tovereistaan parempaa kuin ensimmäisen vaikutelmansa vallassa ja oli taipuvainen ystävällisyyteen ja suopeuteen. Olihan hän puhunut Elmalle siihen suuntaan, että „tytöt“ pääsisivät hänen tuttavuuhteensa, ja siis . . .

„Nämä ovat ne, joita haeskelin“, virkkoi Elma Mabelille kääntyen hilpeästi äskeisen toverinsa puoleen. „Neiti Exeter, tämä on lady Mabel Pomeroy. Tätini on täällä, mutta hän ei ole näkyvässä“, katsahtaen ympärilleen, „vaikka hän oli lähellämme juuri äsken ja . . .“

„Me näimme hänet, tyttöseni; siitä tiesimmekin, mistäpäin oli teitä etsittävä. Minä en luule tätini minua huomanneen“, lisäsi neiti Exeter iloisesti. „Täällä on niin paljon ihmisiä — sellainen väkijoukko — että kun ei odota näkevänsä tuttuja kasvoja . . .“

Tosiasia oli, että lady Alfreton oli väleensä väistänyt häntä; mutta seuraavassa tuokiossa nähtiin Elman täti ja Mabelin äiti ryhmän reunassa, ja kaikkien silmät kohtasivat toisensa erehtymättömästi.

„Ooh?“ äännähti neiti Exeter käsittäen, että suuri hetki oli tullut.

Elman sydän pamppaili, ja hän harppasi kiireesti eteenpäin.

Herttuatar ja lady Alfreton astuivat kiireesti pois päin.

„Minä kai menen nyt äitini luo“, ilmoitti lady Mabel silmäisten tyynesti ympärilleen. „Hän kutsui minua katseillaan, ja luullakseni tätisi kutsui sinua“, virkkoi hän Elmalle. „Varmaan tapaamme toisemme vielä“, jatkoi nuori aatelisneiti, keveästi puikahtaen mustanappisen viitan ohitse, „hyvästi nyt!“ Sitten muutamaa askelta kauempaa: „Elma, Elma!“

Mutta Elma ei hievahtanut.

„Etkö sinä tule?“ kysyi lady Mabel astuen muutamana askeleen takaisin päin hetken pakotuksesta, sillä hän ei olisi halunnut menettää toveriaan. „Meitähän käskettiin kävelemään yhdessä. Tule nyt; he odottavat meitä.“

„En minä tule“, virkkoi Elma matalalla äänellä.

„Epäilemättä ystäväsi antavat sinulle anteeksi.“

„Ystäväni pi . . . pitävät huolta minusta.“

„Mutta sinä olet tätisi huolenpidon alainen.“

„Totta. Mene, rakas lapsi“, pisti tässä eräs toinen ääni väliin. „Mene, rakas Elma, nuori ystäväsi on oikeassa; eikä lady Alfreton“ — neiti Exeter koetti puhua huolettomasti — „eikä lady Alfreton hyväksy, että liityt mihinkään muuhun seurueeseen kuin hänen omaansa“.

„Eipä suinkaan“, huudahti Mabel mielissään tästä odottamattomasta avusta. „Nähhkääs, hyvä neiti, äiti ja lady Alfreton ovat juuri menossa teenjuontipaikalle; minä tiedän

sen, sillä kuulin heidän ohimennessään sanovan jotakin siihen suuntaan, ja ellei Elma nyt tule, jää hän ilman teetä ja . . .“

Jää ilman teetä? Mitä mielikuvia nuo sanat herättivätään! Niin, oli juuri teenjuonnin aika, ja pikku pöyriä puiden alla puiston toisessa päässä katettiin paraillaan. Poloiset „tytöt“ lyöttäytyivät nyt yhteen nolostuneina, sanaa sanomatta, ja kauan toivottu ihana mahdollisuus, josta niin paljon oli puhuttu, haihtui ilmaan heidän kuullessaan tämän iloisen muistutuksen — ja Elmasta näytti, että koko seurueen murheelliset, moittivat katseet kohdistuivat häneen. Se sai hänen sydämensä paisumaan. Hän oli, mielestään hän oli tosiaan ottanut edesvastuun päälleen. Hän oli vahvistanut toivomusta silloin, kun se oli ollut vain heikko ja hämärä haave, ja oli rohkeasti vakuutellut sen toteutumista herkkäuskoisimpienkin epäillessä.

Pakenisiko hän nyt rivistä ja kevytmielisesti peseytyisi moitteesta velvollisuutensa täyttämisen verukkeella? Hän voisi sen helposti tehdä. Neiti Exeterkin kuiskasi: „Mene!“ ja oli selvää, että Mabel oli tulkinnut oikein molempain vallasnaisten pysähtymisen, kun nämä olivat jääneet paikalleen ja sieltä viittasivat sormellaan.

„Kas, sanoinhan minä“, jatkoi kiihkeä neitonen tarttuen hänen käsivarteensa. „He odottavat todellakin. Ja ellemme mene ajoissa, emme saa hyviä paikkoja. Sitäpaitsi tekee minun hirveästi mieleni jäätelöä“, lisäsi hän nauraen, „ja sinä vain estät ystäviäsi, jotka kenties myöskin haluavat mennä sellaista ostamaan“. Mutta Elma tiesi paremmin.

„Odottakaa vähän“, ja hän hyökkäsi tätinsä luo.

„Järjetöntä, rakas lapsi“, virkkoi lady Alfreton seuraavassa tuokiossa. „Älä tee mitään sellaista. En ole koskaan nähnyt mitään sopimattomampaa, mitään onnetto-

mampaa“, lisäsi hän epätoivoisesti kuiskaten. „Jää luokseni, minä haluan sitä, Elma; ei ole ollenkaan tarvis mennä takaisin; voit illalla selittää asian opettajattarellesi. En voi sallia sinun seurustella minulle tuntemattomien ihmisten kanssa, kun kerran olet minun siipieni suojassa. Perin kiusallista! Juuri kun erityisesti toivoin, että tekisit hyvän vaikutuksen herttuattareen, tulisit kutsutuksi hänen kotiinsa ja rakentaisit tuttavuutta Mabelin kanssa“, — Mabel ja hänen äitinsä haastelivat tällä välin eräiden muiden tuttaviansa kera — „ja kun kaikki jo sujui niin hyvin . . .“, jatkoi lady Alfreton rypistäen kulmiaan. „En ole ikipäivinäni nähnyt sopimattomampaa kohtausta! Mutta“, ja hänen katseensa kirkastui, „jos käännyt selin noihin ihmisiin, et ole heitä näkevinäsi etkä mene heidän lähelleen, uskonpa heidän ottavan viittauksesta vaarin ja lähtevän tyynesti omille teilleen. Kah, näkyvät jo olevankin lähdessä. Tulehan teelle, rakkaani“, kehoitti rouva reipastuen; „ehkei vielä ole mitään sanottavaa vahinkoa tapahtunut. Meidän täytyy vain varoa jälleen sattumasta heidän kanssaan yhteen, siinä kaikki. Nyt sinä ja Mabel kävelette yhdessä kuten ennenkin. Tuolla tulee Mabel sinua noutamaan. — Tuletko Elmaa hakemaan, rakas tyttöseni? Täällä hän on! Elma, no Elma, mikä sinun on?“

Elman polttavilla poskilla valui näet kaksi pientä, kuumaa, katkeraa kyyneltä.

IX.

Piers selittelee maailman tapoja.

Vain lady Alfreton ne näki, vain hän arvasi mistä ne johtuivat.

Mabel, jonka päivänvarjon kärki sillä hetkellä oli tarttunut ohi häilähtävän vyöhikön silmukseen, ei silloin eikä myöhemminkään saanut asiasta vihiä, ja kun molemmat jälleen olivat heitetyt toistensa seuraan ja kun hän sydämessään ajatteli, että Elman täytyi olla tähän järjestykseen ainakin yhtä tyytyväinen kuin hän itse, antoi hän tunteittensa pian puhjeta ilmi. „Se oli tosiaan hyvin tehty, Elma; mutta ellei tätisi olisi ollut itsepintainen, niin missä nyt olisit? Itse et koskaan olisi kyennyt riuhtaisemaan itseäsi irti niiden seurasta. Minä tein voitavani, mutta sinä et tukenut minua. Kaikesti sinä pelkäsit. Totta onkin, että ne näyttivät jokseenkin villeiltä. Vai siinä ne tytöt olivat?“ lisäsi hän merkitsevästi hymyillen. „No, nyt minä tiedän, minkänäköisiä sellaiset tytöt ovat. Minä . . . et kai ole pahoillasi, kun tulee aika jättää koulu, Elma?“

„Minä olen nyt pahoillani, perin murheellinen ja — häpeissäni“, virkkoi Elma sellaisella äänellä, että hänen toverinsa säpsähti. „Mabel, tämä ei ollut mitään sinulle . . .“

„Mikä ei ollut mitään?“

„Että käyttäydymme niin kuin käyttäydymme, kohtelimme heitä siten ja jätimme heidät sillä tavoin. Oh, se ei ollut sinun syysi — sinä et farkoittanut mitään pahaa; he eivät ole mitään sinulle, etkä sinä ole mitään heille; ja vaikkakin sinä . . . vaikkakin sinä jokseenkin tylysti käänsit heille selkäsi . . .“ Hän pysähtyi.

„Niin, näetkös, Elma, he . . . mutta olen pahoillani, etten ollut heille kohtelias. Varmaan aioin olla kohtelias“ — jokseenkin hämmentyneenä — „mutta kun . . .“

„Oh, kohtelias! Älä huoli — olithan sinä kylliksi kohtelias“, huudahti Elma yhä samaan hillityn närkästyneeseen sävyyn. „He eivät välittäisi sinusta“, jatkoi hän imartelematta; „minua, minua he ajattelevat. Minä heitä kehoitin tulemaan ja lupasin täällä olla heille avuksi. Puhuin heille siitä kaikesta niin usein . . . ja . . . ja nyt . . . voi, mitä he minusta nyt ajattelevat?“

„Saattoivathan he nähdä, ettei toki sinussa syytä ollut.“ Ajattelematon Mabelkin näytti hetkisen vakavalta. „Minä en sinun asemassasi, Elma, sillä vaivoaisi päätäni. Jokainen saattoi jo puolellakin silmällä nähdä, että sinun oli toteltava tätiäsi ja että hän sinut kutsui pois.“

„Jospa tätini olisi edes puhutellut, edes puhutellut neiti Exeteriä. Neiti Exeter — etkö nähnyt häntä, Mabel? — neiti Exeter on mitä hyväsydämisin ja herffaisin, hän on ihmisten parhaita, eikä suinkaan olisi käynyt fungettelevaksi tai häirinnyt täti Selinaa — minä tiedän, ettei hän olisi, — mutta tilapäistä kohtaustahan hän ei voinut välttää; ja sitten hänelle ei suotu katsettakaan, ei edes . . . edes pientä kumarrusta tervehdykseksi, eikä puristettu hänen kättänsä.“

„Niin kyllä, lady Alfreton olisi voinut olla hyväluontoisempi“, vastasi Mabel vilpittömästi. „Mutta minä en luule, että täysikasvuiset ihmiset ovat hyväluontoisia, luuletko sinä? Varmaan minäkin ennen pitkää lakkaan ole-masta hyväluontoinen. Älä siitä harmittele, Elma. Voit olla varma, että neiti Exeter, tai mikä hänen nimensä oli, on jo unohtanut koko asian, kun palaat opistoon tänä iltana. Eihän kukaan mokomia muistele: minä en koskaan. Mitä hyötyä siitä olisi? Iloitkaamme nyt vain.

Kylläpä on jo paljon ihmisiä teepöytien ääressä! Ja katso, Elma“, tyrkäten häntä kyynärpäähän, „katso noita jäätelöitä. Niiden pelkkä näkeminen tekee minut heti kuumaksi ja janoiseksi. Ah, se on oikein! Me saamme kai istua tuolla? Lady Alfreton on juuri etsinyt mahdollisimman parhaan paikan. Äiti sanoo, että lady Alfreton aina tietää, mitä on tehtävää, — ja niin hän tietääkin. No, Elma, eikö tämä ole hauskaa, eikö tämä ole ihanaa?“ Siffen hiljempää: „No, Elma, hymyilehän taas; ole niin kuin ennenkin ja unohda nuo typerät ihmiset.“

Mutta Elma ei voinut unohtaa.

„Hei, etkö vielä ole lopettaneet?“ huudahti tällöin ääni hänen takaansa. „Pidä puolesi, Elma; minä onnitelen sinua oivallisesta ruokahalustasi sekä poudalla että safeella. Hyvää päivää, lady Mabel; vai on neidit vielä jäfetty pöytään?“ Herttuatar ja lady Alfreton olivat nimittäin vetäneet tuolinsa sivummalle. „No, toivon, että teillä on hauskaa“, lopetti Piers puheensa, istahtaen mukavan huolettomasti, samalla kuin kaksi rusoista poskiparia hieman punehtui hänen pilanteostaan ja kaksi lusikkaa liikkui hiukan hitaammin kuin ennen, ikäänkuin kieltääkseen hänen sanoissaan lausufun väitöksen.

„Miksi emme pitäisi jäätelöstä?“ kysyi Mabel kuitenkin. „Minä olen syönyt kaksi annosta, samoin Elma. Olisin saanut kolmannenkin, jos olisin tahtonut.“

„Otatteko nyt kolmannen?“

„Ei, kiitos, minä olen jo lopettanut“; ja puhuja yrityi suoristautua sekä näyttää sirolta ja arvokkaalta. „Minä vain sanoin, että olisin saanut, jos olisin tahtonut. Tänne kuulemme hyvin soittokunnan sävelet, eikö totta? Mikä kaunis iltapäivä! Meillä on ollut ihana iltapäivä alusta loppuun — eikö olekin, Elma? Haluaisin viettää

juuri tällaisen iltapuolen joka päivä elämässäni — etkö sinäkin, Elma?”

Ei mitään vastausta. Äkillinen muistelmä synkistyi Elman kasvat.

Hetkiseksi oli rattoisa rupattelu ja herkullinen ateria viekoitellut hänet palaamaan entiseen pulpahtelevaan mielentilaansa, ja sekä lady Alfreton että Mabel olivat otaksuneet, että vastoinikäminen, mikä oli uhannut peittää pilveen juhlallisen hetken päiväpaisteen, oli turvallisesti siirtynyt taustalle pian kokonaan rauetakseen, — mutta nyt Mabelin vetoaminen herätti jomottavan tuskantunteen, mikä ilmeni hänen toverinsa vilpittömällä otsalla.

Piers vilkaisi toistamiseen serkkuunsa. — Jotakin on tytön mielestä mennyt viinon, — tuumi hän itsekseen.

Mutta vasta jonkun ajan kuluttua hän sai selville, mitä tuo „jokin“ oli.

„Tule minun kanssani, Elma. Älä välitä Mertouneista. Ei sinun tarvitse riippua kiinni tuossa työssä, ellet hänestä välitä; hän onkin nyt saanut jonkun toisen.“ Seurue oli noussut ja lähtenyt liikkeelle. „Tule tännepäin“, virkkoi Piers äkkiä. „Minä opastelen sinua, ja kyllä heidät jälleen tapaamme. No, tule pois vain! Miksi minua noin katselet?“

„Täti sanoi minulle tänään jo kerran, että minun on pysyteltävä hänen parissaan ja mentävä hänen kanssaan, minne hän menee“, vastasi Elma, jonka äänensävy ilmaisi, että muistelman sisältyi enemmän kuin ensi silmäykseltä näytti. „Ei sovi, että hänen täytyy sanoa se minulle kahdesti.“

„Pyh! Loruja!“ Piers kääntyi äitinsä puoleen. „Kuinka kauan viivyt täällä, äiti? Noin puoli tuntia? Minä tuon Elman ulkoportille puolen tunnin päästä . . .“

„Hyvä on, rakkaani, hyvä on. Älkää viiwytelkō kauempaa, Piers. En voi jäädä tänne puolta tuntia pitemmäksi aikaa — olinkin jo lähdössä . . .“

„Kyllä muistan. Puolen tunnin kuluttua olemme paikalla. No, Elma, astukaamme tätä käytävää pitkin; pidä varasi, Mabelilla tuolla on ilveksen silmät, ja me olemme saaneet hänestä kylliksemme. Varmaankin“, jatkoi hän, kun he olivat tehneet pari nopeaa käännöstä sivupoluille, „varmaankin hän äsken sanoi jotakin sinua kiusatakseen. Mitä se oli? Älä kerro, jos mieluummin tahdot olla kertomatta, ymmärräthän; mutta sinä olet niin pieni ja yksinäinen“, lisäsi hän ystävällisesti, „ja ellei sinulla ole kehtään muuta, jonka puoleen kääntyä, voit kertoa minulle“.

Pieni käsi pujahti hänen käteensä.

„Häh?“ virkkoi Piers kovin kummastuneena. „Mitä?“ Sitten hän katsahti ympärilleen, mutta he eivät olleet kenenkään näkyvissä tai ainakaan ei ollut mitään katsojia melko pitkän matkan päässä pienestä sillasta, jonka käsipuuta vasten he kumpikin nojasivat. „Mitä tarkoitat, Elma?“ kysyi Piers katsahtaen kätöseen omifuisin oudoin tuntein, jollaisia hän ei koskaan ennen ollut tuntenut. „Mikä sai sinut niin tekemään?“

„Tahdoin vain kiittää sinua“, virkkoi Elma, vilkaisten häneen lempein, itsetiedottomin silmin. „Sinä olet aina hyvin ystävällinen, mutta . . .“ ja hän veti käteensä pois.

„Mutta mitä?“

„Minusta tuntui, että ystävyttäsi tänään tarvitsin“, ja hänen huulensa värähti hiukan vastoin hänen tahtonsakin.

„Jotakin mennyt viinon?“

Elma epäröi. Sitten hän äkkiä puhkesi puhumaan: „Et saa luulla, että se oli Selina-tädin syy; täthän ei tiennyt, ei voinut otaksuakaan, ei voinut vähääkään

aavistaa, miltä se neiti Exeteristä tuntuisi. Neiti Exeter pitää Selina-tätiä ja . . . ja teitä kaikkia niin suuressa arvossa; ja tavatessaan tädin täällä minun kanssani neiti Exeter odotti, tarkoitan, piti luultavana, että . . . että häntä edes puhuteltaisiin . . . ja . . . ja . . .“

„Ja äitini vältti häntä?“

„Niin, Piers, ja minun täytyi jättää heidät myöskin; enkä voinut edes kertoa heille, kuinka asian laita oli. Olimme moneen kertaan puhuneet tässä kukkasanäyttelyssä käynnistä ja sopineet kohtauksestamme ja . . . ja kaikesta muusta. Sitten tapasimme toisemme aivan ison teltan ulkopuolella, ja minä juttelin heille Mabelin seisoessa vieressä, ja täti ja herttuatar kävelivät suoraan meidän keskellemme, mutta . . . astuivat sitten edelleen“, ja Elma käänsi päänsä pois, ikäänkuin muisto siitä olisi hänelle vielä liian kauhea.

„No?“

„Sitten halusin viipyä heidän kanssaan hetkisen; mitäpä muuta voin, Piers? Mutta pyytäessäni lupaa Selina-täti sanoi, ettei se käynyt päinsä, eikä . . . eikä sallinut minun edes siitä heille ilmoittaa.“

„Miksi ihmeessä hän sen kielsi?“

„Hän ei halunnut, että minut nähtäisiin heidän seurassaan.“

„Hänen armonsä näkyy olleen melkoisen tyyli. Kukapa tietää, miten ne naiset toisiansa nolailevat!“

„Oi, Piers! Täti Selina ei tarkoittanut . . .“

„No niin, rakas Elma, kuuntelehan minua. Suohan minulle kaikki tarkkaavaisuutesi muutamiksi minuuteiksi, kuten opettajasi sanoisivat. Äion pitää pienen luennon, ja ole niin ystävällinen, ettei keskeytä minua; otatko siitä oppia vai et, on oma asiasi. No siis, ensiksikin äitini oli tahallaan tyyli; kukaan, jolla on äitini maine hienossa

käyttäytymisessä, ei koskaan ole epäkohtelias sitä tarkoittamatta. Hän tahtoi saada arvoisan opettajattareksi ymmärtämään, että vaikka he ovatkin pari kertaa yksityisesti tavanneet toisensa, ei tämän tule vaatia minkäänlaisia julkista tunnustusta. Jos on maailmassa jokin asia, mistä äiti kaikesta sielustaan pitää huolta, niin se on hänen yhteiskunnallinen arvonsa, ja hänen mielestään se joutuisi vaaraan, jos hän tuntisi jonkun neiti Exeterin kaltaisen, ja siksi hän aivan yksinkertaisesti ei tahdo häntä tuntea. Käsitätkö tämän, Elma?”

„Luulen käsittäväni, Piers.“

„Eikö se ole jokseenkin vaikeatajuista?”

„On kyllä, Piers.“

„Nyt tulemme toiseen kohtaan. Puolet tuntemistani miehistä ja naisista ajattelevat samoin: Jos heillä on alhaisia tuttaviam tai ystäviä, jos on henkilöitä, jotka ovat köyhiä, käyvät nukkavierussa puvussa eivätkä seuraa muotia, mutta joiden kanssa heidän täytyy seurustella kaikessa hiljaisuudessa, niin he vaikenivat siitä visusti maailman edessä. Maailman silmissä kaikki tahdomme esiintyä vain parhaimpamme mukaan. Meidän on näet ajateltava maineitamme, pidettävä huolta yhteiskunnallisesta asemastamme. Juliet ajattelee aika paljon tyttöjä, joiden kanssa ratsastaa, sekä tanssitovereitansa. Äiti miettii vakavasti, kenen hän kutsuu perheeseen. Isä on hyvin tarkka siitä, että tuttava, jonka kanssa hän syö päivällistä klubissaan, on oikeata lajia. Minä . . .” Hän pysähtyi.

„Sinäkin?” virkkoi Elma hiljaa, sillä nuoren miehen hymy oli jäähdyttänyt hänen sydämensä. „Sinäkin?”

„Minäkin? Niin. Miksikä en minä? Minä en ole naapureitani parempi. Olen yhtä tunnoton, sydämetön, itsekäs ja törkeä kuin hekin. Törkeä! Se on oikea sana.

Juuri niin tulisi nimittää ihmisiä, jotka siten ajattelevat ja tekevät. Mitäpä se muuta on kuin törkeätä halpamaisuutta, joka saa meidät pelkäämään sinun neiti Exeterisi ja muiden hänen kaltaistensa tartuntaa? Panisinpä oettoa, että neiti Exeter on parempi ihminen kuin kolme neljännestä niistä naisista, jotka äiti lausuu tervetulleiksi taloonsa, — mutta Mertounin herttuattaren lornetin pelosta äiti ei voi taipua vaihtamaan hänen kanssaan edes vähäistä tervehdystä. Siitä se johtui, Elma. Äiti ei ole luonnostaan häijy . . .“

„Oh, ei . . . ei suinkaan.“

„Ja jos hän olisi kohdannut neiti Exeterin kenenkään näkemättä, ei neiti Exeter olisi saanut mitään valittamisen aiheita; mutta neiti Exeterillä oli huono onni. Eipä hänelle silti käynyt pahemmin kuin monelle muulle. Me tunnemme henkilöitä maalla, tunnemme heidät jokseenkin hyvin, mutta tyynesti olemme heitä tuntematta Park Lanen varrella asuessamme. Tapasin eilen miehen, jonka kanssa säännöllisesti käyn metsästäjänä joka talvi, kun riistanajo alkaa, — mutta samassa näin jofakin hyvin mielenkiintoista toisella taholla, mikä kokonaan vei huomioni, kunnes hän oli kulkenut ohitse. Minä näetkös kävelin erään keikarin kanssa. Sellaista on se *savoir faire*, jota meidän maailmanmiesten täytyy noudattaa. Tarkkaatko sanojani, Elma?“

Elman pää oli riipuksissa.

„Tietysti sinä tunnet sen pakottavan voiman? Sinä olet kai kyllin vanha käsittääksesi, kuinka välttämätöntä se on?“

Vieläkään ei vastausta.

„Kyllä sinä vielä itsekkin tulet täysinoppineeksi siinä taidossa“, jatkoi hänen serkkunsa teeskennellyn huolettomasti. „Onhan siihen tietysti vielä aikaa; mutta parempi

aloittaa aikaisin kuin liian myöhään. Tänään sait ensimmäisen läksysi, Elma — oivallisen läksyn. Aiotko nyt käyttää sitä hyväksesi?" Harras katselija olisi voinut havaita hänen kiinteästi tarkkaavan tyttöä.

"En", virkkoi Elma äkkiä kohottaen punehtuneen otsansa ja säteilevät silmänsä. "En. En koskaan, Piers, en koskaan! Olkootpa kaikki muut noin valheellisia, noin halpamaisia, noin julmia — minä en koskaan sellaiseksi tule. Minä tahdon olla sama kaikkialla, joka filaisuudessa, kaikkina aikoina. Niitä, joista pidän ja joita kunnioitan, en koskaan aio hävetä, olkoon katselijana kuka hyvänsä. Ja niitä, joita rakastan . . ."

Hän vaikenä äkkiä kuohuvin povin ja lähättäen.

"Ja niitä, joita rakastat?" kuiskasi ääni hänen korvaansa. "Jatka. Niitä, joita rakastat . . .?"

"Tahdon rakastaa aina ja iäti." Vastaus ei ollut niin hiljainen, ettei nuori mies olisi sitä kuullut.

X.

Elman käsitys ystävyysliitoista.

Vaikka tuttavuus Mertounin herttuattaren tyttären ja lady Alfretonin nuoren sukulaisen kanssa oli alkanut niin aaltoilevan epävakaiden, ettemme sanoisi pahaenteisten olosuhteiden vallitessa, niin ihmeellistä kyllä se kehittyi ja vähitellen kypsyi sydämelliseksi.

Elman sanojen mukaan Mabel „ei ollut mikään paha tyttö“.

Ison, epäsuhtaisesti versonen perheen nuorinta vesaa olivat vanhemmat sisarukset, joista muutamat jo olivat kasvaneet miehiksi ja naisiksi, aluksi pitäneet kiusan-

kappaleena, katsellen karsaasti uuden lapsikammion järjestämistä, ja paheksuivat, että vanhemmat, joiden olisi tullut pitää yksinomaan huolta heistä ja heidän eduistaan, tuhlasivat ylenmäärin hemmoittelevaa hellyyttään pikku kuopukselle.

Siitä oli johtunut sofafila.

Kuten jo lienee selvinnyt, eivät kaikki kristikunnan vanhemmat veljet ja sisaret olisi voineet nujertaa masentumatonta Mabelia hänen millään elinkaudellaan, ja tuo neuvokas nuori neiti oli aikaisin saanut selville voimansa — niin, kukapa voi sanoa, kuinka aikaisin lapsi sen havaitsee? Hän oli siis hyvin aikaisin alkanut antaa takaisin samalla mitalla kuin sai; ja sekä isän että äidin suosion kannattamana, nämä kun kieltäytyivät kuuntelemasta sanaakaan vastapuolen väitöksistä tai valituksista, tyttönen oli pitänyt päänsä kaikkia muita perheenjäseniä vastaan, joko nämä sitten esiintyivät yksitellen tai keskenään liitoutuneina.

Ettei hän joutunut moisten suosikkien melkein poikkeuksettoman kohtalon alaiseksi, puhui jotakin tämän onnettomasti sijoitetun lapsen puolesta.

Mabelia ei inhottu, koska Mabel kaikkine vikoineen, nenäkkyydestään ja itsepintaisuudestaan huolimatta, ei luonnostaan ollut tunteeton eikä vilpillinen. Jos hänen paremmat ominaisuutensa olisi huolellisella ja järkipäisellä kasvatuksella herätetty toimintaan, jos hänen koti-elämänsä ei olisi ollut tuollaista alituista taistelua määräämisvallasta, jos olisi ollut vähemmän kamppailua toiselta puolen turhamaisen hupsuttelun ja liikahemmoittelun ja toiselta lempeän suvaitsevaisuuden ja kärsivällisyyden puutteen välillä, hän olisi ollut aivan toisenlainen henkilö. Ja näinkin ollen Elma näki kylliksi niissä tilaisuuksissa, joissa hän muutamina seuraavina viikkoina oli

vieraisilla Mertounin talossa, voidakseen ravistaa viisasta päättään Piers-serkulle (joka väitti syvällä mielenkiinnolla seuraavansa tämän ystävyyskehityksen) ja väittääkseen ominaisella varmuudellaan — varmuudella, mikä aina ilmeni, kun poissaolevien kimppuun hyökättiin, — että Mabel „ei ollut mikään paha tyttö“.

„Tiedän, että se myönnytys merkitsee sinun puoleltasi varsin paljon“, virkkoi lady Alfreton eräänä päivänä, kun hänen poikansa oli lähtenyt huoneesta ja hän tunsu voivansa kysellä hiukan tarkemmin ja tiedustella sukulaiseltaan vähän enemmän — mitkä tiedustelut hän vaistomaisesti oli aina siirtänyt tuonemmaksi. „Minä tiedän, että se myönnytys sinun puoleltasi, Elma, merkitsee varsin paljon. Sinä olet niin ankara pieni olento ja niin vaakaantunut mielipiteissäsi, etten tosiaan tuntenut itseäni ollenkaan varmaksi . . . hm, tarkoitan, minulle on keventävää kuulla sinun myöntävän, että herffainen, älykäs ja ystäväallinen nuori ikätoveri ei ole mikään paha tyttö.“

„Sitä hän ei todella olekaan, täti.“

„Sen kyllä uskon, rakas lapsi“, vastasi rouva hymyillen.

„Hän puhuu kuin höyrykone; minä voin tuskin kiillata sanaakaan hänen lauseittensa rakoon. Oh, täti nauraa; täti luulee, että minäkin haluan jutella. Niin haluankin, hyvä täti, ja siitä se kenkä puristaneekin. Ensimmältä minusta ei ollut kovinkaan hauskaa istua ihan kuin vesisuihkun alla ja antaa sen ruiskuttaa päälleni. Minä sanoin Mabelille, että hän oli kuin ruisku — mutta ei sekään häntä pysähdyttänyt. Nyt siis annan hänen lepertää mielensä mukaan, kunnes vihdoinkin väsyä. Mutta joskus se tyttö voi kehrätä aika sekasotkun!“

„Niinkö! Millä tavoin?“ Lady Alfreton oli siinä mielenfilassa, että hän kärsivällisesti kuunteli.

„Hän ei tarkoita mitään pahaa. Mutta hän sanoo

pamauttaa suoraan mitä ikinä päähänsä pistää; ja kyllähän täti tietää, ettei se aina sovi.“

„Ei, Elma, ei se sovi“; ja sopimattomilla ajoilla mainittu neiti Exeterin nimi vilahti lady Alfretonin mieleen ja sai hänet hetkiseksi ajattelemaan, eikö hän mahdollisesti voisi käyttää tätä filaisuutta antaakseen ohjeita. Mutta uteliaisuus sekä halu päästä Elman nykyisten paljastusten perille saivat hänessä voiton.

„Niinpä Mabel usein sanoo sellaista, mikä suututtaa mademoisellen — hänen kotiopettajattarensa — koko lopuksi päivää, vaikka mademoiselle itsekin voisi tajuta, ettei siitä tosiaan tarvitsisi välittää. Kun kerron Mabelille hänen sanansa ja miksi mademoiselle on vihainen, siffen hän on pahoillaan — tai ainakin olisi, jos pitäisi mademoisellestä enemmän. Milloin hän sattuu suututtamaan sellaisen henkilön, josta todella pitää . . . kuten tapahtui pari kertaa äskettäin . . .“ Elma vaikenä.

„No, rakas lapsi?“

„Hän ei ollut aivan . . . ei aivan . . . ystävällinen minulle. Minä tarkoitan todellakin ystävällisyyden puutetta — en tarkoita, että riitelimme, — mutta heti kun hän näki, että oli minua pahoittanut, hän oli niin kummallinen omalla hiomattomalla tavallaan.“

„Millä tavallaan?“ huudahti lady Alfreton avaten silmänsä. „Kummallisella? Hiomattomalla? Rakas Elma, Mabelin tavat saattavat olla hiukan, juuri hiukkasen omituiset; hän ei ole vielä täysin muovautunut, sitä hän ei voi vielä odottaakaan; mutta minun täytyy sanoa, että olet mielestäni liian ankara. Kummallinen? Hiomaton?“ toisteli rouva.

„Niin juuri, täti“, nyökkäsi Elma. „Mabel on tosiaan perin kummallinen toisinaan, ja kun ketään ei ole saapuvilla, hän . . . mutta, oh, mitäpä siitä?“ Tyttö hillitsi

äkkiä itsensä kielimisen pelosta. „Ei se mitään haittaa. Minä ymmärrän varsin hyvin, mitä se merkitsee, eikä hän ole koskaan onnellinen, ennenkuin on sovittanut kaikki sattuneet ikävyydet. Siitä puolesta minä Mabelissa pidän“, jatkoi Elma farmokkaasti. „Hän sovittaa rikkomuksensa niin pian. Hän tuli eilen minun luokseni kuin salama ja sanoi olleensa 'halju'. No, se hän oli ollutkin.“

„Hyväinen aika!“ huudahti lady Alfreton, sillä sellaisia sanoja ei ollut käytetty hänen nuoruutensa päivinä. „Hyväinen aika! Minä... tuohan on vallan tavatonta! Hän on varmaankin oppinut sen sanan veljiltään. Mutta sentäänkin... nuoren neidin huulilla!“

„Oh, ei se mitään, täti“, — Elma nyökkäsi jälleen rauhoittavasti, — „ei se mitään tee. Kaikki me sanomme ollemme 'haljuja', kun olemme käyttäytyneet sopimattomasti. Oli vain hyvä, että Mabel niin pian pyysi anteeksi. Ja syytä hänellä olikin pitää hoppua, sen takaan.“

„Hoppua!“ mutisi lady Alfreton. Hän ei ollut tottunut koulutyttöihin, ei ainakaan vielä. „No“, jatkoi hän.

„Meillä oli aikamoinen kina“, ja Elma nauroi ikäänkuin mieluiselle muistolle, „ja rapsauttelimme toisiamme sanoilla minkä kerkisimme, jolloin Mabel virkahti väliin jotakin todella häijyä. No, senjälkeen en tietenkään enää tahtonut hänelle puhua; se on paras menettely riitaantuuessa. Nyt oli minun vuoroni murjottaa, tiedätte hän. Olin siis juuri alkanut murjottaa, kun samassa ilmoitettiin vaunujen saapuneen! Muistanette siellä viimeksi ollessani lähettäneenne noutamaan minut jonkun verran aikaisemmin kuin olitte luvannut. No niin, silloin se tapahtui. Kun siis vaunujen ilmoitettiin saapuneen, en tiennyt mitä tehdä. Ajattelin parhaillani sitä, kun Mabel hypähti pystyyn, syleili ja suuteli minua ja sanoi

olleensa 'halju'; ja Sanchettekaan ei vielä ollut lähtenyt huoneesta! No niin, ellei Mabel olisi ollut tosiaan todella hyvä tyttö, olisi hän odottanut ensi kertaan tai ainakin hyvästijättöni asti, ennenkuin rupesi sovinoille."

"Oh, hän on todella, todella hyvä tyttö nyt, niinkö?"

Elma nauroi. "Niin, täti, todella, todellakin, nyt."

"Se ilahduttaa minua", virkkoi lady Alfreton lyhykäisen vaihtelun jälkeen ja mielessään päätettyään, että sitenkin joitakuita pikku varoituksia ja viittauksia sopisi tässä tilaisuudessa ohimennen antaa. "Olen vilpittömästi iloinen siitä, että olet saanut sellaisen hyvän ystävä. Tuollaisen ystävä omistaminen, Elma, on sinulle suuri-arvoista. Sinun täytyy huomata, mikä ero on Mertounin herttuattaren tyttörien ja nykyisten koulutoveriesi välillä. Lady Mabel Pomeroy lienee hiukan eriskummainen eli liiallisuusiin taipuvainen ja epäilemättä hän on aikalailla hemmoiteltu, mutta sitten hänen hieno käytöksensä ja komeutensa . . ."

"Rakas täti!" Elma väreili kuin sisällisestä aaltoilusta ja meni heittäytymään viehkeään asentoon täfinsä jalkojen juureen, katsellen häntä leikkisällä, veitikkamaisella silmäparilla. "Rakas täti, pelkään pahoin, pelkään todellakin, ette koskaan näe Mabelia komeana ja hienostuneena nuorena naisena. Neiti Exeterin koulussa on tyttöjä, jotka nyt jo ovat tuhat kertaa hienostuneempia ja komeampia kuin mitä Mabelista koskaan voi tulla. Hänessä ei ole rahtuakaan komeutta, enkä . . . enkä luule hänessä olevan paljoa hienouffakaan. Mabel on hyvin herttainen omalla tavallaan. Minä pidän hänestä! Ja hän on oikein paljon parempi ja hauskempi nyt, kun todella tunnemme toisemme, paljoa herttaisempi kuin mitä hänestä aavistinkaan silloin, kun ensi kertaa kävelimme

yhdessä. Hän nauratti minua silloin, mutten tiennyt, tokko . . . en oikein tiennyt, mitä hänestä ajatella. Mutta täti ei näy vielä tuntevan Mabelia. Hän on hauska, rattoisa, tyhmä tyttö — hän ei välitä, vaikka häntä nimitetään tyhmäksi — milloin saa pitää oman päänsä. Mutta kun häntä ärsytetään tai kun hän ei saa tahtoansa perille, hän kääntää koko talon ylösalaisin. Häijy hän ei silti ole eikä kannu kaunaa. Hän ei hiivi äitinsä luo lupaa pyytämään eikä tee sellaista, mistä muut eivät pidä. Minä näettekös luulen“, lisäsi Elma viekkaasti hymyillen, „luulen, että herttuatar-parka sitä joskus haluaisi, ne vanhemmat sisarukset kun häntä niin ahdistelevat Mabelin tähden.“

„Olettepa te omituinen pari, se minun täytyy sanoa. Mitähän kaikki muut Mertounin talon asukkaat ajattelisivat, jos kuulisivat sinun arvostelusi, sinä pieni kissanpoika! Nimittää Mabelia tyhmäksi! Luulen, että herttuattaren tukka nousisi pystyyn. Hän kehuskelee aina lemmikkinsä oivallisia ominaisuuksia ja avuja, kunnes minun täytyy myöntää . . . Mutta joka tapauksessa Mabel on sinulle erinomainen toveri.“ Lady Alfreton keskeytti puheensa ja palasi pääasiaan. „Ja ellei hän suutu nimitäessäsi häntä tyhmäksi . . .“

„Oh, täti, minä en ole raaka.“

„Rakas lapsi, luulin sinun sanoneen, että käyfit sitä nimitystä.“

„Ei. Hän itse sanoi niin. Hän sanoi eräänä päivänä, että tiesi . . . että tiesi olevansa tyhmä, ja minä . . . minä vain myönsin. Ja se tapahtui sinä päivänä“, lisäsi Elma hiukan ujosti, „sinä päivänä, jolloin emme olleet kaikkea aikaa olleet aivan kilttejä toisillemme“.

„Minusta näyttää, että sellaisia päiviä on varsin paljon.“

„Nähkääs, täti, ellei niitä olisi, emme voisi koskaan oikein kiintyä toisiimme. Saattaisimme olla hyviä ystäviä ja niin poispäin — mutta jos meidän täytyisi olla kohteliaita, nöyriä ja kovin huolellisia ollessamme aivan kahdenkesken, emme koskaan pääsisi pitemmälle. Vain sitten työt oikein kiintyvät toisiinsa, kun he voivat, tiedättehän . . .“

„Voivat mitä?“

„Puhua suunsa puhtaaksi, täti. Sanoa pamauttaa mitä tahansa. Siitä sitä ystäviksi tullaan. Heti kun tulin Mabelin ystäväksi, sanoin hänelle, kuinka kauhean sopimattomasti hän oli käyttäytynyt neiti Exeteriä ja niitä kaikkia kohtaan siellä kukkasnäyttelyssä . . .“ Elma vaikeni äkkiä. Hän oli nyt „sanoa pamauttanut“ enemmänkin kuin oli tarkoittanut, oikein kukkuramitalla.

„Mitä?“ virkkoi lady Alfreton kuivasti. „Sanoitko sinä hänelle niin? Ja saanko kysyä, mitä hän vastasi?“

„Oh, täti, älkää suuttuko. Ehkei minun olisi pitänyt sitä sanoa, mutta minusta tuntui, että minun täytyi. Muutoin olisi aina ollut välillämme jotakin, mistä ei olisi saanut mainita, mihin ei olisi saanut viitata, ja se olisi ollut liian kauheata. Senvuoksi ajattelin, että oli parasta puhua suuni puhtaaksi; ja iloinen olinkin, että sen tein, sillä Mabel oli kuin puhdasta kultaa. Hän toisteli moneen kertaan, kuinka pahoillaan hän oli, sitten kun olin kertonut hänelle kaiken, selittänyt hänelle neiti Exeterin tulon, kuinka ystävällisesti hän siinä menetteli, kuinka hän oli tehnyt sen vain mieliksi tyföilleen, jotka eivät koskaan ennen olleet nähneet kasvitieteellistä juhlaa, ja . . .“

„Niin, niin!“ Vastoi tahtoankin Elman kuulijatar tunki pistoksen sydämessään. „Niin, niin. Se oli ikävää, mutta sitä ei voinut auttaa. Mabel — mitä hän sanoi?“

„Hän sanoi, ettei enää koskaan käyffäydy sillä tavoin, vaikka eläisi satavuotiaaksi! Hän tahtoi tehdä jos jotakin asian sovittamiseksi. Hän tarjoutui lähettämään äitinsä neiti Exeterin luo . . .“

„Hyväinen aika! Rakkahin Elma! Ei suinkaan sitä! Eihän toki olisi voinut sellaista sallia?“

„En, täti; sillä minä en käsittänyt“, vastasi Elma tyynesti, „mitä hyvää siitä olisi ollut“.

„Hm . . . hyvää . . . hm. Olisihan siitä voinut olla jotakin 'hyvää', kuten sinä sitä nimität. Opiston maineelle olisi aina eduksi, jos jonkun herttuattaren vaunut pysähtyisivät sen ovelle.“

„Olisiko?“

„Mutta se olisi perin sopimatonta — kerrassaan sopimatonta. Sellainen koulu! Koulu . . . hm, tarkoitan vain, rakas lapsi, että jos Mabel koskaan jälleen mainitsee moisesesta ehdotuksesta, niin toivon, että heti sen torjut. Muista, Elma“ — hyvin farmokkaasti — „heti. Se ei millään muotoa kävisi päinsä. Sellaista ei voi hetkeäkään ajatella. Näethän, Elma, etten minäkään koskaan käy Haverstock Hillissä, vaikka olet oma veljentyttäreni — ainakin sir Thomasin veljentytär — ja vaikka tietysti kaikesta sydämestäni harrastan parastasi.“

Elma laski kiitollisena poskensa kättä vasten, johon oli tarttunut. „Pikku raukka“, virkahti täti lempeämmällä äänellä, „toivon, että olisi ollut toisin. Jos olisin voinut saada sinut kokonaan omaan hoivaani — mutta“, jatkoi hän reippaammin, „tätähän kestää vain jonkun aikaa, ja sitten saamme nähdä, kuinka asiat kehittyvät. Mutta Elma, rakas lapsi, ota huomiosi mitä sanon. Jos minulla on syyntä välttää nykyistä asumustasi, ei Mertounin herttuattarella voi olla mitään aiheutta sinne mennä. Herttuatar on varmaton henkilö — siitä olen varma, ja hän

juttelisi ja jaarittelisi saaden ihmiset ihmettelemään, — ja lopetettuasi koulusi ja jätettyäsi neiti Exeterin ja kaiken, mikä häntä koskee, sinä huomaisit, kuinka tukalia sellaiset muistot ovat. En ollenkaan epäile neiti Exeterin oivallisuutta ja tiedän hänen täyttävän velvollisuutensa sinua kohtaan” — sillä lady Alfreton oli hermostunut tuosta neiti Exeterin jutusta eikä nytfemmin koskaan yrittänytkään puhua hänestä muuten kuin sovittavassa äänilajissa, — „mutta hän on niin erilainen kuin me, niin erilainen kuin Mertounit ja me ja muut kaltaisemme, ettei tuottaisi iloa hänelle enempää kuin meillekään, jos meidät pakotettaisiin kanssakäymiseen. Olethan jo kyllin vanha tämän käsittääksesi, Elma?”

„Kyllä, täti Selina.“

„Ja . . . ja tajuamaan, ettei tarkoitukseni ole suinkaan epäystävällinen, rakkaani?”

„Kyllä, täti.“

„No, Elma?”

Mutta sillä hetkellä avautui ovi, ja Elman myönnöstyksen epäilyttävä sävy jäi selittämättä. Mutta hänen silmissään oli välähtänyt jotakin, ja huuli oli hänen kuunnellessaan vastikään hieman itsepäisesti vavahtanut, mikä ei ollut jäänyt puhujalta kokonaan huomaamatta.

Lady Alfreton ei ollut niin täysin tyytyväinen haastattelun lopputulokseen kuin olisi saattanut toivoa.

XI.

Umppu puhkeamassa.

Edelläkerrottu johtui siitä, että tämä pieni hengeä, päiväpaisteinen sankarittareni oli omassa mielessään pohjinnut varsin monta asiaa sen jälkeen kun hänet muutama viikko takaperin viimeksi näimme.

Hän oli kuullut paljon ja nähnyt paljon, oppinut ja mielessään sulaffanut joukon asioita, joita hän yön toisensa jälkeen oli, kuvaannollisesti puhuen, märehfinyt ahkeran huonekunnan ollessa hyvin ansaitun unen helmassa. Eipä niin, että Elmalla itsellään olisi ollut tapana kauan loikoa valbeilla, mutta keskikesän yöt olivat kuumat, ja toisinaan tuntui ilma fukahuffavalta, kun ulkona ei värähtänyt fuulenhenkäystäkään; ja tällöin hän ei päässyt uneen niin nopeasti kuin tavallista.

Siten hän usein venyi valbeilla mieffien mieffimistään.

Emme tahdo vaivata nuoria lukijaffariamme niillä ongelmilla, joita hän yritti itselleen selvittää: riittäköön, kun sanomme, ettei hän niitä sillä haavaa uskonut kenellekään, ei edes Piers-serkulleen. Totta puhuen, tämä ei tavoitellut mitään jatkoa senlaatuaiselle luottavaisuudelle kuin oli tullut hänen osakseen puiston maalaismallisella sillalla tuona kesäiltana, josta olemme kuulleet eräässä aikaisemmassa luovussa. Hän oli aivan oikein tuntenut, että oli sanottu kylliksi, ja kenties hän olisi tahtonut osan siitä peruuffaakin, jos se olisi ollut hänen vallasnaan.

Kuten fiedämme, ei Elma ollut nopsa käsiltämään niitä vaikuttimia, jotka aiheuttivat paljon siitä, mitä hänen ympärillään tapahtui; sanalla sanoen, hän oli herkkä huomioiden tekijä ainoastaan silloin, kun muiden tunteet ja tunteellisuus saattoivat olla kysymyksessä. Siitä joh-

tuikin, että hän oli pitänyt jokaista serkkunsa lausumaa sanaa selvänä, koristelemattomana totuutena, kun lukijattareni sitävastoin lienevät huomanneet, että nuori mies oli vain pukeutunut sanoiksi hetken tapahtuman herättämän ivallisen mielialan. Hän ei ollut nimenomaan valehdellut, mutta oli liioitellut ja vääristellyt; vielä enemmänkin, hän oli ollut puolustavinaan sitä, mitä hän sydämessään haloksi. Hyödyttömän elämän ikävä yksifoikkoisuus, elämän, jonka ainoana pyrkimyksenä oli oma nautinto muodossa tai toisessa, kiihoitti hänet aina silloin tällöin tuollaiseen kuohuntaan kuin olemme edellä kuvailleet. Ja koska mikään sellainen ei enää moneen aikaan ollut tehnyt äitiin tai sisareen muuta kuin aivan ohimenevän vaikutuksen, oli hänelle ollut uusi ja mielenkiintoinen koe sirotella hiukan „maallista viisauttansa“, kuten hän sitä nimitti, serkkunsa pään päälle.

Tästä hän oli siihen asti pidättynyt.

Tytön kirkkaissa, rehellisissä silmissä ja luottavaisessa hymyssä oli ollut jotakin, mikä oli vaikuttanut kuin taikavoima synkkää murjotusta ja ärtyisyyttä vastaan, aivan niinkuin auringon paiste karkoittaa usvan; mutta hän oli tuona päivänä tuntenut vallatonta ivailun halua ja enemmän jotakin hellyyden tapaista ja osanottoa Elman elämään kuin ennen milloinkaan. Ja siihen oli sekaantunut tietämättömän ja kokemattoman tytön kosketuksen aiheuttamaa kiihoitusta sekä halua horjuttaa hänen uskoansa miehiin ja naisiin. Miksi hänen sallittaisiin yhä edelleen asua hupsun paratiisissa? Mikä sai heidät kaikki tuolla tavoin Elman edessä teeskentelemään voidakseen säilyttää asemansa sellaisen lapsukaisen silmissä? Saisihan tämä sen kumminkin kerran tietää.

Piersistä tuntui, että ikäänkuin puolittainen valvoutuminen oli jo tapahtunut ja että hänen asiansa oli koko-

naan herättää nuo uinuvat, värähtelevät epäluulot ja kohentaa ne hahmoutumaan. Hän oli nähnyt, ettei tuo nuori tyttö ollut oma itsensä, että hän oli kuohuksissaan, kiihoittunut ja kapinamielinen, vapisten tuon äskeisen — hänelle — kauhean kohtauksen vaikutuksesta; ja tilaisuus oli nuorelle miehelle ollut liian houkutteleva. Nyt vihdoinkin oli ilmeistä, että Elma huomasi jofakin siitä, mitä hänen tätinsä ja serkkunsa olivat turhaan yrittäneet sellittää vihjauksilla, epäsuorilla viittauksilla ja sen semmoisilla. Nyt hän näki — vaikka sumuisesti ja hämärästi, mutta näki kuitenkin sen, mikä sai hänen silmänsä kirvelemään.

Lady Alfretonin pojan kasvoille oli usein tullut epäilevä hymy, kun hän kuuli Elman hehkuvilla sanoilla kuvailevan hänen äitiänsä. Hän oli vihellelyt hiljaa itsekseen nähdessään Julietille tuhlattuja hellyydenosoituksia. Hän oli kävellyt pois ikäänkuin pistos sydämessään vastaanotettuaan pienen käden kiihkeän jäähyväispuhustuksen, sitten kun oli hoivannut Elman vaunuihin jonkun „Park Lanen päivän“ päätyttyä.

Se oli vain lapsen innostusta, oli hän itsekseen tuuminut, ja sellainen innostus oli pian kufistuva ja haihtuva Elmaa odottavan elämän kylmässä hohteessa — mutta oliko se siihen asti jätettävä sikseen? Kasvifieteelliseen juhlaan saakka hän oli vastannut tähän kysymykseen myöntävästi, mutta tuo päivä oli käynyt hänelle ylivomaiseksi; Elma oli saanut opetusta, ja jokainen tavu oli kohdannut lyijynraskaana hänen rintaansa. Hänestä oli näyttänyt suuttumuksen ja kummastuksen ensi kuohauksessa, ettei hän koskaan enää voisi ketään rakastaa eikä kehenkään luottaa.

Tietysti aika — aika, yön lepo ja tyynempi itsetutkistelu ja harkitseminen heikensivät ensimmäisen vaikutuksen.

Mutta hänen kerran päästyään sille polulle toi melkein jokainen iltapäivä-lupa tai muu kohtaous — sillä lukukauden lähestyessä loppuaan suotiin vapaata aikaa useammin, mistä johtui, että Elma oleskeli enemmän tätinsä luona ja myöskin Mertounin talossa kuin muuten olisi ollut laita, — niin, melkein jokainen kohtaous toi tullessaan uusia havaintoja.

Vaikka Elman nuori sydän vastahakoisesti tunnusti sen edes itselleen, ei Elma voinut olla huomaamatta, ettei ainoakaan sir Thomas Alfretonin perheen jäsen koskaan ajatellut muita, ei koskaan yrittänyt huvittaa tai auttaa muita. Täti tuskin viitsi kääntää päätänsä kuunnellakseen, kun Juliet valitti jäsentenkolotusta tai kuumeista kurkun ja silmien polttoa — vaikka lady Alfreton oli vastikään pitänyt Elmaa vieressään kokonaisen puolen-tunnin ja seikkaperäisesti kertonut omasta unettomasta yöstänsä ja päänsivusta. Kun sir Thomasille ilmoitettiin, että oli lähetetty noutamaan lääkäriä hänen tyttärensä luokse — Juliet itse oli sitä tahtonut, — oli hän vain kysynyt, oliko se eräs hänen kaupungilla tapaamansa muodikas tohtori, joka oli osoittautunut varsin hauskaksi seuraveriksi, ja saatuaan kieltävän vastauksen hän ei asiasta sen enempää perustanut.

Toivuttuaan ankarasta tulehduskohtauksesta, jonka alkuna edellämainittu kipu oli ollut, Juliet oli aivan yhtä itsekäs ja välinpitämätön, huolehti vain omasta muka-ouudestaan, mitään välittämättä muiden toivomuksista. Kun lääkäri määräsi hänelle ilmanalan ja ympäristön vaihdosta ja hänet senvuoksi lähetettiin merenrannalle, oli hän kaikin mokomin tahtonut viedä muassaan lady Alfretonin oman kamarineitsyen, johon oli sairautensa aikana mielistynyt, ja äidin pahastuminen oli häntä niin vähän liikuttanut, että Elma oli hiljakseen hävennytt kum-

mankin, sekä äidin että tyttären puolesta, koska lady Alfreton myöntyessään itse tuskin esiintyi paremmassa valossa kuin tyttärensä, vaikka hän lopuksi myöntyikin selvän välttämättömyyden ja itsepäisen vaatimuksen tieltä.

Piersin sanat „järjetön ja sydämetön“ muistuiivat nuoren serkun mieleen hänen seisoessaan tämän viimeksimainitun kohtauksen todistajana, ja tekipä mitä tahansa, hän ei voinut niitä mielestään karkoittaa.

Mutta syvällä hänen omassa sydämessään oli myöskin toinen ajatus, toinen toivomus ja ikäänkuin toinen rukous. Olihan Elma kerran lukenut vanhasta kirjasta näin kuuluvat pyhät sanat: „Ja pieni lapsi on heitä johdettava.“ Mitäpä hän muuta oli kuin pieni lapsi? Ja mitäpä he, nuo rakkaat ihmiset, muuta tarvitsivat kuin vähän johdattusta? Oh, olla heidän kanssaan, valvoa heidän puolestaan, tuntea heidän puolestaan, taluttaa heitä silkkirihmasta, kunhan — kunhan vain hän olisi kyllin vahva! Oi, nähdä heidät kaikki sellaisina kuin hän ensimmältä niin hartaasti oli toivonut ja lujasti uskonut heidän olevan! Oi, osoittaa Piers valehtelijaksi ja näyttää hänelle — näyttää hänelle! . . . Tässä kyöneleef alkoivat tulvia sinisistä silmistä, ja puuttui sanoja lapsellisen sydämen kauhuvia tunteita selittämään. Emme saa tällaisena hetkenä firnistää liian kauaksi esiripun taakse.

Vilkaiskaamme kuitenkin pikimmältään tuon useinmainitun kohtalokkaan kesäkuunpäivän iltaan. Ennen sen loppua oli Elmalla ollut vielä toinen haastattelu. Ehtoolla kotiin saavuttuaan hänen oli ollut aivan mahdotonta — eikä hän ollut aikonut sellaista yrittääkään — näyttellä lady Mabel Pomeroy'n suosittellemaa huoletonta muistamattomuutta. Sellaista verukefta hän olisi halveksinut (sittenkin, vaikka olisi ollut edes pienoinen mahdollisuus sen onnistumiseen, jota ei ollut, kuten hän hyvin tiesi);

— ja mitä oli sensijaan tapahtunut? Seuraavaa: hurjin askelin, ihan lennossa, hän oli hyökännyt suoraan neiti Exeterin makuuhuoneeseen ja — tuon säädylisen vanhan naisen suureksi kummastukseksi — heittäytynyt hänen paljaille käsivarsilleen. Tyttö syöksähti sisälle sellaisena tuulenpyörteenä, että olisi ollut turhaakin kohottaa varoittava sormi tai virkahtaa jotakin häntä hillitäkseen. Ollaessaan myssyinsä pieniltä harmailta, kiharilta kutreiltaan, joita Elma oli niin osaavasti kuvailut tädilleen, neiti Exeter tunsu melkein menettäneensä sekä hengityskykynsä että myssyinsä, sanat kun siepattiin hänen huuliltaan ja päähine hänen hyppysistään; ja hänen ensimmäinen hetkellinen vaikutteensa oli huutaa: „Älähän toki!“

Mutta seuraava silmänräpäys selvitti filanteen.

Se oli Elma, hänen oma Elmansa, julma, uskonon Elma, jonka nimi oli viimeksikuluneiden tuntien kiistelyssä maineen kertaan mainittu ja jonka syyllisyyttä (vaikka hän oli koettanut tyttöä puolustaa) hän itekin oli pitänyt varmana, — niin, Elma, joka tosiaan oli jotakin yrittänyt, mutta näyttänyt niin onnettomalta, päättämättömältä ja hapuilevalta sitä tehdessään, että kaikki olivat häntä epäilleet, — Elma, joka oli tekosyyn nojalla paennut tähtinsä luo eikä ollut kertaakaan kääntynyt edes vilkaisemaan hyljäytyihin tovereihinsa, — Elma siinä nyt lähestyi tunkeutuen loukattujen sisimpään pyhättöön.

Mutta saattoiko neiti Exeter nyt enää olla vihainen? Kuunnelkaamme!

„Ei, ei, rakas lapsi. Tule, tule, tyttöseni. Älä ole milläsikään, Elma. Ka, Elma, rakkaani! Älä nyt noin ifke, hyvä lapsi — sinunlaisesi iso tyttö! Ka, rakas . . . rakas . . . lapsi-parka! Elma, rakas Elma, koetahan vähän hillitä itseäsi!“ Opettajatar ja nainen taistelivat yliolasta sanomattoman lohduttuneessa ja tyydytetystä poessa.

„Rakas, rakas lapseni, tyynty; ja kerrohan minulle, kerrohan minulle, mikä sinua oikeastaan vaivaa! Mikä sinua vaivaa?“

Mutta hän tiesi vallan hyvin, mikä tyttöä vaivasi, ja tuossa vapisevassa, nyhkyttävässä olennossa, jota hän piti äidillisellä hellyydellä sylissänsä, sen tuskallisissa nytkähdyksissä hän oli tuntenut mitä täydellisimmän korvauksen kaikista kärsimyksistään.

Ei ollut tarvittu, ei ollut todella tarvittu noita katkonaisia kuiskauksia, puolittain fukahtuneita, yhteydettömiä lauseita ja aivan kieliopittomia selitysyriytyksiä. Voimme varmasti vakuuttaa, että ne paremmin miellyttivät neiti Exeteriä sellaisinaan kuin jos hän olisi kuullut ne lausuttuina puhtaimmalla englanninkielellä.

Kaiken hän oli ymmärtänyt ja olisi ymmärtänyt sen aivan sanoittakin. Sitten neiti Exeter heti, itsekin kieltämättä kiihtyneenä ja melkein yhtä kyyneltynein silmin oli ryhtynyt — ja mitä juhlallisimmalla tavalla — selittämään asiaa kaikille muillekin. Niin, niin; Elma voi siinä suhteessa luottaa häneen. Elman ei tarvinnut murhetuttaa sydäntään sillä asialla. Elma voi olla rauhassa.

Sitten kun myrskyn jälkeen oli tullut hiukan tyventä, oli kunnan opettajattaresta tuntunut, että hänkin voisi antaa joitakuita vihjauksia. (Melkein näyttää siltä, että kaikki tahtoivat antaa vihjauksia Elmalle, milloin saivat siihen tilaisuuden.)

„Rakas tyttöni, olemme kumpikin saaneet ikäänkuin opetuksen tänään“; näin oli oivallinen neiti Exeter aloittanut, kun ensin oli rykäissyt ja vielä kerran vaivihkaa pyyhkäissyt silmiänsä. „Rakas oppilaani, minä en sure omaa osaani, jos vain voin opastaa sinut tuntemaan veltollisuutesi. Nyt kun tiedän, että Elmani on minulle sama, mitä hän aina on ollut“ — hellästi — „en välitä

mistään. Luullessani, että olin hänet menettänyt, tunsin . . . niin . . . tunsin tuskaa ja vihlontaa enemmän kuin sanoilla voisin ilmaista. Mutta älä ole milläsikään — älä ole milläsikään“, jatkoi hän hätäisesti, kun Elma aikoi jälleen kätkeä kasvoensa; „eihän meidän tarvitse enää tuota erehdystä ajatella“ — hän puhui nyt reippaammin, — „se oli pelkkä väärinkäsitys eikä mitään muuta. Tätfisi . . .“

„Oi, neiti Exeter, älkää hänestä puhuko!“

„Rakas lapsi, en sano mitään sellaista, mikä on sopimatonta minun lausua tai sinun kuulla“; ja pieni opettajatar oli suoristautunut niinkuin tekee se, joka ei ole tottunut toimimaan sanelun mukaan. „Ei, rakas Elmani“ — sitten lempeämmin — „minulla ei ole kerrassaan mitään sanottavana sinun tätiäsi vastaan. Hänellä on täysi oikeus sellaisessa tilaisuudessa menellä mielensä mukaan; ja ellei hän tahdo tuntea minua koulun ulkopuolella, osaan vastaisuudessa olla sitä odottamatta. Ainoa, mistä nyt välitän“ — ja puhuja vaikenä.

Elma oli tullut lähemmäksi.

„Minä ajattelen sinun tulevaisuuttasi“, oli neiti Exeter sitten jatkanut, — „sinun tulevaisuuttasi, ja miten se sinuun vaikuttaa. Tarkoittaneeko tätisi, että, jos joudut heidän kotinsa asukkaaksi, et saa tuntea muita kuin rikkaita ja suurellisia? Aikoneeko hän opettaa sinulle, ettei kukaan muu ole huomiosi ja hellyytesi arvoinen? Toivoakseni ei, — uskon, ettei hän sitä aio. Omasta puolestani en mistään hinnasta fungettelsi — en tahtoisi olla okaana kyljessäsi . . .“

„Oi neiti Exeter . . .!“

„Rakas lapsi, suo minulle anteeksi, minä vain ajattelin ääneen. Minun ei olisi pitänyt käyttää sellaista sanontaa. Mutta jos minusta tulisi jotakin haiftaa tai vastusta, Elma,

jos siitä johtuisi jotakin eripuraisuuden tunnetta, muista, että minä en saa sitä itselleni sallia. En tahtois hetkeksikään pimentää päiviäsi. Sir Thomas voi tarjota sinulle aseman ja varallisuuden etuja, joita ei sovi halveksia; hän on sitäpaitsi lähin elossa oleva sukulaisesi ja ainoa holhoojasi. Jos hän ottaa sinut tyttärekseen — kuten hän luullakseni varmaan aikoo tehdä, — niin sinun velvollisuutesi on totella häntä ja tätiäsi kaikessa, missä — ja Jumala suokoon, ettei sellaista poikkeusta koskaan safu — omatuntosi ei tule väliin. Kaikissa asioissa, joilla on ainoastaan yhteiskunnallista tai perheellistä merkitystä, olet selvästi näkevä evankeliumin valossa, rakas Elma, että sinun on ilomielin uhrattava oma tahtosi, milloin se on ristiriidassa heidän tahtonsa kanssa. Koska he ovat sinulle niin ystävällisiä ja jo nyt niin helliä sinua kohtaan, ei se käykään vaikeaksi. Mitä minun tulee . . .“

„Niin?“ kuiskasi Elma tarkkaan kuunnellen. „Niin, mitä teihin tulee?“

„Oi, rakkaimpani, minä olen valmis luopumaan sinusta — kokonaan luopumaan sinusta, jos on tarvis. En näkisi sinua koskaan, en kuulisi sinusta, en tapaisi sinua, kunhan vain tietäisin, että voit hyvin ja olet onnellinen. Tahtoisin . . .“

„Ettekö voi luottaa minuun? Odottakaa sitten, niin saatte nähdä!“ Ja näin vastaavan suloisen nuoren äänen sävyssä värähti syvää ja harrasta päättäväisyyttä, mikä toi mukanaan omituisen, varman vakaumuksen.

Enempää ei oltu puhuttu.

Voimme hyvin arvata, että tällaisen keskustelun jälkeen neiti Alfretonin edellisessä luvussa vuodatetut viisauden tipat jäivät jokseenkin tehottomiksi.

XII.

Neiti Exeterin syntymäpäivä-ohjelma.

Oli neiti Exeterin syntymäpäivän aatto, ja vanhan hyvän tavan mukaan oli tätä tärkeätä tapausta vietettävä täydellisellä lupapäivällä.

Sitäpaitsi oli vanhastaan totuttu siihenkin, että päivää juhlittiin yhteisesti. Koko koulun valtasi riemukas tunnelma, ja jokaista muuta säveltä, vaikkapa aivan sopuisuistakin, olisi pidetty soraäänenä.

Tämä jälkimäinen jyrkkä sovinnastapa oli kuitenkin vain ääneti edellytetty eikä avoimesti julistettu tosiasia. Niin, pikemminkin käsitettiin se yllätykseksi neiti Exeterille kuin päinvastoin.

Tuon merkkipäivän aamun valjettua neiti Exeter, selostettuaan oman ohjelmansa, säännöllisesti lisäsi, ensin aloitteeksi rykäistyänsä, tähän tapaan: „Mutta jos joku mieluummin viettää päivän omien ystäviensä parissa, hän toivoakseni ymmärtää, että hän on aivan vapaa menetelemään niinkuin hänelle itselle on mieluisinta“, jonka jälkeen hänellä oli tapana kehoittavasti vilkaista ympärilleen ja pysähtyä vastausta odottamaan.

Mutta mitään vastausta mainittuun suuntaan ei koskaan kuulunut.

Vaikka joku kiittämätön jöröttelijä sisimmässä sydämessään olisi halunnutkin poistua toisten parvesta ja viettää päivänsä erillään juhlivasta joukosta, olisi se kuitenkin ollut enemmän kuin hän olisi rohjennut sanoa tunnustaa. Suuttumus ja moite — jopa ikuinen häpeäkin — olisi langennut hänen osakseen.

Sillä tiedettiin hyvin, että tämä vuoden suuri päivä oli rakas neiti Exeterin sydämelle ja että hän silloin teki

parhaansa kestitäkseen, miellyttäkseen, huvittaakseen ja tyydyttäkseen jok'ainoata suojattiaan ja että hän samaten piti arvossa ponnistuksilleen osoitettua tunnustusta ja kiitollisuuden vastakaikua niiden sydämissä, joiden hyväksi hän uurasti.

Syntymäpäivä — syntymäpäivää mainittaessa tiedettiin aina, k e n e n syntymäpäivää tarkoitettiin — oli vuoden ainoa filaisuus, jossa pieni johtajatar päästi tunteensa valloilleen oikealla naisellisella, hellällä, myrskysisellä tavalla; se oli ainoa hänen luontaisesti seuranhaluiselle taipumukselleen sallittu filaisuus, jossa hän haitatta holhousvelvollisuudelleen tai kurinpidolle voi antautua tuhlailevan vierasvaraisuuden iloon. Tunnit vaihtuivat, säännöt viskattiin tuuleen tänä ainoana päivänä vuodessa.

Nautittiin myöhäinen aamiainen eli murupuolinen — oikeammin sarja aterioita, sillä jokainen otti mitä halusi ja mihin aikaan halusi. Teekupit olivat asetetut pienille tarjottimille eri aikoina pöydän luo saapuvia ja sen luota poistuvia kotoisia vieraita varten. Päivällistä ei syöty ensinkään, vaan sensijaan myöhäinen illallinen, uhkea illallinen, joka tarjottiin vasta puoli yhdeksältä ja siis aivan poikkesi opiston säännöllisestä päiväjärjestyksestä. Juhlapöytä oli koristettu mitä ihanimmilla kukkasilla ja runsaasti varattu vuodenajan herkuilla. Jokainen tunsu, että tämä iltahetki kruunasi kaiken, sillä kuiskailtiin, että neiti Exeter näitä pitoja järjestäessään oli antanut mitä auliimpia ja tuhlailevimpia määräyksiä. Siitä ei kukaan laitoksen oppilas, vanha tai nuori, olisi tahtonut jäädä pois, vaikka olisi mitä saanut.

Kenties kukaan, joka ei tiedä, mitä merkitsee tottumus päivästä päivään tai viikosta viikkoon tehdä joku määrätty asia määrättyllä tunnilla — elää määrättyjen sääntöjen mukaan, vaikkapa ne olisivat oikeamielisimmän ja

inhimillisimmänkin itsevaltiaan säätämiä, — ei voi oikein arvostella tuollaista pakosta vapautumisen tuottamaa sanomafonta tyydytystä, vaikka se tapahtuu vain kerran tai aniharvoin, eikä käsittää sankarittareni ja hänen koulu- toveriensa voimakasta riemua, kun heinäkuun viidennentoista päivän tullen kaikki säännöllinen järjestys, mihin Haverstock Hillin kulmatalon asukkaat olivat tottuneet, kerran vuodessa käännettiin ylösalaisin.

„Tuntuu siltä kuin heräisi uudessa, erilaisessa maailmassa“, koefi Elma selittää Mabel-ystävättärelleen. „Asia on näetkös tällä tavoin. Silloin tällöin saamme koko päivän loman; tietysti on meillä lupaa kuningattaren syntymäpäivänä; ja jos sattuu joku suuri yleinen tapaus, neiti Exeter aina herffaisesti hymyillen lausuu: 'Mielestäni en tällaisessa filaisuudessa voi olla antamatta teille koko päiväksi vapautta'. Mutta ne lupapäivät eroavat melkein yhtä paljon tästä kuin ne eroavat lukupäivistä. Kaikki kiitämme ja riennämme täyttä vauhtia pois johonkin perheeseen, mihin voimme mennä — sukulaisten tai ystävien luo tietenkä. Emme koskaan uneksikaan kofiin — tarkoitan kouluun — jäämistä, jos meillä suinkin on muualle mentävää. Mutta huomenna“ — sanoimme jo, että oli tuon merkkipäivän aatto — „huomenna on ilmassa sellainen tuntu“ — ja Elma ravisti innokkaana pieniä fouhukkaita olkapäitään, — „on jotakin, mikä värähtää meidän kaikkien ruumiissa ennenkuin aamulla heräämme; kuulemme ikäänkuin jonkun äänen sanovan, että kaikki ajatteleme samaa ja tunnemme samaa; eikä kukaan poistu omille teilleen, vaan kaikki yhdessä aiomme pitää hauskaa parhaamme mukaan. Niin me tunnemme — ja niin neiti Exeter luullakseni tahtookin meidän tuntevan. Olemme niin innostuneita, että varmasti heräämme aikaisin ja tuskin maltamme viipyä vuo-

teissamme myöhäiseen aamiaiseen asti. Siitä huolimatta pidämme tuosta myöhäisestä aamiaisesta: tuntuu niin mukkealta ja hienolta muiden ihmisten tapaan kävellä alas murkinoimaan puoli kymmeneltä — ja sitäpaitsi sanoo neiti Exeter, että se estää meidät liiaksi uupumasta päivän lopulla. Siis rukousten, aamiaisen ja lahjojen antamisen jälkeen — niistä lahjoistahan jo sinulle mainitsin — neiti Exeter nousee, hymyillen joka puolelle, kertoakseen meille, mitä hän aikoo tehdä; me kaikki saamme tehdä, mitä haluamme . . . Olemme sen jo aikoja sitten keskenämme suunnitelleet, käsitähän, ja hyvin luultavasti neiti Exeter sen arvaa, mutta ei ole tietävinään ja ilmoittaa aluksi oman ohjelmansa, kuten hän sitä nimittää.“

„Ja millainen se ohjelma on? Älä hyppää ylitse. Kerro minulle jok'ainoa seikka“, pyysi Mabel hartaasti ja aivan tosissaan; sillä tähän mennessä hän, kuten tiedämme, oli alkanut tuntea teeskentelemätöntä mielenkiintoa tyttöjen kohtaloihin ja tiesi paljoa enemmän Elman pääasiallisista ystäväistä ja tuttavista kuin heidän pelkät nimensä. „Mitä neiti Exeter itse tekee?“

„Hän johtaa ostoksilla-käyntiä, kuten hän sitä nimittää, aamusella. Luullaksemme hän varaa syntymäpäiväkseen kaikki ostokset, mitä tietää meidän tyttöjen haluavan; hänellä näkyy olevan niin paljon tehtävää, ja käydään niin perin hauskoissa, huvittavissa paikoissa. Ajamme Bond Streetiä pitkin omnibuksella . . .“ Elma pysähtyi.

„Omnibuksella — niin“, nyökkäsi Mabel (sanoakseen: „Tiedän varsin hyvin, mitä omnibus on; olen nähnyt niitä, älä pysähdy tietämättömyyttäni valaisemaan“) — „niin, omnibuksella. Sepä onkin osa huvista. Usein ajattelen, kuinka mielelläni ajaisin omnibuksessa.“

„Ka, minä en niistä pidä“, tunnusti Elma vilpittömästi.

„Ne ovat hirveän kuumia, niissä saa pääkipua, ja muuttamat niistä färsktyttävätkin aika lailla — mutta emmehän me koskaan osoita tyytymättömyyttä; sillä tietysti neiti Exeter itse mieluummin ajaisi sievissä avonaisissa oauunuissa; eikä hänellä tietenkään ole muuta keinoa meidän kuljettamiseemme; ja syntymäpäivänään hän ehdottomasti tahtoo maksaa kaikki jokaisen puolesta. Nousemme siis omnibukseen aivan oikein; matkaa ei olekaan varsin pitkälti; ja päästyämme Marmorikaaren luo meidän tarvitsee vain kävellä pois.“

„Mutta lähtevätkö kaikki tyttöt? Koko kouluko?“

„Oh ei, hyvä ystävä“, virkkoi Elma hilpeästi. „Jokainen opettajatar johtaa omaa joukkoansa, mikä yhtäälle, mikä toisaalle. Neiti Mordern melkein aina haluaa nähdä tauluja, mutta ne, jotka lähtevät hänen mukanaan, tahtovat ainakin Burlington Arcadelle. Mademoiselle Marie taas vie joukkonsa ranskalaisiin myymälöihin ostamaan suklaatia ja tekokukkia sekä pujahtaa puoli kahdentoista aikaan Rowille ratsastajia katselemaan. Vaikkei kukaan sitä luulisi, on mademoiselle Marie mielettömästi ihastunut hevosiin; hänen veljensä palvelee jossakin ranskalaisessa rakuunarykmentissä.“

„Mitäpä hänestä, Elma. Mutta etkö silloin mene mademoisellen kanssa? Luulin sinunkin pitävän hevosista?“

„Ah kyllä, mutta minä olen mieluummin neiti Exeterin kanssa. Pysyn hänen lähetyvillään kaiken päivää. Ne tyttöt, jotka aamulla menevät Rowille, tulevat sitäpaitsi myöhään ja väsyneinä kotiin, minkä jälkeen he mieluummin istuskelevat puutarhassa satukirjoja lukemassa. Ne ovat tavallisesti pieniä tyttöjä. Vain neljä meitä vanhempia lähtee neiti Exeterin matkaan, ja me palaamme jokseenkin aikaisin — tarkoitan, että olemme kaikki kotona kello kahden tienoissa, ja sitten vetäydymme kaikki omiin

suojimme lepäämään päivän kuumimmiksi tunneiksi, kunnes kello neljän tienoissa tuodaan teetä.“

„Mitä? Teetäkö? Olettepa te aika herkuttelijoita!“

„Niin todellakin! Joka ovelle naputetaan, ja tarjotin . . .“

„Tarjofinko?“

„Ja kun se ehtii meidän ovellemme, Henriettan ja minun, me hypähdämme ylös ja huudamme: 'Sisälle, Mary! Mitä siellä on, Mary?' ikäänkuin emme ollenkaan aavis-taisi! Sillä osa iloa onkin siinä, ettei mitään ole sanottu, näethän. Sitten Mary selittää: 'Neiti Exeter ajatteli, että kuppi teetä virkistää nuoria neitejä, ennenkuin jälleen menette ulos, ja olkaahan hyvät ja valmistautukaa lähtemään neljännessä vaille viisi'.“

„Ja mihin teidän sitten on lähdeittävä?“ sanoo Mabel.

„Puistoon. Puistoon päivän muodikkaimmalla tunnilla. Ajattelehan, Mabel! Käymmehän me, minä ja sinä, siellä siihen aikaan kofiväkemme kanssa; mutta neiti Exeter tyttöineen tekee sen ainoastaan tuona päivänä. Ja on perin hauskaa mennä kaikki yhdessä ja mennä samaan aikaan kuin muutkin ihmiset, eikä saapua kävelyltään juuri päivän herttaisella, vilpoisella hetkellä ja istua ikävään päivällispöytään silloin kun kaikki hienoimmat ihmiset lähtevät ulos jälleen.“

„Mutta en käsitä, miksei neiti Exeter pidä samoja tunteja kuin mekin“, huomautti Elman kuuntelija varsin luonnollisen tietämättömänä. „Jokainen voinee toki syödä päivällistä milloin haluaa, tulla kotiin ja lähteä ulos milloin haluaa, kun vain asiansa siten järjestää.“

„Oh, se ei laisinkaan kävisi päinsä koulussa“ — Elma pudisti viisaana päätänsä, — „ei laisinkaan. Koulussa on otettava huomioon kaikenlaisia seikkoja; emmekä siitä tuskiffelekaan, kun kerran olemme siihen oikein tottuneet.“

Talvisin emme siitä ensinkään välitä; on rattaissaa ja kodikasta istahtaa hauskaan, lämpimään, valoisaan ruokailusaliin kello kuudelta, kun tietää, että jälkeinpäin on pitkä hupaisa ilta edessä. Henrietta sanoo, että päivällisen syöminen kello kuudelta on meille kaikille perin terveellistä, ja että neiti Exeter keksii paljon miellyttäviä seikkoja, mitkä eivät ole tyttökouluissa tavallisia.“

„Niinpä kyllä, todellakin; mutta kerrohan nyt loppukin siitä syntymäpäivästä, ole niin ystävällinen.“ Täytyy myöntää, että Elma oli taipuvainen poikkeamaan aineestansa, minkä hän aina säännöllisesti teki saadessaan tilaisuuden sanoa sanasen neiti Exeterin puolesta. „Ka, jatkahan“, pyysi Mabel.

„No niin, siellä me kävelemme edestakaisin yhtä muhkeasti kuin kuka muu tahansa. Kävelemme ympäri, istumme — neiti Exeter hommaa aina tuoleja —, tapaamme joitakuuta hänen tuttaviaan, jotka tietävät hänen olevan siellä ja tulevat vartavasten; ja viime vuonna näimme Walesin prinsinkin tyttärineen kulkevan kolmesti ohitsemme, kerran aivan läheltä, ja herra ja rouva Gladstonen . . .“

„Heidät voi nähdä joka päivä. Entä sitten?“

„Sittenkö? Mitä? Mitään muuta ei olekaan.“

„Ettekö te mitään muuta tee?“

„Emme tosiaan; viivymme aivan myöhään, kunnes jokin lähtee pukeutumaan päivällistä varten. Silloin mekin lähdemme ja tiedämmepä, mikä kofiin palattuamme meitä odottaa.“

„Mikä?“

„Hienoin illallinen mitä kuvitella voi. Kerron siitä sinulle perin pohjin joskus toiste. Siinä on kaikkea — kaikkea. Neiti Exeter koettaa yllättää meidät jollakin uudella joka vuosi; ja vaikka silloin jo olemme varsin

väsyksissä pukeudumme aina parhaimpiimme, samaten kuin neiti Exeterkin . . . oh, kello soi, Mabel, minua tullaan noutamaan — hyvästi!”

„Maltahan silmänräpäys, Elma. Kuinka monta teitä lähtee puistoon — neljäkö?”

„Vain kolme. Neiti Exeter sanoo, ettemme voi kävellä useampi kuin kaksi rinnatusten iltapäivällä. Hyvästi.”

„Kuka jää kotiin? Et suinkaan sinä?”

„En, en! Clara — Clara Nugent. Muttei hänkään jää kotiin, hän menee iltapäivä-konserttiin erään tätinsä kanssa. Hän on soitannollinen tyttö ja jokseenkin köyhä. Neiti Exeter lahjoittaa hänelle pääsylipun — varmaan on konsertti jossakin, — ja siten, vaikka hän muuten vieittääkin koko päivän meidän kanssamme, hänellä on konserttinsa erikseen.”

„Kylläpä teillä varmaan on hauskaa”, virkkoi Mabel hiljempää kuin hänen tapansa oli. Ja hän unohti vastata lähtevän vieraansa kolmanteen iloiseen hyvästijättöön, mutta näkyi sensijaan vaipuneen mietteisiinsä.

XIII.

„Tahdon kerran olla hiukan ystävällinen.”

„Äiti, et voine sitä todella tarkoittaa!”

„Mutta, hyvä lapsi, en minä näe siinä mitään sopimatonta.”

„Tuuma on mieletön, ja siksi sopimaton! Mihinkähän tosiaan, äiti, tämän jälkeen suostutkaan? Mabel saattaa sekä sinut että itsensä naurunalaiseksi. Ajatella hänen istuvan yksinään sinun vaunuissasi . . .”

„Mutta, rakas Florence, miksikä ei?” Florence oli Ma-

belin vanhempi sisar, lähinnä iässä ja lähinnä vallassa Mertounin herttuattaren tyttäristä. Hänen kanssaan herttuatar suvaitsi väitellä, toiset hän ilman muuta sivuutti. „Miksikä ei?“ jatkoi hellä äiti puolustellen lemmikkiänsä. „Itse ajan tosiaan mieluummin Mabelin pienissä kärryissä silloin tällöin, ja se huvittaa minua; niissä voin tehdä vapaan, virkistävän retken virran rantaa pitkin, ja se saattaa minun hermoni paljoa parempaan kuntoon illaksi kuin ajelu puiston tungoksessa. Minä pidän Mabelin tuumaa aivan mainiona! Ja se huvittaa lapsi-parkaa . . .“

„Se on niin järjetöntä!“ Lady Florence ei ollut taitava väittelijä. „Ei ketään hänen kanssaan, tyttö istumassa aivan yksinään loistovaunuissa!“

„Miksi ei sitten joku teistä lähde hänen mukaansa? Mikset mene itse?“

„Hän tietää, että olen estetty“, vastasi sisar lyhyeen. „Ennenkuin Mabel teki ehdotuksensa, hän fiesi varsin hyvin, ettei kukaan meistä voinut lähteä. Hän valitsikin sitä varten oman aikansa: emme olisi kuulleet asiasta sanaakaan, ellei Truefit olisi sattumalta lähettänyt kysymään määräyksiä kääsien suhteen puolisen jälkeen. Äiti, ihmettelen tosiaan, että voit tuolla tavoin hemmoitella piloille Mabelin. Olet pilannut hänet niin, että . . .“

„Häntä ei enää voi enempää pilata“, huusi iloinen ääni puhujan takaa, ja mainittu Mabel ilmestyi täysissä matkatamineissaan. „Ahaa, minä kuulin, mitä sanoit, Florence. Oletkin aivan oikeassa. Ei hyödytä yrittää, äiti. Minua ei voi enää enempää pilata, niinkuin Florence sanoo, ja minun täytyy siis tyytyä siihen, mitä jo olen saanut. Mistä Florence nyt sitten torailee? Ajopelietämme vaihdostako?“

Herttuatar katsahti häneen hellästi.

„Sinä olet näyttävä lystikkäältä, äiti, mutta niin olen

minäkin! Minä tahdon näyttää lystikkäältä. Etkö sinä? Minä menen kaikkien muiden ihmisten sekaan ja ajelen juhlallisesti edestakaisin aivan yksikseni, kuten sinä! Ja sinä saat ajella rannalla, tuntea raikkaan ilman puhaltelevan poskiisi ja silmiisi karkoittaen sinusta kaiken päänsäivun kuin usvan, niinkuin se karkoittaa minustakin, milloin on ranskalaisten teonsanain taiputuksia läksynä.“

„Epäilemättä se tekee päänsärylleni hyvää, rakas tyttöseni.“

„Senvuoksi Mabel kai sitä koetta ehdottikin“, huomautti Florence ivallisesti. „Mabelhan aina ajattelee muita.“

Mabel punetui.

„En käsitä, miksi minun tulisi ajatella muita, kun muutenkaan eivät ajattele minua“, aloitti hän vihastuneesti. „En sanonut, että pyysin äitiä lähtemään päänsäivunsa vuoksi; sanoin vain, että kun hän lähtee, se saattaa parantaa hänen päänsäivunsa. Minä en ole tekopyhä“ —, ja hän vaikenen uhmamielin.

„Et tosiaan! Mabel sitä ei koskaan ole!“ huudahti hänen varma puoltajansa, johon tyttären mieliala tarttui. „Sinä, Florence, et tosiaan saisi hänestä sellaista ajatella. Mitä taas minuun tulee, niin jos tahdon lainata vaununi jollekulle, on se oma asiani. Mitä nureksimisen syytä tällaisessa yksinkertaisessa asiassa näet“, jatkoi herttuatar valitellen, „sitä en voi ollenkaan käsittää“.

Florence kohautti olkapäitensä. „Se on vain osa kokonaisuudesta“, jupisi hän lähtien huoneesta.

„Kiusallinen kapine!“ huudahti Mabel helpotuksesta huohtaen. „Pelkäsin, että hän tahtois lähteä kanssani ulos tai pakottaisi Edithin lähtemään, ja se olisi tärvellyt kaiken. Minä tahdon lähteä aivan yksinäni — aivan yksinäni. Kerron siitä sinulle seikkaperäisesti, kun tulen kotiin, äiti. Mutta tietenkin sinun tulee olla siitä muille

virkkamatta, tai saatemme molemmat joutua fiukalle*, lisäksi tyttö suojelevasti.

„Mutta, rakas lapsi . . .“ Poloinen herttuatar näytti hiukan hämmentyneeltä ja levottomalta. „Tiukalle, rakkaani? En käsittänyt sitä. Eiköhän olisi parasta, että antaisit minulle vihjauksen? Minä en hiiskuisi sanaakaan sisätille, mutta sinä, näetkös, olet vielä kovin nuori.“

„Oh, kyllä minä asiani hoitelen“, nyökkäsi Mabel rauhoittavasti. „Älä huolehdi, äiti, kyllä minä tiedän, mitä teen, enkä voi mitenkään sitä sinulle edeltäpäin kertoa. Ei se mitään ole . . . ei tosiaan . . . Vain . . .“

„Mikset ota Elma Alfretonia mukaasi?“

Salama välähti Mabelin silmästä.

„Vai niin?“ huudahti herttuatar mielissään omasta terävyydestään. „Sinä haluat ottaa Elman? Hyvin kernaasti. Mutta mikset sitä ennen sanonut? Mitä vaaraa Elman ottamisesta voisi olla? Ja lady Alfreton on sellaisesta huomaavaisuudesta aina hyvillään.“

„No, niin on asian laita, eikä se sentään niinkään ole“, vastasi Mabel, jonka kaikkine vikoineenkin tiedämme olleen rehellisen. „Minä en tahdo noutaa Elmaa, mutta . . .“

„Mutta sitä minä aavistinkin“, virkkoi hänen sisarensa astuen jälleen huoneeseen. „Sinä luulet, että kun te kaksi tyttöä istutte äidin vaunuissa, se herättää huomiota, ihmiset ihmettelevät ja pysähdyttävät vaunut teitä puhutellakseen.“

„En minä laisinkaan sellaista ajatellut.“

„Siksi oletkin pannut päällesi uuden puvun ja hatun“, jatkoi Florence ilkkuen, „ja epäilemättä olet kehoittanut Elmaa tekemään samoin ja . . .“

„Enpä kehoittanut, en, en! Elma ei tiedä tulostani. Hän ei tiedä asiasta mitään. Hän . . .“

„Hyväinen aika!“ keskeytti herttuatar kummasfuneena.

„Elma ei tiedä? Mitä menosi sitten hyödyttää? Sinä et mitenkään häntä löydä. Luulin ymmärtäväni . . .“

„Äiti, jos luulet ymmärtäväsi Mabelia, niin erehdyt!“
Taaskin Florence hymyili pilkallisesti.

Herffuatar katsahti vuorotellen kumpaankin. Mitä hänen tuli sanoa? Kuinka hän asian ratkaisisi? Tähän asti Mabel oli pitänyt päänsä koko maailmaa vastaan; kaikki, mitä Mabel teki, oli oikein, kaikki, mitä hän sanoi, oli puolustettavissa. Mutta nykyisessä tapauksessa tuntui kerrankin siltä, että todellakin . . . todellakin . . . Hän katsahti epäröiden toisesta tyttärestään toiseen, ja epäily ja neuvottomuus kuvastui hänen kasvoillaan.

Kunpa Mabel vain puhuisi suunsa puhtaaksi! Sanoisi suoraan ja luottaisi häneen! Siinä tapauksessa hän tais-
telisi Mabelin puolesta viimeiseen veripisaraansa asti; mutta kuinka puolustaa tällaista salaperäisyyttä?

Vaunut ilmoitettiin. „Hän saa siis lähteä?“ virkkoi Florence nähdessään joutuneensa tappiolle.

„Tietysti hän lähtee!“ Mabel katsoi sisartaan hehkuvin poskin ja varmoin silmäyksin. „Tietysti hän lähtee!“
Sitten hermostuneesti napittaen hansikkaansa: „Hyvästi, äiti, hyvästi!“

„Hyvästi, rakkaani“, kuiskasi hänen äitinsä. „Toivon, hm . . . toivon ajelusi sinua huvittavan.“ Sitten äänek-
käämmin (sillä Florence yhä katseli ja kuunteli): „Älä . . . älä toki, Florence, katso minuun tuolla tavoin“ — hänen äänessään oli terävä sävy. „Sinä olet hyvin töykeä. Tottahan saan sanoa hyvästi Mabelille, jos tahdon, tar-
vitsematta siihen pyytää sinulta lupaa! Mabel . . . hm . . . ole varovainen, rakkaani“, (kuiskaten hänen korvaansa)
„hiukan varovainen. Ethän tee mitään hupsua tai miele-
töntä?“

„En aio tehdä mitään hupsua tai mielettöntä, äiti.“

Uppiniskaiset olkapäät nytkähtivät. „Miksi sellaista luulet?“ Sitten hän lisäsi äkkiä pehmeämmällä sävyllä ja äänenpainolla: „Tahdon kerran olla hiukan ystäväallinen.“

XIV.

Ajelu puistossa.

Kenties Mabelin ei olisi sopinut sitä tehdä, mutta luulakseni lukijani antavat hänelle anteeksi kuullessaan, mitä seurasi. Muistakaamme, että hän lapsuudestaan asi oli tottunut noudattamaan jokaista päähänpistoansa ja tyydyttämään jokaisen oikkunsa; ja nyt — kun jalompi liikutus kuohutti hänen nuorta rintaansa, hänestä näytti, että jokainen, ken yritti ehkäistä häntä päästämästä sitä vapaasti valloilleen, ansaitsi uhmailua ja oli saatettava tappiolle.

Hän tiesi, että jok'ainoa hänen sisaristaan olisi nousut hänen nykyistä hommaansa vastustamaan; tuskin saattoi luottaa siihenkään, että äiti olisi sen hyväksynyt ja häntä siinä tukenut. Senpä vuoksi hän keneltäkään neuvoa kysymättä oli hankkinut vain sen verran lupaa kuin oli aivan välttämätöntä.

Hän säteili voitonriemusta; ja vaikkei tämä voitonriemu itsessään ehkä ollut erittäin kiitettävä, oli nuoren tytön povessa toisenlainenkin hehku, mikä ennusti parempaa tulevaisuudessa kuin ne tunteet, jotka koskaan ennen olivat saaneet sen sykkimään.

— Ei ole mahdollista, että he jäävät minulta huomaamatta, mutta kuitenkin minun täytyy vaania kuin kissa. Tänään on niin paljon ihmisiä ulkona. Olinpa typerä, kun en kysynyt Elmalta, aikoivatko he mennä joihinkin

erityisiin paikkoihin vai istahtaa johonkin! — „Thomas!“ — nojaten eteenpäin. Thomas vilkaisi taakseen ja kosketti hattuaan. „Kuulkaa, minä haluan ajaa niin paljon kuin mahdollista kadun sisemmällä puolella — ja lähellä käytävää. Sanokaa Truefitille, että hän huolehtii siitä.“ Sitten nuori neiti nojautui jälleen taaksepäin, kiihtyneenä, mutta vakavana.

— Florencen ei tarvitse pelätä, — ajatteli hän; — minä en tee mitään kepposia. Istumme kaikki mahdollisimman oikeassa asennossa; ja minä takaan, että neiti Exeter osaa istua yhtä hyvin kuin äiti tai kuka tahansa. Rakas neiti Exeter-poloinen! Tunnen pitäväni hänestä oikein paljon nyt, Elman vuoksi. Luulen tuntevani jokaisen kiharan hänen tukassaan ja jokaisen poimun hänen pienessä myssyssään. Kylläpä Elma riemastuu. Hän . . . kas, tuolla ne ovat! Tuolla ne ovat! — Pieni yksinpuhujia melkein hypähti innoissaan, kun hänen silmänsä sillä hetkellä äkkäsi mustahelmisen viitan — neiti Exeterin oman mustahelmisen viitan, mustilla pitseillä somistetun päivänvarjon sen yläpuolella ja Elman valkoisen puvun siinä vieressä. Pieni seurue käveli verkalleen häntä kohti, mutta heidän päänsä olivat käännettyt toisaalle.

Seuraavassa tuokiassa Mertounin herttuattaren palvelija kuitenkin oli kiinnittänyt naisten huomion lady Mabel Pomeroyhin, joka istui avoimissa vaunuissa aidakkeen vieressä.

„Olen tullut vartavasten. Teidän todellakin täytyy — Elma kertoo teille. Tiesin, että olisitte täällä; ja nämä ovat äitini omat vaunut; olen lainannut ne itseäni ja ystäviäni varten. Pyydän teitä kaikkia tulemaan ajelulle. Älkää nyt, hyvä neiti Exeter, kieltäkö!“

Olisiko kukaan hennonut kieltäytyä? Kehoituksessa oli jotakin niin luontevaa, niin suoraa, niin vilpittömän to-

fista, se oli ilmeisesti lausuttu niin harfaasti ja tosfarkoituksessa, ja puhuja näytti niin aivan toisenlaiselta kuin kukkasnäyttelyn keveän häikäilemätön lady Mabel, että neiti Exeter tunsii olevansa pahemmassa pulassa kuin koskaan ennen elämässään. ¶

Täykeästi kohdeltuna hän oli osannut vastata tyynen arvokkaasti; loukattuna hän oli työntänyt loukkauksen luotaan juuri sillä, ettei ollut sitä huomaavinaan; mutta hän tuskin tiesi, missä oli tai mitä hänen pitäisi sanoa nyt, kun kaikki nuo kiihkeät silmät olivat häneen kääntettyinä.

Sitäpaitsi näyttivät korkeapontimiset, mukavat, muhkeat vaunut favattoman vietteleviltä.

„Laskekaa astuimet, Thomas.“ Lady Mabel puuttui itse asiaan, mutta varsin miellyttävästi. „Onhan kaikki oikein. Niin, sitä ajattelin. Tiesin, ettei neiti Exeter kieltäisi minulta tätä iloa syntymäpäivänä“, lisäsi puhuja ja hänen suunsa vetäytyi hymyyn, joka kaunisti hänen koko kasvosnsa. „Minäkin tahdon osani syntymäpäivästä.“

Kun kaikki olivat aseffuneet paikoilleen ja vaunut läheneet liikkeelle, jatkoi Mabel: „Ette saa pitää minua røyhkeänä tyttönä, neiti Exeter; sillä mehän oikeastaan tulimme esitellyiksi toisillemme jo kasvitieteellisessä juhlassa, — minä vain en silloin ollut teitä tuntevinani, olin kovin kuumissani ja kovin äkäinen; luulen käyttäytyneeni pahoin jokaista kohtaan sinä päivänä. Mutta Elma tuntee minut nyt; hän tietää, että haluan rakentaa . . . ystävyyttä. Elma, sanathan sinä hyvän sanan puolestani? Kerro neiti Exeterille, että äiti sallii minun soittaa suutani kotona — kaikkien heidän täytyy sallia, tahtovat tai eivät, — joten hänen tulee koettaa olla välittämättä, jos nyt lepertelen.“ Neiti Exeter näytti perin

suopealta. „Istutteko nyt kaikki kolme mukavasti?“ puhui nuori emäntä edelleen äärettömän huolehtivasti. „Onhan teillä kai hyvin tilaa? Mutta kumpi on Henrietta ja kumpi Maggie, saanko kysyä? Luulen sentään tietävänikin“, lisäsi hän, kun kaikki nauroivat. „Tämä pitkä tyttö on Henrietta. Elma sanoo teidän olevan paljon pitempi minua!“ Hänen katseensa ilmaisivat ihailua vastapäätä istuvaa solakkaa, notkeavartaloista neitosta kohtaan. „Mutta minä olen toki Elmaa pitempi!“ Ja niin edespäin, ja niin edespäin.

Jos Mabel olisi herkeämättä puhunut kolme seuraavaa tuntia, en luule, että hän silti olisi mitään menettänyt kenenkään silmissä. Hän oli niin mielissään, niin onnellinen, niin innokas, niin pulppuilevan hilpeä, niin halukas huvittamaan, niin hurmaava vilpittömässä itseunohduksessaan, sanalla sanoen, kerrassaan niin vastustamaton, että hän heti voitti kaikkien sydämet.

Ja mitä sitten Elma tunsu? Elman silmät sumentuivat kyynelistä. Hän ei ollut milloinkaan aavistanut, että voisi kenestäkään niin ylpeillä. Hän ei ollut koskaan ennen tietänyt, miltä tuntui omistaa ystävää, josta saattoi olla ylpeä.

Oli mitä lämpimin ja herttaisin heinäkuun ilta. Koko kaupunki oli ulkosalla nauttimassa balsamituoksuisesta ilmasta ja loistavasta näytelmästä, pienen seurueemme ajellessa edestakaisin. Eikä näkynyt hymyilevämpiä kasvoja, ja harvat sydämet lienevät olleet keveämpiä kuin niiden, jotka sinä päivänä istuivat Mertounin herttuatta-
ren vaunuissa.

Vihdoin läheni lähdön hetki.

Puolikääsit, kaffovaunut, *broughamit*¹, keveät avovau-

¹ Yhden hevosen vetämät suljetut ajopelit.

nut ja trillat seurasivat toisiansa nopeassa jonossa jokaisesta veräjästä. Neiti Exeter sieppasi kellonsa esille ja alkoi pitää pientä puhetta.

Mutta hän oli ehtinyt sanoa vain: „Kenties olisitte niin ystävällinen ja antaisitte meidän astua alas ensi veräjällä“, — kun hänen ei sallittu enää lisätä tavuakaan. Hetkisen johtajatar epäroi ja vastusteli. „Oh, enhän voisi sitä ajatellakaan, rakas neiti; eihän se voi tulla kysymykseenkään!“ sanoi hän; mutta nuoret hänet heti vaiensivat. Ja sitten Mabelin kimakka, kirkas ääni käski ajamaan Haverstock Hilliin neiti Exeterin asunnolle, ja niin keinuivat vaunut eteenpäin, kunnes astuimet laskettiin kulmatalon edessä.

Elma lähti vaunuista viimeisenä. Jokainen lausui hyvästijättäessään kiitoksensa kauniin sanoin, ja jokainen sai herttuattaren tyttäreltä hauskan ja ystävällisen vastauksen. Mutta kun Elman vuoro tuli, suikattiin vain nopea, sydämellinen suudelma eikä virketty kummallakaan puolelta sanaakaan.

Mutta kumpikin käsitti, mitä se suudelma merkitsi, ja oli siihen täysin tyytyväinen.

XV.

„Voiko samaan aikaan liikkua kahdessa eri seurapiirissä!“

Mertounin herttuatar ensin hiukan hämmästyi, sitten asia häntä huvitti, ja lopuksi hän oli tavattoman ylpeäkin, kun kuuli mihin hänen upeita ajopelejänsä oli käytetty.

„Se rakas lapsi!“ huudahti hän herttualle kahdenkesken jälkeenpäin. „Että hän keksikin sellaista! Kuinka

Mabelin sisaret häntä ymmärtävät väärin ja väärin tuomitsevat! Nytkään en totisesti tohdi kertoa heille lemikkimme hyvänthahtoisuudesta ja ystävällisyydestä, sillä he nauraisivat sitä. Mutta eikö tyttö menetellyt herttaisesti? Ja toimia noin ominpäinsä kenellekään hiiskumatta! Olipa se älykästä. Peräti näppärää!”

„Hahaha! Sen voit Mabelista uskoa“, vastasi Mabelin isä täysin arvoa-antavasti. „Se häikäilemätön pikku veitikka! Olisinpa tahtonut hänet nähdä!”

„Niin olisin minäkin. Sitä rakasta lasta! Olen kuitenkin iloinen, ettei kukaan muu meistä häntä nähnyt“, lisäsi herttuatar-parka hermostuneesti. „Olimme saaneet siitä alati kuulla. Mutta näin ollen, kun Florence kysyi minulta tänä aamuna, mitä Mabel teki, vastasin vain, että hän oli Elma Alfretonin kanssa ollut puistossa ajelemassa. Minun ei ollut pakko sanoa enempiä. Jos kerran minä olen tyytyväinen rakkaan Mabelimme käyttökseen, ei tietysti kellään muulla ole oikeutta asiaan sekaantua.“

„Se oli aivan sopivaa ja oikeata menettelyä“, myönsi herttua ikäänkuin sinetillä vahvistaen puolisonsa hyväksymisen — vaikka hän kenties sisimmässä sydämessään tuskin oli vähemmän halukas välttämään asian julkiseksi tulemisesta kuin rouva, „hyvin kiitettävää pienen tytön tekemäksi.“ Molemmat vanhemmat yhä hellästi ajattelivat perheen nuorinta lasta pienenä tyttönä.

„Äiti-rukkani oli hyvänthahtoisimpia ja lempeimpiä ihmisiä“, lisäsi puhuja miettiväisesti; „aina hän ajatteli muita, aina suunnitteli jotakin muiden hyväksi; ja Mabel tulee häneen. Pelkään, ettemme nykyään tee puoliksi-kaan niin paljoa lähimmäistemme hyväksi kuin meidän tulisi“; ja hän huohti hiukan.

Mutta hänen oli aika mennä parlamentin ylähuonee-

seen, ja hänen oli ilmoitettava, milloin saapuisi jälleen kotiin ja lähtisikö vai eikö vaimonsa mukana siihen tai tähän huvitilaisuuteen sitten jälkepäin, — Mertounin herttua ja herttuatar olivat näet paljoa enemmän toisiinsa kiintynyt pariskunta kuin sir Thomas ja Lady Alfreton tai ylimalkaan useimmat heidän yhteiskuntaluokastaan, ja heidät nähtiin varsin usein yhdessä. Sillä hetkellä, kun kumpikin asia oli järjestetty ja aviopuolisoiden keskustelu päättynyt, hän siis oli jo kokonaan unohtanut Mabelin tai oikeammin Mabelin viimeisen kepposen.

Mutta herttuatar ei ollut unohtanut.

Hänestä tuntui, että hänen täytyi saada vielä toinen kuulija. Mutta kuka siksi sopisi? Lady Alfreton.

Hänen mielessään välähti innostuttavana ajatus, että Elman täti pitäisi arvossa Elman koulutovereille osoitettua ystävällisyyttä; ja kun hän ei ollut kuullut mitään kasvitieteellisessä juhlassa sattuneesta selkkauksesta — sillä kukaan ei ollut halunnut siitä hänelle mainita, — hän ajoi nyt Park Lanen taloon laveasti ja alati sanojaan toistellen jutellakseen asiasta, mikä hänen mielessään ylinnä liikkui.

Haastella Mabelista, rakkaasta lemmikistään Mabelista, oli hänelle aina perin ihastuttavaa, saati sitten nyt! Totta puhuen herttuattaren ystävät eivät pahimmille vihollisilleenkaan toivoneet kovempaa kohtaloa kuin joutua hänen kanssaan funnin ajaksi kahdenkesken, kun hänen armonsa oli sillä päällä. Mutta nyt — nyt kun rakas, lämminsydäminen, harkitseva, huomaavainen lapsi — (Mabelin hyveet kehittyivät ja paisuivat jokaisesta uudesta tarkastelusta) — nyt kun tyttö oli niin jalosti kunnostautunut (hänen tekonsa oli muuttunut ihan jaloksi, ennenkuin ehdittiin lady Alfretonin taloon), mikä oli luonnollisempaa kuin että Mabelin äiti halusi kertoa siitä rakkaille ystä-

villeen — jok'ainoalle? Hyvin ymmärrettävistä syistä lady Alfreton oli ensimmäisenä listalla, ja lady Alfreton siis sai suihkun ensimmäisen ryöpyyn täysivoimaisena niskaansa.

Mabel-parka olisi tuntenut vihlovaa mielipahaa, jos olisi sen tiennyt. Hänen nuori sydämensä oli juuri avautunut oudolle, uudelle ilolle, minkä rinnalla „kaikki muut riemut vaalenivat“; ja juuri sen uutuudessa oli ollut jotakin niin suloista, että se teki muistonkin siitä melkein pyhäksi. Hän oli ollut ihan häpeissään, tuntenut omituista ujoutta äitiäänkin kohtaan ilmoittaessaan tälle, mitä oli tapahtunut, ja oli keveällä naurulla sivuuttanut tämän mitä hartaimman ja myötämielisimmän kuulijan imartelevan kummastuksen. Edes herttuattaren ylistelyä hän ei ollut huolinut kuunnella enempää kuin oli välttämättöntä. Jollakin käsittämättömällä tavalla se sai hänet hämmennyksiin ja noloksi. Niin vähäpätöinen asia! Sellaisesta joutavasta pikkuseikasta tehtiin niin suuri numero! Ystävällisyydestä, mikä ei ollut hänelle aiheuttanut itsekieltämyksen varjoakaan!

Ja ennenkuin hän sinä iltana meni nukkumaan, oli tähän asti huolettoman tytön sydämessä herännyt hämärä pyrkimys vastaisuudessa viettää parempaa, ihmisystävällisempää, hyödyllisempää ja epäitsekkäämpää elämää kuin mitä hän koskaan tähän asti oli viettänyt. Ensimmäinen askel siihen suuntaan oli jo astuttu.

Mutta lady Alfreton kauhistui kuulemastaan. Jos joku toinen olisi hänelle siitä puhunut, niin hän melkein olisi kieltäytynyt uskomasta niin tavatonta kertomusta. Herttuattaren täytyi toki tietää, ja kyllähän (niin hän itseksensä mietti) Mabel oli ajatteleman, tuhma koulutyttö — mutta sittenkin hänellä oli ensiksikin täysi työ voittaakseen avoimen epäilynsä ja toiseksi ollakseen ilmaisematta

kertomuksen hänessä herättämää kammaa, sitten kun hän ei enää voinut asiaa epäillä.

Viisi naista, jotka eivät enää olleet mitään lapsia, istumassa vaunuihin sulloittuina! Huh! Tuskin mikään oli hänen armostaan niin vastenmielistä kuin nähdä omat upeat ajopelinsä liian täynnä. Kaksi henkilöä — tai enintään Elmaa lukuunottamatta kaksi — oli hänestä kylliksi. Mutta viisi!

„Heillä oli varmaan hirveän ahdasta“, huomautti lady Alfreton valittavalla äänellä.

„Sen voitte uskoa. Mutta siitä he vähät välittivät. Nuoret työtöt nähkääs ovat niin hoikkia ja . . .“

„Olihan opettajatarkin mukana.“

„Mabel sanoo, että hän on hento ihminen, ei edes hänen kokoisensa.“

„Oh, Mabel on ikäisekseen varsin täyteläinen. Hänestä tulee kaunis, komea, iso tyttö“; ja lady Alfreton, joka inhosi isokasvuisia, lihavia ihmisiä, tunsu ikäänkuin antaneensa pienen letkauksen, sillä totta puhuen hän halusi vuodattaa sappeansa tuon kolttoson tekijään. „Mutta, rakas herttuatar, eikö se ollut hiukan, juuri hiukkasen omituista? Eivätkö ystävämme ihmetelleet ja mielessään udelleet, keitä teidän vaunuissanne oli?“

„Hyväinen aika, entäpä sitten?“ Kenties Mertounin herttuatar tunsu, että hänellä oli varaa sellaisen ihmettelyn aiheuttamiseen. „Kunhan tyttöillä vain oli hauskaa, perin kernaasti suon ihmisten ihmetellä“, lisäsi hän hyvänsuovasti. „Ja rakkaan Mabelin suhteen olin niin mielissäni . . .“ Ja niin edespäin melkein loppumattomiin.

Mutta keskustelun päätyttyä lady Alfreton oli jokseenkin väsynyt Mabeliin.

„Ja pahinta on, etten voi torjua mielestäni pelkoa Elman syyllisyydestä tuohon mielettömään tuumaan, jonka juuri

hän lienee alkujaan saanut Mabelin päähän“, uskoï hän pojalleen, sitten kun heidän vieraansa oli lähtenyt. „Tiedäthän, kuinka Elmallä aina on tapana jutella neiti Exeteristä ja neiti Exeterin hommista, siitä, mikä hänelle on mieluista tai vastenmielistä, sekä koko tuon ikävän koulun menoista, ikäänkuin ne välttämättömästi olisivat jokaiselle mielenkiintoisia asioita. Tyttö ei välitä vähääkään, kuka täällä on, hän ei ymmärrä koskaan pitää suutaan kiinni. Minä katsahdan häneen, yskäisen, käännän puheen nopeasti toisaalle. Mutta ei siitä ole apua. Nyttemmin olen oppinut, että on aivan hyödytöntä yrittääkään. Jos joskus koetan ehkäistä niitä tiedonantoja, millä hän on päättänyt meitä kestitä, niin pieni ponnistukseni varmasti aiheuttaa jotakin monin verroin pahempaa.“

Piers nauroi.

„Ja sinä, Piers, minun täytyy sanoa, että sinä kannustat häntä.“

„Niin teen, äiti — sen funnustan.“

„Vai funnustat?“

„Kyllä; minä haluan kuulla Elman puhuvan. Hän on niin luonnollinen, niin itsetiedoton, niin varma — kuten sanot — kuulijainsa myötätunnosta ja mielenkiinnosta ja niin vakuutettu heidän hyvänsuopuudestaan, että on mahdotonta olla häntä 'kannustamatta', niinkuin sinä sitä nimität. Hänen silmissään neiti Exeter ympäristöineen on joka suhteessa aivan yhtä tärkeä kuin sinä ja sinun ympäristösi tai Mertounin herttuatar ympäristöineen tai kuka tahansa hienoista naistuttavistasi omine piireineen. Sinä et toruisi Elmaa, vaikka hän juttelisi aamuin, keskipäivällä ja illoin siitä, mitä tapahtuu Mertounin perheessä. Ja kuitenkin sinä syytät häntä . . .“

„En koskaan, Piers!“ kielsi rouva tarmokkaasti.

„Et avoimesti kylläkään, et; sinä pidät Elmasta ja olet hänelle ystävällinen. Luullakseni todella rakastat häntä.“

„Niin rakastankin.“ Lady Alfreton oli liikutettu ja puhui vakavasti.

„Ka niin, minä tiedän sen. Sinä rakastat häntä etkä millään muotoa tahtoisit olla hänelle epäystävällinen, — mutta jos hän olisi joku muu, joku muu ihmislapsi, niin sinä nuhtelisit häntä armottomasti, milloin hän yrittäisi vain mainita neiti Exeterin nimeäkään.“

„Niin . . . kyllä kai sen tekisin.“ Tässä lady Alfretonkaan ei voinut olla puolittain hymyilemättä. Sitten hän jatkoi:

„Mutta, Piers, kukapa ei niin tekisi? Eikö siinä ole jotakin sopimatonta, epäsuhtaista — tuskin tiedän, kuinka ajatukseni esitän . . . Mutta voiko samaan aikaan liikkua kahdessa erilaisessa seurapiirissä? Voiko Elma tulla meille asumaan — tiedäthän, että hän tulee perheeseemme; sir Thomas on sen aivan päättänyt omassa mielessään, ja siitä olen iloinen; — mutta tahdonpa kysyä, voiko Elma tulla ottotyttäreksemme, perheemme jäseneksi, voimmeko esitellä hänet omille tuttavillemme, voiko hän liikkua meidän seurapiirissämme ja näytellä osaansa meidän maailmassamme, jos hän samalla kertaa viljelee ystävyyttä ja seurustelee kaikenmoisten kodittomain ja kulki-jain kanssa, kaikenmoisten tuulen tuomien ja veden ajamien henkilöiden kanssa, joita hän ei koskaan tapaa meidän tuttavapiiriimme kuuluvissa perheissä, jotka eivät voi käyttäytyä meidän tapaamme, mennä mihin me menemme, ja olla niinkuin me olemme? Voiko hän? Kysyn sinulta.“

„Sitäpä kysyn tyföltä itseltään“, vastasi Piers ja nousi, „tai mieluummin odotan, kunnes näen omin silmin. Minä aavistelen, että Elma sekä voi että tahtoo.“

XVI.

Lady Mabelin tanssiaiset.

Jokunen päivä sen jälkeen sattui sää vaihtumaan, muuttuen kirkkaasta ja hohtavasta äärettömän kuumaksi, raskaaksi ja sameaksi. Koko ilmakehä oli täynnä sähköä.

Lukukausi läheni loppuansa neiti Exeterin koulussa. Opettajat samoinkuin oppilaatkin olivat rasittuneita ja riu-tuneita; näkyikin tarvittavan vain tällainen luonnonvoimien painostus, jotta heidän kärsimyksensä nousisivat huip-puunsa.

Tilanne ei tarjonnut paljoa viehättävyyttä tai haus-kuutta. Kolkossa kulmatalossa oli mahdoton löytää vii-leitä sopukoita; siellä ei ollut varjoisia komeroita, tuulen-henkäykset eivät osuneet sinne, ja mikä pahempi, ei ollut jäällä jäähdytfettyjä juomia, ei viuhkoja eikä hajupulloja. Sanalla sanoen, ei mitään niistä tyynnyttävistä apuneu-voista, joita sellaisissa olosuhteissa varmaan olisi tavattu ylellisyydessä elävien ja varakkaiden asunnoissa.

Silti ei mitään helpotuksia myönnetty. Päänkipu ja raukeus olivat yleiset; mutta vaikka neiti Exeter tunsikin sääliä niitä potevia kohtaan — ja hän itsekin niistä kärsi, — ei hän voinut ottaa niitä huomioon. Oppituntien täytyi jatkua, läksyt oli luettava, päiväjärjestystä täytyi nou-dattaa entiseen tapaan, sillä muutoin koko koneisto olisi joutunut epäkuntoon. Ja urhoollisesti ponnistellen omia mielitekojansa vastaan tuo kelpo johtajatar tunsii, että hän vaatiessaan muita tekemään samoin ei vaatinut enem-pää kuin mikä oli hänen velvollisuutensa.

Päivät kuluivat uneliaasti, kunnes kerran tuntui rasitta-vammalta kuin milloinkaan.

„On tulossa myrsky“, huomaufi Henrietta Grey. „Minä

funnen sen päässäni. Tällä tavoin sitä kivistää vain silloin, kun jossakin lähettyvillä on ukonilma. Sitäpaitsi kuulen etäistä jylinää.“

„Onpa näissä huoneissa kuuma!“ huudahti toinen. „Kunpa edes saisimme istua ulkosalla ja lukea läksyjämme puiden siimeksessä!“

„Lukeako läksyjämme? Ei!“ kivahti kolmas. „Kävetylle tästä pitäisi päästä!“

„Minä en voisi astua askeltakaan“, voihkaisi Henrietta, jonka solakka, norja vartalo vaipui väsyneesti eteenpäin. „Tiedänpä, mitä minä haluaisin!“

Kaikki kysyivät, mitä se oli.

„Ajella taas niissä mukavissa, ihanasti keinuvissa vaunuissa. Oi, kunpa saisi vierä ä eteenpäin, kuten silloin, tarvitsematta liikkua tai ajatella! En ollut huolinut mainita siitä neiti Exeterille, mutta juuri ennenkuin ajopelit pysähtyivät meitä ottamaan, olin tosiaan tuntenut, etten kykenisi laahustamaan tuumaakaan edemmäksi. Olimehan jo kävelleet pitkän matkan, kuten tiedätte, ja olin lopen väsynyt. Voi hyväinen, kuinka suloista se oli!“

„Olipa tietenkin, mutta ei sitä kannata nyt ajatella“, keskeytti jokseenkin kärsimättömästi eräs kuulija, joka ei ollut päässyt tuosta hauskuudesta osalliseksi. „Puhu sellaisesta, mikä voi tapahtua — sellaisesta, mitä meille toisinaan suodaan. Ei ole mitään komeita vaunuja pysähtymässä meitä poimimaan, kun ensi kerran menemme ulos, siitä olen vallan varma. Mitä taas tulee lady Mabeliin — tai miksi häntä nimititte, — rohkenen väittää, että hän nyttemmin on koko asian unohtanut ja unohtanut teidätkin.“

„Onkohan sentään?“ Huoneessa kuultiin uusi ääni ja uusia askeleita. „Odota hetkinen, ennenkuin vastaat siihen, Henrietta. Katsohan, Henrietta, ja katsohan, Maggie“,

virkkoi hän kahdelle vanhemmalle tytölle, jotka olivat hänen erikoisia ystäviään — „katsokaa“, jatkoi Elma, joka viime sanaja lausuttaessa oli tullut sisälle, „katsokaa, mitä minulla tässä on!“ Hän veti esille kolme hentoa kirjekuorta, joihin oli painettu pieni kullattu kruunu kuhunkin.

Toiset riensivät häntä kohti.

„En ole avannut omaanikaan“, sanoi Elma tarjoten yhden kummallekin edellämmainituista osoitteenomistajista, „mutta arvaanpa mitä arvaan! Kas, kas, kas!“ Hän kääntyi riemastuneena toisesta toiseen ja pysähtyi sitten oetämään pitkän, syvän, odottavan henkäyksen.

Jokainen kirjelappu sisälsi kutsun illanviettoon.

„Ne ovat Mabelin kesäkutsut“, selitti Mabelin ystävätar huomattessaan, että toiset olivat mykkinä mielenliikutuksesta ja riemusta. „Hän saa pitää sellaiset joka vuosi“, jatkoi puhuja itsekin säteillen, „ja hän mainitsi minulle joku aika sitten, että hän kutsuisi minut; mutten aavistanut, että myöskin Henrietta ja Maggie kutsuttaisiin, ennenkuin näin kirjeet juuri nyt. Eikö se ole herffaista? Eikö se ole ihanaa? Eikö se ole ystävällistä?“

Siitä asiasta ei voinut olla eri mieltä, ja yhdyskunnan nuorempien ja kutsumatta jääneiden jäsenten kateus osoitautui niin järjenvastaiseksi, että heidän omakin mielialansa pian vaihtui myötätuntoiseksi harrastukseksi. Milloin illanvietto pidettiin? Mikä tunti oli kutsukorteissa mainittu? Mitä laatua tuo illanvietto oli? Ja, kaikkein oltavimpana kysymyksenä, kuinka kukin pukeutuisi?

Henriettan päänkivistys katosi kuin taikaiskusta, ja Margaret, joka oli hiukan jurotellut, kirkastui päivänpaisteiseksi Elman tuoman taian kosketuksesta.

Elma itse säteili ja säkenöi joka taholle. Koko ikävä

huone oli kuin muuttunut. Ranskan- ja saksankielen opettajattariinkin tarttui tenho, ja he innostuivat ja vilkasuivat riemusta, tuntiessaan, että oli tapahtunut jotakin, mistä heijastuisi arvoa koko laitokselle. Itse neiti Exeter punehtui ilosta ja mielihyvästä. Keinoista ja apuneuvoista keskusteltiin niin kiihkeästi, että suuremmasta innostuksesta kulmatalon aikakirjat eivät tienneet kertoa. Sanalla sanoen, niin valtavasti „tuleva tapahtuma loi varjonsa eteensä“, että jokainen muu varjo sen edeltä haihtui.

Kolme uutta pukua oli välttämätöntä. Elma ei tosin sanonut mitään, kun hänelle iloisesti muistutettiin hänen kukkasnäyttelyä varten saamastaan valkoisesta puvusta, mutta hän arvasi kuinka kävisi, jahka asia tulisi hänen tätinsä korviin.

Keijukaisormien kutomat keijukaisvaatteet — selvään sanottuna lady Alfretonin oman ompelijattaren tekemä hienonhieno puku asiaankuuluvine lisäkkeineen filattiin oiiipymättä Haverstock Hilliin lähetettäväksi; eikä tietenkään käynyt päinsä, että Henrietta enempää kuin Margaretkaan saisivat siroudessa jäädä jälkeen. „Luulen tosiaan, rakkaat tytöt . . . hm . . . luulen, että sellaista filaisuutta varten, niin perin . . . hm, sellaista aivan erityistä filaisuutta varten voitaisiin ryhtyä johonkin erikoisempaan hommaan“, vihjaili neiti Exeter. „Jos voisit kysyä neuvoa vanhemmiltasi, tyttöseni“, virkkoi hän Henriettalle, „varmaankin he olisivat kanssani yhtä mieltä; ja . . . ja mitä Margaretiin tulee, hän on saanut niin vähän uutta fällä lukukaudella, että . . . että . . .“ Ja asia päättyi sifen, että kaikki kolme puettaisiin yhtä sievästi kuin konsaan lady Mabel itse.

Mutta siinä piilikin salaisuus.

„Fanchette tuntee erään naisen, joka valmistaa komeita pukuja ja aivan huokealla“, oli Mabel toverilleen usko-

nut; sillä hän huolehti nyt yhtä paljon kuin Elmakin siitä, että hänen uudet ystävänsä esiintyisivät edukseen. „Ajattelin, ette tietäisi mitään hyvää ompelijatarta; koulutyöt kai eivät ole sellaisista asioista selvillä. Valkoinen pukusi näetkös ei ole aivan sopiva tähän tilaisuuteen, vaikka se on hyvin sievä; mutta“, lisäsi hän nopeasti, „koska sanot Henriettan ja Maggien aikovan teettää uusia pukineita, neuvohan heitä hänen osoitteelleen; kas tässä“, — ottaen paperilipun taskustaan — „hän on Sanchetten serkku, ranskatar hänkin, joten tiedän, että kaikki tulee kuosikasta. Sanchette menee hänestä takuuseen“, toimitti tyttö.

„Kah, sanoinhan sinulle“, virkkoi hän, kun odotettu ilta tuli ja herttualliset suojat vilisivät loistavista kasvoista ja hohtavista puvuista. „Sanoinhan sinulle, että Sanchette tiesi. Kah, Henrietta näyttää herttaiselta! Ja kuinka hyvin tuo teuruusun väri sopii hänelle! Hän on itsekin kuin teuruus. Maggien puku on myöskin hyvin sievä — hyvin sievä. Ja mitä sinuun tulee, Elma... niin, minähän joudun rinnallasi aivan varjoon“, vakuuteli nuori hurmaantunut emäntä ihastuneessa epätoivossa. „En luullut näyttäväni hullummalta, ennenkuin te kolme astuitte sisälle. Nyt teidän kaikkien täytyy huvitella. Äiti on teihin ihastunut. Äiti pitää aina minun kutsuisiani; hän ei millään ehdolla tahtoisi jäädä niistä pois; mutta tuskin kukaan veljistäni ja sisaristani pysyy silloin edes kotona. Florence on kuitenkin tän'iltana täällä. Kaikeksi hän halusi nähdä, mitä minä hommailin. No, ei väliä, hän ei saa mitään kiukuttelemisen aihetta. Tässä ovat serkkuni, Louisa ja Dorothy, ja tässä pojat“; ja esiteltyään nämä muutamin teeskentelemättömin sanoin Mabel kulki eteenpäin.

Elma sanoi jälkeensä, ettei ollut jäänyt pois ainoas-

takaan tanssista, ja Henrietta oli ollut tanssimatta vain silloin, kun oli todella liian väsynyt pyörähdelläkseen.

Margaret, vaikka vähemmän huomattu ja puoleensa-otettava, oli ollut täysin tyytyväinen, ja kaikilta olivat hetket kiitäneet nopein siivin.

Se oli ollut tenhoisa ilta, jota kelpasi jälkeenpäinkin muistella. Valot, musiikki, parveke alaslaskettuine verhoineen ja sulofuoksuisine kukkineen, vanhain ja nuorten täyttämät salit, hupaiset vanhanaikaiset tanssit — Mabelin tapa oli aina järjestää vanhanaikaisia hyppyjä juhlassaan — ja korkeita käytäviä pitkin kauniisti katetuilla illallis-pöydillä varattuun ruokasaliin meneminen ja sieltä palaaminen, kaikki yhtyi nuorten vieraiden mielessä harvinaiseksi muistoksi.

Oli tanssittu Mabelin serkun johtama kofiljongi. Ja hän oli ollut siro, ilomielinen nuorukainen, jossa tytön mielestä ei ollut mitään joutavaa hulluttelua.

„Bertie on mainio kaikessa“, oli Mabel uskonut uusille ystävilleen, „ja minä olen käskenyt hänen pitää huolta siitä, että saatte kaikkein parhaita. Hän sanoo, ettei hän voi pettää, mutta tietysti hän voi — tarkoitan, että hän osaa järjestää. Alati minä yllätän hänet järjestelemässä. Hän sanoo, että Henriettan on johdettava yksi tanssinumero . . .“ Ja kaikkien katseiden innostuttamana Henrietta oli sen tehnytkin ihailtavan hyvin.

Jokainen oli vienyt mukanaan hauskan, ehkä vuosikautsia säilyvän pikku muiston, mihin aarteeseen liittyi ihania tunnelmista yhtynyt sädekehä.

Aika oli jo kulunut pitkälle aamutunneille, ennenkuin nuo mitä rattoisimmat tanssiaiset päättyivät.

Kuka olisi voinut aikaisemmin lähteä? Kukaan ei ollut halunnut laisinkaan mennä kotiin.

„Oi, kuinka voisimme teitä kyliksi kiittää!“ oli Elma

nuoren sydämensä lämmössä puhjennut huudahtamaan, sanoessaan herttuattarelle hyvästi.

„Täällä on ollut niin ihanaa, niin ihanaa“, oli Henrietta lisännyt säteilevin silmin.

„Ja jokainen on ollut erinomaisen ystävällinen“, oli Margaret kainommalla ja hiljaisemmalla äänellä virkkanut. „Kiitos, kiitos teille!“

Ystävällinen herttuatar oli ollut aivan liikutettu. „Rakkaat tyttöni, minä olen niin mielissäni“, oli hän vilpittömän sydämellisesti vastannut. „Minä kiitän teitä kaikkia siitä, että pidätte niin suuressa arvossa vähäpätöisiä ponnistuksiamme. Olen hyvin iloinen, hyvin mielissäni, kun kuulen teillä olleen hauskaa. Hyvästi“ — hän puristi lämpimästi kummankin ojennettua kättä — „hyvästi!“

„Kolme suloisinta tyttöä mitä olen eläissäni nähnyt“, lisäsi hän ääneensä (joko tahallaan tai tahtomattaan), ennenkuin kukaan näistä oli ehtinyt hänen kuuluviinsa.

Mertounin herttuatar oli hyvin ystävällinen rouva.

XVII.

Opettajatar ja oppilas.

„Mabel“, virkkoi hänen opettajattarensa aamulla tanssiaisten jälkeen, „mitä aiot tehdä kukkaviiholla, joka siinä on eilen illalla?“

„Mitäkö sillä tehdä?“ vastasi Mabel, nousten haukottellen suuruspyödystä. „Kah, mitäpä sillä tekisin? Sehän kelpaa vain roskasäkkiin eikä mihinkään muuhun.“

„Ellet tosiaan aio sitä enää käyttää“, sanoi mademoiselle Latour ikäänkuin puolittain odottaen tällaista vas-

fausta, „olisiko sinulla mitään sitä vastaan, että antaisit sen minulle?“

„Ei ensinkään — jos siitä vain välitätte, — mutta parasta on, ettette sentään aivan ajattelematta kiitä. Menenkö noustamaan sen kauniin kukkavihon?“ ja hieno veitikkamainen hymy väreili neitosen kasvoilla hänen puhuessaan.

Mademoiselle ei sitä kuitenkaan huomannut. „Olisin hyvin mielissäni“, vastasi hän kerkeästi, kun hänen oppilaansa lähti huoneesta.

Muutamien minuuttien päästä Mabel palasi fuoden muassaan muodottoman kimpun, jonka vain siihen kiinnitetystä valkoisesta satiinirihmasta saattoi tuntea kerran ansarista poimituksi kukkavihoksi. Mademoiselle Latourkin huudahti hämmästyksestä. „Varoitinhan teitä olemasta liian nopsa kiittämään, mademoiselle“, virkkoi Mabel tyyneästi. „Koska toivoitte kukkakimppua, niin tässä se on; mutta pelkään, että jos haluatte käyttää sitä toistamiseen tänä iltana, se tuskin teitä kaunistaa.“

„Eipä se siltä näytä“, myönsi mademoiselle rypistäen kulmiansa ja purren huultansa niin ilmeisesti närkästyneenä, että jälleen hieno hymy häilähti tytön tarkkaaville kasvoille. Oppilas ei pitänyt opettajattarestaan, eikä kumpikaan ollut sinä aamuna parhaassa mielentilassa tai parhaalla tuulella. Valvonta, kiihtymys ja makeiset aiheuttivat välttämättömän vastavaikutuksen.

„Mitä ihmeessä olet tehnyt noille kukille?“ kysyi mademoiselle vihdoin teävästi ja paheksuvan kärsimättömällä äänellä. „Ne näyttivät komeilta eilen illalla, ja jokainen huomasi, kuinka tuoreina ne pysyivät ihan loppuun asti. Sanoit sen johtuvan siitä, etteivät ne olleet kiinnitetyt teräslankoihin — koska oma puutarhurinne oli ne maalta lähettänyt; ja nyt . . .“ Hän vilkaisi lohduttomasti kuitu-neisiin, vaalenneihin kukkiin.

„Teidän olisi pitänyt pyytää niitä eilen illalla, muuta en voi sanoa“, vastasi Mabel nenäkkäästi. „Mitä niille tein, en osaa sanoa, mutta tiedän, mistä ne tänä aamuna löysin — illallispöydän alta penkin rutistamina. Menin etsimään viuhkaani, jonka arvelin sinne pudonneen, ja näin tämän.“ Hän ravisti entistä kukkavihkoa. „Siksi ajattelin, että tuskin pitäisitte sitä arvokkaana saaliina.“

„En fosiaan. No, vähät siitä; tule lukemaan. Ota kirjat esille; tänään olemmekin jo myöhästyneet“, ja mademoiselle nielaisi huokauksentapaisen. „Nytkin on sitäpaitsi keskiviikko.“

„Hyvä onni, että niin on!“ jupisi Mabel istahtaen kaikella vastahakoisuudella, minkä edellisen illan ilot olivat ranskalaisia teosanoja ja saksankielen harjoituksia vastaan synnyttäneet. „Eli ei olisi keskiviikko, en tiedä kuinka voisin kestää. Mihin te sitä kukkavihkoa tarvitsette, mademoiselle?“ kysyi hän äkkiä ja pikemmin puolustaakseen hidasteluaan kuin todellisesta uteliaisuudesta.

Opettajatar epäröi. „Se ei sinua huvittaisi“, sanoi hän sitten vihdoin; sillä hänkin oli pisteliäällä tuulella.

„Tietysti se huvittaisi.“ Samassa Mabelin harrastus muuttuikin todelliseksi vastustushengen vaikutuksesta. „Tietysti se huvittaisi!“ tivasi hän. „Miksikä ei? Minä haluan tietää, ja voisihan mademoiselle toki kertoa.“

„Oh, kerron kyllä, jos viitsit kuunnella.“ Opettajatar vaikenä jälleen. „Minulla on muutamia ystäviä“, aloitti hän pehmeämmällä äänellä, „jotka olen tuntenut lapsuudestani asti — eräs kunnan pastori perheineen. Ovat äskettäin saapuneet Lontooseen kotoaan Sveitsistä. Pastori on tullut jonkun lähetystön edustajana ottamaan osaa kokouksiin Exeter Hallissa, ja hän on ottanut mukaansa tyttärensä — vaimo on kuollut — katselemaan pääkaupunkimme nähtävyyksiä ja huvittelemaan. Viime viikolla

vuokrasin heille huoneet, ja he saapuivat. Lontoo on hyvin toisenlainen kuin he olettivat — komeampi, kauniimpi ja paljoo, hyvin paljoo suurempi. Täällä on myöskin paljoo kalliimpi elää, eikä vähillä rahoilla pitkälle pääse. Ystäväni eivät Sveitsissä ole köyhää väkeä. Heillä on varsin sievä talo puutarhoineen, lemmiä ja hevosia; taloon kuuluu myöskin viljelysmaata. He luulivat, että heiltä varsin hyvin riittäisi varoja tähän pieneen Englannin-matkaan ja että heillä oli aivan kylliksi käydäkseen täällä kaikkialla ja nähdäkseen kaiken. Mutta he eivät tunteneet tätä maata. Heille vuokraamani huoneet osoittautuivat hirveän kalliiksi, he saavat maksaa niin musertavia hintoja kaikesta, mitä syövät, sekä kaikista pienistä lisänautinnoista, että heidän on täytynyt muuttaa paljoo pienempiin ja etäisempiin suojiin. Ilma on ollut niin helteinen, etteivät he voi kävellä, kuten kotona tekevät, ja sitäpaitsi he eivät tunne katuja, joten heidän täytyy kaikkialla käyttää ajuria. Kaikkeen tähän sekä näytelmälippuihin ja aterioihin kahviloissa — he kun asuvat liian kaukana käydäkseen joka kerta kotona syömässä — heiltä on jo kulunut niin paljon rahaa, että heitä aivan peloittaa. Nykyisin he usein viipyvät kotona melkein koko päivän tai kävelevät juuri hiukkasen lähikaduilla, jotteivät tuhlaisi enempää. Minä menen tänä iltapäivänä heitä tapaamaan ja otan pienen vasullisen hedelmiä mukaani; olin ajatellut samalla viedä heille ihanat kukkasi, jos . . .“

„Ka, nyt olen tosiaan pahoillani“, keskeytti Mabel sydämellisesti. Hänen teeskentelemätön mielenkiintonsa tarinaa kuunnellessaan ja se ponteva tapa, millä hän oli nyökännyt myötätuntoansa joka kohdassa, oli viettelyst kertojan juttelemaan paljoo enemmän kuin hän aluksi oli aikonut; ja äskeisen huudahduksen lämmin sävy toi väriä mademoiselle-rukan poskille. Kuten olemme sanoneet, ei

mademoiselle ollut oppilaansa suosiossa, ja täytyy myöntää, ettei hän ylmalkaan kenestäkään tuntunut herttaiselta ja mielenkiintoiselta.

Hän oli turhamainen, omaan itseensä keskittynyt, ahdasmielinen ja tavallisesti käsitti jokaisen asian vain omalta kannaltaan, ja näin ollen ei lady Mabel enempää kuin kukaan muukaan herttuan perheessä olisi voinut ollenkaan aavistaa, että opettajatar olisi ryhtynyt mihinkään ponnistuksiin muiden vuoksi tai tehnyt pienimpiäkään uhrauksia muiden hyväksi. Mutta epäilemättä pahimmillakin meistä on sydämessä joku hellä kieli. Kenties tuo pieni muukalainen lapsena juoksennellessaan vihreillä rinteillä jonkun sveitsiläisen paimenmajan lähetyvillä oli kunnan pastorin vanhemmilta saanut osakseen sydämellistä ystävällisyyttä tai hellää hoivaa; kenties onnellisia muistoja liittyi joihinkuihin tuollaisiin varhaisiin ikävuosiin ja vaikutelmia oli syntynyt, joita ei aika eikä olopaikan vaihdos olleet koskaan kyenneet hälventämään. Oli miten oli, noissa kovissa, pienissä, mustissa silmissä välähti nyt jotakin, mitä Mabel ei niissä koskaan ennen ollut havainnut ja mikä tunki suoraan hänen omaan lämpimämpään, rehellisempään sydämeensä.

— Mademoiselle-rukka! Ja minä kun hänelle sala-vihkaa nauroin! — ajatteli hän, — nauroin hänelle! Mutta miltä minusta tuntuisi, jos itselleni naurettaisiin?

Sitten hän vaipui mietteisiin. Kukkia? Tietysti hän voi hankkia mademoisellelle kukkia; kyllähän hän niitä saa niin paljon kuin vain jaksaa kantaa ystävilleen sinä iltapäivänä. Mutta sittenkin, mitä kukkasat olivat?

Uht'äkkiä hän funsi kuin tahtois tehdä enemmän, paljoo enemmän opettajattarensa suojattien hyväksi. Onnettomat ihmis-parat! Sulloftuina laitakaupungin asumukseen Lontoon seurustelukauden kestäessä ja pakofettuina kävele-

mään lähikaduilla, kun heillä ei ollut varaa päästä kauemaksi!

— On surkeata, että ihmiset ovat noin köyhiä! — huudahti herffuan tytär itseksensä.

Mutta kuitenkin kaikitenkin hänen täytyi työntää aionsa veteen. Hänen kerrnn maistettuaan hyväntekeväisyyden ihanuutta ei ollut otaksuttavaa, että hän laiminlöisi tämän toisen tilaisuuden, varsinkaan kun se oli niin suotuisa. Mutta mitä oli tehtävä?

„Kiitos ystävällisestäs kuuntelemisestäs, Mabel“, virkkoi mademoiselle melkein hilpeästi, sillä hänellekin oli tehnyt hyvää, kun oli saanut luottavaisesti jutella herkästi tarkkaavalle tytölle. „Nyt meidän täytyy ryhtyä lukuihin. Anna minulle tuo kirja.“

„Lähdettekö ennen puolista vai sen jälkeen?“ kysyi Mabel äkkiä, sillä puolilupa-päivinä opettajatar usein katosi jo ennen kahta.

„Tänään vasta sen jälkeen; ystäväni eivät odota minua puoliselle.“

„Ja kenties heillä ei olisikaan teille puolista tarjota.“

Parhaimpina aikomuksineenkaan ei puhujalla ollut sitä hienotuntoisuutta, mikä esti Elma Alfretonia milloinkaan lausumasta sopimatonta sanaa.

Mademoiselle kuitenkin nöyrästi alistui. Hän oli sanonut niin paljon, oli jo myöntänyt niin paljon, että hänen oli hyödytöntä enää puolustaa pastorinsa arvokkuutta ja väittää voivansa luottaa vierasvaraisuuteen kaikkina aikoina. Sitäpaitsi oli Mabelin kysymys kömpelöstä sanamuodostaan huolimatta asiallinen ja tuntui ennustavan jotakin. Seuraavassa tuokiossa ilmeni, mitä tuo jokin oli.

„Olen iloinen, ettette lähde ennemmin“, jatkoi neitonen, äkkiä höllentäen kulmiansa, ikäänkuin huolen taakka olisi niiltä kirvonnut, „koska minä, nähkääs, en voisi

tehdä mitään sitä ennen. Mutta niin pian kuin pääsen äidin puheille voin tehdä mitä hyvänsä. Älkää ostako hedelmävasullista, mademoiselle. Meillä on niitä aika runsaasti. Tiedän, ettei kaikkia talossa olevia voitu tuoda pöytään eilen illolla. Heti kun lukutunnit ovat päättyneet, menen rouva Greenawayltä kuulemaan, mitä hänellä on, ja sitten voin mennä pyytämään äidiltä luvan ja sulon teille ison vasullisen. Mutta aiotteko kantaa sen, mademoiselle?" lisäsi hän äkkiä, joutuen uudestaan ymmälle.

„Oh, ei siitä pelkoa, etten jaksaisi sitä kantaa“, nauroi mademoiselle ihastuneena. „Oi, kiitos, Mabel, hyvin, hyvin suuri kiitos! Siitä tulee pidot! Teidän englantilaiset hedelmänne ovat erittäin maukkaita. Ka, sellaisia hedelmiä ei niillä Sveitsissä olekaan! Ja tyttö-parat kertoivat minulle, kuinka heille aina tuli vesi suuhun, kulkiessaan viettelevien myymälä-ikkunain ohi. Kuitenkaan en luule, että he juuri ovat saaneet maistaa mansikkaakaan.“

„Mutta kuinka te sen kuljetatte“, uteli Mabel lämmellen suunnitelmalle yhä enemmän, „jos siitä tulee iso vasu? Ja ison vasullisen minä aion laittaa.“

„Minä matkustan maanalaisella rautatiellä, hyvä Mabel; tiedäthän, että Sloane Squaren asemalle kävelee tästä talosta viidessä minuutissa, ja kun juna tulee Addison Roadin asemalle, on pastorin asunto kivenheiton päässä.“

„Addison Roadin asemalle! Missä ihmeessä se on, mademoiselle?“

„Varsin kaukana täältä, West Kensingtonissa, kuten sitä kaupunginosaa nimitetään. Muttei se suinkaan ole mitään ikävää seutua, kun sinne saapuu. Pastorin huoneet ovat jokseenkin korkealla. Ne sijaitsevat talon ylimmässä kerroksessa, mutta sieltä on kaunis avoin näköala —

ainakin kaupungin näköalaksi. Oh, he viihtynevät siellä varsin hyvin“, lopetti mademoiselle, joka nyt oli taipuvainen katselemaan asiaa ruusunvärissä valossa. „Eikä enää ole pitkää aikaa jäljellä. Pian he palaavat kotimaahansa!“

— Mutta saamatta paljoa iloa Lontoossa-oleskelustaan,
— tuumi Mabel.

XVIII.

„Eikö edes hiukan ananasta?“

„Sinuna, Mabel, en seuraisi silmilläni tuota vattuasfiaa ympäri pöydän“, kuiskasi eräs kiusoittileva veli puolisella. „Siitä ei kai paljoa apua ole. Vatut mais-tuvat kovin hyviltä. Eivät ne sinun kohdallesi kerkiä.“

Totta puhuen Mabel oli osoittanut niin ilmeistä läpi-kuultavaa harrastusta pöydällä tarjoiltuihin hedelmiin, että mademoiselle-parka, joka tiesi, mistä se johtui, istui kuin orjantappuroilla. Hänestä oli tuntunut kylläkin vai-kealta, luonteeltaan vaitelias kun oli, tunnustaa oppilaal-leen, mihin suuntaan hänen ajatuksensa sinä päivänä kävivät. Mutta jos Mabel — kuten oli hyvinkin luulta-va — viskaisi kelpo pastorin perheineen toisten huo-mion esineeksi, puhuisi heistä tuskallisen pitkään ja siten saattaisi nuo hänen ystävä-parkansa säälin asemesta vastenmielisyyden alaisiksi, niin se olisi liikaa. Made-moiselle oli tosin varoittavasti vihjaissut edeltäpäin. Hän oli melkein rukoilevasti kuiskannut, kun he kahden käve-lyvät ruokasaliin. „Hyvä Mabel, älähän huoli mainita monsieur Sorelista kenellekään“. Mutta hän ei paljoa luottanut siihen, että tyttö hänen varoitustaan tottelisi,

jos joutuisi kiusaukseen olla siitä välittämättä. Kun hän nyt kuuli veljen härnäilyn, elpyi hänen pelkonsa jälleen.

Mutta omituisia kyllä, Mabel, joka oli alkanut vastata, hillitsi itsensä. „Minä pidän enemmän mansikoista“, virkkoi hän vain.

„Niinkö? Miksi sitten päästit ne ohitsesi, jos saan kysyä?“

„Minusta näyttää, että rakas Mabel ei voi oikein hyvin tänä aamuna“, puuttui hellä äiti puheeseen. „Toivon, sydänkäpyseni, ettet ole rasittunut liiaksi eilen illalla? Ehkäpä parasta, ettet nauti hedelmiä — varsinkaan, jos tunnet vastenmielisyyttä niitä kohtaan.“

Mabel-rukka! Ainoastaan hedelmiä hän tunsii voivansa syödä. Hän oli todellakin rasittunut ja kiihoittunut liiaksi edellisenä iltana, ja kylkipaisti ja kananpoika eivät häntä vietelleet. Mutta mansikat ja tuoreet, hyvältä tuoksuvat viinirypäleet!

Hänen kummastukseksen ja mielipahakseen hedelmämaljakot eivät suinkaan olleet niin kukkuroillaan kuin hän oli odottanut, rypäleillä ja mansikoilla on ihmeellinen taipumus hupenemiseen ollessaan muutaman tunnin poissa näkyvistä, kuten jokainen tietää, — ja hänen kuvittelemiensa isojen röykkiöiden asemesta esiintyikin vain muutamia melkein vaillinaisia vateja.

— Tietenkin rouva Greenaway säilyttää parhaat päivällistä varten, — yritti Mabel lohduttautua. — Minun täytyy jälkeensä päästä rouva Greenawayn kimppuun ja haukutella häneltä jotakin hänen talteenpanemistaan. — Mutta siitä huolimatta hän tunsii hiukan levottomuutta. Rouva Greenaway oli hyvin runsaskätinen: tavallisesti tuotiin yllinkyllin puolispöytään, missä niitä aina melko lailla syötiin. Ihmiset pitävät hedelmistä päivän ollessa kuumimmillaan; ja paitsi tavallisia ruokailijoita oli per-

heen kaupungissa asuessa varmaan vieraitakin saapuilla. Siis oli kuin olikin aiheutta kaihoavan silmäparin vaaniskeluun, kun vattukulho juhlallisesti kiersi pöytää.

Ainoaankaan vattuun ei Mabel tahtonut itse koskea ja yhtä päättäväisesti kieltäytyi viinirypäleistä ja mansikoistakin.

„Eikö edes hiukan ananasta?“

Mabelin isä oli farttunut ananasiin — ainoaan, mikä tähän asti oli säilynyt armottomilta käsiltä — ja kohotti sitä parhaillaan.

Melkein kiljahtaen hyökkäsi tyttö eteenpäin.

„Hyväinen aika, lapsi! Mikä sinua vaivaa?“ huudahti isä useiden säästävien parahdusten ilmaistessa koko seurueen kummastusta. „Hyväinen aika! Mikä sinun on, lapsi?“ toisti isä, veitsi toisessa kädessä, hedelmä toisessa.

„Oi isä! . . . Oi äiti, auta minua! Älä leikkaa sitä, isä, älä toki! Äiti, sinä tiedät, mihin sitä tarvitsen!“ Hän oli nimittäin uskonut jo asian herftuattarelle, joka heti asian kuultuaan oli sen unohtanut, vaikka olikin ollut ihastunut ja hyväksyvä, kuten aina. „Ole hyvä, äiti, ja pyydä häntä antamaan se minulle!“ Ja nuoren anojan kasvat hehkuivat levottomuudesta ja innosta, sillävälän kun poloinen opettajatar kylmänä ja tyrmistyneenä istui mykkänä lautaseensa tuijottaen. Mitähän nyt seurannee?

„Oh, Mabel haluaa viedä vähän hedelmiä erälle köyhille sairaille ihmisille“, virkkoi herftuatar hiukkasen poiketen raiteilta selityksessään; „ja ananas olisi niille epäilemättä erikoista herkkua, ellei kukaan muu sitä halua.“

„Oh, kukaan muu ei saa sitä haluta, jos Mabel haluaa“, huomautti Florence.

„Kukaan meistä ei todellakaan välitä ananas-hedelmästä“, jatkoi äiti sovittavassa äänilajissa. „Varmaankin

se maistuu oivalliselta Mabelin ystäville. Niin, rakkaani, sinä saat sen ottaa; se onkin vain pieni. Mutta kenen saat sen heille viemään?”

„Oh, mademoiselle kyllä vie sen. Mademoiselle tietää, missä he asuvat ja tuntee heidät hyvin. Mademoiselle . . .“

— Nyt ne saavat kuulla kaiken, — vaikeroi opettajatar-parka sydämessään.

Mutta sattuma tuli hänelle avuksi. Ovi aukeni ja ilmoitettiin vieraita saapuneen. Nämä olivat tavallisia perhetuttavia ja saattoivat täten ilman muodollisuuksia pistäytyä taloon, toivoen tapaavansa väen kotosalla, sopiakseen joistakin kohtaamisista ja järjestelläkseen yhteisiä harrastuksiaan. Ennenkuin he olivat istahtaneet, olivat Mabel ja hänen opettajattarensa paenneet.

„Ja tässä se on!“ huudahti edellinen, puristaen riemastuneena riidanalaista ananasta heti kun ovi oli sulkeutunut hänen jälkeensä. „Tässä se on, ja hyvältäpä se tuoksuu! Kun huomasin, ettei mitään muuta jäisi jäljelle, tahdoin kaikin mokomin saada tämän ananas-hedelmän ja vavisten katselin, sieppaisiko Horniman sen leikataksseen siitä. Eikö se ole oikein sievakka?“ puhui tyttö, rientäessään eteenpäin. „Pitänevätkö he siitä, mademoiselle? No, menkäähän nyt ja suoriutukaa valmiiksi. Sillä välin teen minä voitavani rouva Greenawayn pateilla. Onhan meillä ainakin tämä: mutta sentään luulen toki osaavani suostutella rouva Greenawaynkin.“

Ja niin hyvin hän osasi ja niin täydellisesti hänen onnistui viekoitella vanhan emännöitsijän myötätunto hyväälle asialle, että mademoiselle tuskin tiesi mitä sanoa tai miten osoittaa kylliksi kiitollisuuttansa, kun hän samassa saapui alakertaan lähtövalmiina ja näki nuo mehevät herkut.

„Hän sanoi varsin hyvin voivansa ne luovuttaa“, vakuutti Mabel vastaukseksi tunnolliseen epäröimiseen; „hän lähettää ne kaikki erittäin mielellään, siitä voitte olla varma, mademoiselle; ja hän sanoi, että äiti olisi sitä toivonut — niinkuin äiti tietysti olisikin. Peittäkäämme ne nyt“, jatkoi tyttö käyden ripeästi tuumasta toimeen, „ja sitten kansi päälle“ — hän työnsi salvan säppiin, — „ja tuossa ne nyt ovat mahdollisimman somasti laitetuina!“ Hän silmäili pientä torivasua, jonka rouva Greenaway oli hänelle hedelmien kera antanut, niin hyvillään, että se oli hänen toverilleen melkein yhtä mieluista kuin itse lahja.

Kuinka paljon voikaan se tapa, millä joku hyväytyö tehdään, lisätä tuon hyväntyön arvoa, tehdä sen kaksin-, jopa kolminkertaiseksi!

„Minä voinkin päästää teidät ulos“, jatkoi Mabel. „Miehet ovat menneet päivällistään syömään. Voi, kuinka siellä ulkona on kuuma!“ huudahti hän häikäisevän auringsäteiden langetessa vilpoiseen marmorieteiseen, kun ulko-oven iso puolikas avattiin. „Oi, mademoiselle, pelkään, ettei retkenne tunnu teistä hauskalta. Ävatkaa päivänvarjonne, niin annan teille vasun jälkeensä. Olin toivonut voivani hankkia enemmän kukkia — tuolla kulmassa on pari todellakin uhkeata, — mutta pelkäsini, että minut tavattaisiin huoneista, kun he saapuisivat puoliselta, jolloin taasen olisivat voineet kiusata ja hälistä. No, nyt on siis kaikki reilassa. Hyvästi. Ja muistakaa tarkoin kertoa minulle kaikki, kun illalla palaatte kotiin.“

XIX.

**„Olin kiitollinen, ettemme olleet mitään ottaneet
mukaamme!”**

Vihdoin neiti Exeterin koulussa lukuvuosi päättyi, ja Elma oli vapaa. Tietenkin hän suoraan pääti riensi Park Lanen taloon; ja nyttemmin pidettiin päätettynä asiana, että hän lähtisi setänsä ja tätinsä mukana näiden maahuvilaan ja todella asuisi heidän kanssaan tai heidän hoivissaan, kunnes luvut jälleen alkaisivat.

Mutta vaikka oli elokuun ensimmäinen päivä, pidätti sir Thomas Alfretonia kaupungissa tärkeä väittely parlamen-
tissa; ja lady Alfreton mieli viettää kaksi viikkoa meren rannalla, ennenkuin asettuisi B:n kreivikuntaan. Juliet oli lupautunut viikon kestäväille huopipurjehdukselle Cowes'iin, ja Piers tunsu taipumusta omin päin samoilla tuntemattomille tienoille. Elma tuskin saattoi yksinään jäädä kaupunkiin setänsä kanssa ja kuitenkin . . .

Kysymys oli vasta esiintynyt, kun siihen jo tuli vastaus.

„Minä olen saanut kutsun“, ilmoitti nuori vieras omaan sievään tapaansa punehtuen; — Elma punehtui aina, kun hänellä oli jotakin kerrottavaa itsestään tai omista hom-
mistaan. „Minua . . . minua pyydettiin kysymään tädin mieltä asiasta. Mabel haluaa, että menisin heidän luokseen näiksi kahdeksi viikoksi, jotka te olette poissa. Minä sanoin kysyvänä tädiltä.“

„Ah niin, herttuakin on kaupungissa“, huomautti sir Thomas.

„Juuri parahiksi!“ huudahti lady Alfreton. „Ihanaa! Onpa tuo ystävyys kehittynyt oikein onnelliseen suuntaan.“ (Mabel oli nyttemmin päässyt jälleen suosioon, ja ajelumatka oli unohdettu.)

„Tietysti sinun tulee mennä, Elma; tietysti. Kirjoita heti myöntävä vastaus — tai maltahan, minä itse vien sinut Mertounin taloon tänä iltapäivänä. Voin mennä sinne yhtä helposti kuin minne muualle tahansa, ja jo kohteliaisuus velvoittaa minut niinkuin sinutkin kiittämään herttuatarta. Erittäin ystävällinen ajatus. Ja juuri sopivaan aikaan todellakin. Sinä olet onnen tyttö, Elma; te kaksi, sinä ja Mabel, kaiketi tanssitate herttuatarkkaa aikalailla. Mutta herttuatar pitää siitä Kunhan vain ne hänen vanhemmat tyttärensä jättäisivät hänet rauhaan, niin hän olisi täysin onnellinen Mabelin vallan alla. Hänen autuaallinen ilmeensä aina huvittaa minua“, jatkoi lady Alfreton nauraen, „kun hän on päässyt niistä kaikista aivan eroon ja saa olla kolmissin herttuan ja Mabelin kanssa. Poloiset ihmiset, kun eivät kykene hallitsemaan omia lapsiansa!“

„Pyh!“ hymähti Piers.

„Sinä tarvitset hiukan uusia vaatteita, Elma“, jatkoi tää mitä parhaimmalla tuulella; „emme saa sallia nuoren sukulaistemme esiintyä pienenä homsuna, kun hän on vieraisissa. Kai meidän täytyy taas mennä rouva Whiten luo. Et ole koskaan näyttänyt niin sirolta missään muussa puvussa kuin siinä, jonka sait tanssiaisiin. No, voimme matkalla poiketa hänen luokseen, ja aineet ja työpalkka voidaan panna minun laskuuni. Mitä otollisimpaan ja sopivimpaan aikaan saapunut kutsu, se täytyy minun sanoa.“

Ja niin ajatteli Elmakin, kun hänet muutamaa päivää myöhemmin toimitettiin Mertounin taloon.

„Luulen, että minulla on jotakin puuhaa, mikä sinua viehättää, Elma“, virkkoi Mabel heti kun tytöt olivat kahdenkesken. „Se on juuri sellaista omituista, mistä sinä pidät — sillä sinähän olet jokseenkin omituinen

tyttö, niinkuin aina olen sanonut. Mutta eipä väliä; mehän sovimme nykyisin mainiossti yhteen. Ja voimme sanoa toisillemme, mitä tahdomme, eikä niin? Ka, sinä et laisinkaan arvaa, mihin haluan mennä jälkeen puolenpäivän!”

„Sano se siffen“, vastasi Elma, ripeästi katkaisten gordilaisen solmun. „Minä olen valmis lähtemään mihin hyvänsä tänä iltapäivänä!“ lisäsi hän tanssien pitkin huonetta. „Kuinka ihanaa on olla täällä, olla juuri sinun kanssasi tässä hauskassa, isossa, viileässä talossa ilman läksyjä, opettajattaria tai ketään muita! Lähdemekö kaksin vai jonkun muun kanssa?“

„Jhan kaksin, omilla kärryilläni“, vastasi Mabel. „Tommy istuu takana. Tommy on kotoisin sieltäpäin kuin mekin, näetsen, ja olemme tunteneet hänet siitä asfi, kun hän oli tuon mittainen“ — osoittaen kädellään. „Sanovat, että olen aivon turvassa hänen kanssaan. Hän on maailman parhain ja luotettavin Tommy. Ja sitäpaitsi hän tuntee Lontoon päästä päähän. Hän tietää, mihin me tänään menemme“, nyökkäsi Mabel salaperäisesti. „Tarkoitan, että hän tuntee paikan ja tietää, minkä kautta sinne ajetaan.“

„No?“ virkahti Elma tavattoman jännittyneenä.

„Me lähdemme Addison Roadille — Addison Roadille Kensingtoniin. Kah, oletko nyt sen viisaampi?“

„En rahtuakaan.“

Mutta ennenkuin puoli tuntia oli kulunut, oli Elma jo sentään paljoa viisaampi. Mabel kertoi nyt innokkaasti sveitsiläisestä pastorista ja tämän perheestä; kaikki hänen parhaat tunteensa olivat herkistyneet hänen kuuluaan mademoisellen selostuksen tekemästään vierailusta, josta viime luvussa oli puhe. Ja niin elävästi oli opet-

tajatar kuvailut köyhien, kotiinsa ikävöivien, pettyneiden muukalais-poloisten alakuloisuutta, noiden muukalaisten, jotka mielikuvituksensa hehkuvärein maalaamastaan loma-matkasta olivat saaneet varsin vähän hyötyä ja nyt vain toivoivat olevansa kaukana tästä suuresta, kuumasta, meluisasta kaupungista ja pääsevänsä takaisin omiin rauhallisiin laaksoihinsa, omien yksinkertaisten tuttaviansa pariin — niin elävästi hän oli sitä kuvailut, ettei Mabel senjälkeen ollut mitään muuta tehnyt kuin öin päivin sitä mielessään harkinnut.

„Tyttärillä ei ole ristinsielua puhetoveriksi sen jälkeen, kun heidän isänsä aamulla lähtee — ei ainakaan usein“, vakuutti hän. „Heidän englanninkielensä on jokseenkin hyvää, sanoo mademoiselle, mutta he hiukan arastelevat sitä puhua. Ja tänne piti saapua erään toisen pastorin rouvineen samaan aikaan, ja he olisivat pitäneet huolta näistä ja näytelleet heille kaupunkia, mutta viime hetkessä niiden toisten matkalle tulikin este. On täällä eräs ranskalainen, joka silloin tällöin käy heitä tervehtimässä; mutta hän pääsee toimestaan ainoastaan iltaisin, ja juuri iltaisin kaivataan vieraita vähimmin. Silloin voi isä olla tyttäriensä parissa; ja tavallisesti hän vie heidät kävelylle tai johonkin — mutta päivin he ovat aivan yksinään. He saapuivat kuukauden ajaksi, ja heillä on vielä viikko jäljellä, ihmis-paroilla!“

„No, meidän on tehtävä voitavamme tämän viikon kuluessa“, virkkoi Elma hilpeästi. „Meidän on otettava selville, mistä he pitävät, niin sitten voimme hommailla.“

„Onko ranskankielesi mukiinmenevää, Elma?“

„Oh, osaanhan minä haastaa — sellaista kuin se sitten on. Meidän on puhuttava ranskaa neiti Exeterin opistossa, kuten tiedät. Aina ranskaa koulutunneilla.“

„Se on hyvä asia; minun ranskani on kamalaa. Totta puhuen, yksi syy, miksi halusin saada sinut mukaani, olikin, että ajattelin sinun huolehtivan puhumisesta.“

Tietysti Elma firskui ja antoi takaisin, ja Mabel puolustelihe ja vakuutteli; mutta molemmat olivat liian kiintyneet tehtäväänsä välittääkseen toistensa sanoista. Kääsit ajettiin esille, ja tytöt läksivät matkaan.

Meiltä ei riitä tilaa vierailun kaikkien pienten yksityiskohtien kertomiseen. Ennen lähtöä Mabel oli ottanut esille toisen valmiiksi varatun hedelmävasun, mikä oli aioffu lahjaksi pastorin perheelle, mutta epäilyttävä varjo hänen ystävönsä otsalla pysähdytti hänet kysäisemään, mitä se mahdollisesti merkitsi.

„Ajattelen . . . etkö sinäkin? . . . että kun menemme vieraisille, todellakin vieraisille nuorten . . . meidänlaistemme nuorten neitien luo“, vihjaili Elma, „älähän suutu, Mabel . . . tarkoituksesi oli perin ystävällinen . . . mutta, näetkös, oli sentään hitusen eroa, kun mademoiselle vei lahjan. Hän saattoi viedä mitä tahansa. Mutta me . . . minusta tuntuu, ettemme menettele siinä ihan oikein. Tiedän kyllä, että he tavattomasti pitäisivät näistä hedelmistä“, lisäsi hän nopeasti, „ja kukkaset ovat myöskin niin ihania; mutta kenties he sielussaan näkisivät kernaammin, että saapuisimme ilman lahjoja, vain istuisimme heidän parissaan ja juttelisimme heidän kanssaan nyt tänään. Sitten ensi kerralla . . .“

„Ka, taidatpa olla oikeassa“, virkkoi Mabel vilkaisten kaihomielin otsuun. „Sinä näyt ymmärtävän ihmisiä, minä en. Kaikki sanovat, että minä teen virheitä ja puhun sopimattomia. Mutta sinä opastelet minua, Elma, ja kasvatat minusta vielä ihmisen. Joka tapauksessa menemme siellä käymään“; ja hän oli hypähtänyt ajajan istuimelle

varsin iloisena. Täytyy myöntää, että Mabelilla oli hyvän-
tahtoinen, jalomielinen luonne.

Eikä hän hetkeäkään epäillyt, kumpi heistä kahdesta oli ollut oikeassa, sitten kun he olivat istuneet pastorin asunnon pieneen päivänhohteesta häikäisevään, tomuiseen tupaan. Nuoret neitokset valtasi melkoinen kummastus, ja hiukan he arastelivatkin. Tulijain täytyi selittää, keitä olivat ja miksi olivat saapuneet. Mabelin oli juteltava paljon mademoiselle Latourista ja Elman vakuuteltava olevansa Mabelin hyvä ystävä. Sanalla sanoen, jos heidän olisi täytynyt pyytää anteeksi hedelmä- ja kukkavasun fuonnista samalla kuin omaa tungetteluakaan — sillä tungetteli joiksi he melkein funsivat itsensä nuorten emäntäinsä puolittain loukkaantuneiden katseiden edessä, — olisi se ollut vallan liian paljon.

„Olin tosiaan kiitollinen, ettemme olleet ottaneet mitään mukaamme!“ huudahti Mabel jälkeensä. „Tyttö-parat vilkuivat meitä aivan vihaisesti, kunnes he käsittivät. Kaiketi he ajattelivat, ettei meillä ollut mitään asiaa sinne. Ja kovin nolostuneilta ja yrmeiltä he tosiaan näyttivät. He olivat hirveän noloja ja tylyjä, eikä totta, Elma? Mutta vihdoin me saimme heidät sulamaan. Pelkäsin, että se, jonka kanssa sinä juttelit, hyrähtäisi itkuun! Pelkäsin tosiaan. Hänen silmänsä olivat täynnä kyyneliä. Ja sitten hän rupatteli varsin hauskaasti. Minun puhetoverini sanoi, ettei hän eläissään ollut tuntenut itseänsä viheliäisemmäksi. Ja tullessaan hän oli toivonut viihtyvänsä täällä niin hyvin ja oli niin kauan ikävöinyt tälle matkalle! No, lohdutuksena on edes se, että nyt he saavat hauskaa. Huomasitko heidän ilmettään, kun sanoin, että ottaisimme heidät huomenna kaupungille mukaamme? Emme voi saada äidin vaunuja tällä kertaa, mutta voimme saada kuomuvaunut tai jotkut sentapaiset ajopelit. Kyllä Tommy

sen järjestää. No, sitten kun olemme käyneet Westminster Abbeyssä ja parlamentin alahuoneessa — älkäämme unoh-
tako pyytää Robert-enoa hankkimaan meille lupaliput —
heidän on määrä saapua tänne teelle — vain sinun ja
minun kera opetushuoneeseen. Minä pyydän rouva Greena-
waytä toimittamaan meille oikeata teejuhla-teeitä. Ja
jälkeenpäin Tommy kyyditsee heidät kääseillä kotiin. No,
eikö tämä ole kaikin puolin oiva suunnitelma?”

XX.

Tyttö rouva Thatcherin mökillä.

„Jos Elma tyytyisi käymään mökkilöissä silloin tällöin,
joskus pistäytyen kylän koulussakin, en sitä suinkaan
pahoittelisi“, lausui lady Alfreton valittelevalla äänellä
muutamia viikkoja myöhemmin. „Se on aivan tavallista
maalla, ja vaikken itse juuri sellaista harrasta, on minulla
useita ystäviä, jotka usein käyvät talonpoikain majoissa.
Mutta Elma on tosiaan jokseenkin väsyttävä, lapsi-parka!
Hänellä on taipumusta juosta tuollaisten omituisten puoli-
villailaisten ihmisten perässä, jotka eivät kehenkään kuulu;
ja vaikka tiedän, että hän siitä luopuisi, jos sanoisin sitä
tahtovani, on kuitenkin vaikeata saada hänet ymmärtä-
mään asemaa. Hänellä on aina joku oivallinen syy tutta-
vuuden tekemiseen tämän tai tuon kanssa; ja hän on niin
funnokas hankkimaan edeltäpäin minun suostumukseni
— Juliet ei varmaan koskaan ole ollut läheskään yhtä
funnokas“, lisäsi hän ohimennen, — „että tuskin osaan
häneen suuttua. Mutta mitä minun on tehtävä, jos tätä
jatkuu?“ Tässä puhuja kohotti kulmakarvaansa ja vil-

kaisi poikaansa. Hänellä ja Piersillä oli varsin usein tapana keskustella Elmasta näinä aikoina.

„Minkä kepposen hän nyt on tehnyt?“ kysyi Piers.

„Hm, kepposen? Kepposeksi sitä tuskin voi nimittää. Mutta kerronpa sinulle. Tiedät sen sievän, huvilantapaisen mökin kuusamakujan varrella, rouva Thatcherin mökin — sen, jonka edessä on vihreä veräjä?“

„Tiedän.“

„Rouva Thatcher vuokrailee sitä suvikuukausina kesävieraille, ja varsin hyvät suojat siellä onkin. Ne näkyvät olevan aina täynnä. Kuljen usein sitä tietä; ja tänä kesänä olen aina siitä ohimennessäni, jos ilma on kaunis, huomannut sairaan tytön istumassa tuolissa ulkona sievässä puutarhassa. Milloin on vähänkin viileämpi, hänet näkee kaariakkunassa. Mökkihän on niin lähellä tietä, ettei voi olla katsomatta suoraan sisälle. Ehkä en kuitenkaan olisi tyttöä pannut merkille, ellei Elma olisi kiinnittänyt häneen huomiotani ja aina ohikulkiessamme huudahtanut: 'Kah, siellä hän on!' Täten tyttö vihdoin oli herättänyt mielenkiintoa meissä molemmissa. Oli tosiaan aivan lysfikästä; sillä jos Elma sattui kulkemaan yksinään — mökkihän on pappilan tiellä ja Elma voi kävellä sinne yksinään, pappila kun on niin lähellä omaa porttiamme . . . no niin, ellen ollut Elman matkassa, oli hänellä aina tapana ilmoittaa minulle, oliko tyttö sisällä vai ulkona, ikäänkuin asia olisi ollut aivan erikoisen tärkeä! No, minä en tosiaan voinut välttää, että minussa heräsi mielenkiintoa“, jatkoi lady Alfreton nauraen. „Tiedäthän, kuinka Elma voi herättää harrastuksemme vastoin tahtoammekin; ja niin järjettömältä kuin se kuulostaneekin, epävakaisella ilmalla usein yllätin itseni miehtimästä, voiko tuo tyttö, josta en tiennyt kerrassaan mitään, istua ulkosalla vai eikö.“

Piers nyökkäsi tarkkaavaisuuden merkiksi.

„Kaikki tuo ei kuitenkaan mitään haitannut“, jatkoi hänen äitinsä; „se oli pientä vialfonta leikkiä Elman ja minun välilläni, enkä ollenkaan aavistanut sen muuttuvan miksikään muuksi. Mutta ajattelehan! Noin viikko sitten Elma pyrähti sisälle punehtuen, kuten tiedät hänen punehtuvan, milloin hänellä on jotakin erityistä sanottavaa, ja ehdotti, että kävisin rouva Thatcherin huvilassa asuvan tytön äitiä tapaamassa! Minun täytyy Elman puolustukseksi myöntää“, jatkoi puhuja, „että hän oli hankkinut joitakin tietoja tuosta väestä: olivat luullakseni herra Bryantin, uuden kappalaisemme sukulaisia. Hän on oivallinen nuori mies, jonka tänne pääsemistä sir Thomas suuressa määrin avusti, — mutta siitä kai ei johdu, että meidän on otettava kaikki herra Bryantin serkut ja heimolaiset satulaamme? Kävi sitten selville, että Elma oli tavannut potilaan — 'meidän tyttömme', kuten hän sanoi — pappilassa sinä iltapäivänä ja, sanalla sanoen, oli tehnyt tuttavuutta hänen kanssaan, aivan tosissaan kuvitellen, että minä siitä riemastuisin ja innostuisin yhtä paljon kuin hän itsekin! Mitä saatoin sanoa? Olisi ollut julmaa ilmaista hänelle toivovani, ettei hän olisi mihinkään sellaiseen ryhtynyt. Siitä pitäen on siis ollut vierailuja ja vastavierailuja, kirjojen lainailuja ja kukkien lähettämisiä, — ja vaikka minä itse en suostunut sinne menemään, sillä minä sanoin Elmalle nimenomaan, ettei minun sopinut käydä rouva Thatcherin vuokralaisten luona, — jos nimittäin yhtenä kesänä kävisin, odotettaisiin sitä minulta seuraavanakin ja aina vastedes, — niin en kuitenkaan tahtonut kieltää häntä käymästä. Kunnon ihmisiä ne kyllä ovat...“ ja rouva vaikenä tarkatakseen, mitä kuulijansa ajatteli.

„Elma käy siis nykyisin heidän luonansa?“ oli kuitenkin kaikki, mitä Piers virkkoi.

„Niin, hän sai Julietin eräänä päivänä mukaansa“, myönsi lady Alfreton. „Sanoin sisarellesi, että hänen oli parasta mennä ja että hän voisi esittää jonkinlaisen anteeksipyyynnön minun puolestani — en ole nykyisin oikein voimissani ja olen aivan uupunut pitkän seurustelukauden jälkeen kaupungissa. Kun siis Juliet näkyi kernaastikin lähtevän Elman mukaan — kaikkeenhan hän on valmis saadakseen huvitusta, — minäkin ajattelin, että hän voisi tuon pienen huomaavaisuuden osoittaa.“

„Sinä olet melkoista parempi kuin miltä tahtoisit näyttää, äiti hyvä.“

„Mitä?“ huudahti lady Alfreton, joka ei ollut uskoa korviaan. Viime osan puheestaan hän oli vartavasten haastellut pyytääkseen peitetyn sanoin anteeksi pojaltaan, jota hän melkoilla kunnioitti ja pelkäsi, tätä ennenkuulumatonta kohteliaisuutta hänen itsensä ja tyttärensä puolelta.

„Nyt alamme edistyä paremmin“, jatkoi Piers verkalleen. „Jos Elma näyttää tietä ja me seuraamme hänen jälkiänsä, ehkä vielä pelastamme nimemme täällä maaseudulla. Etkö huomaa, äiti — mutta ei, luullakseni et sitä huomaa tai et ainakaan ole vielä tähän asti huomannut, — että perheemme ei ole paikkakuntalaisten suosiossa? Ja miksikä olisikaan? Me emme koskaan tee mitään kenenkään hyväksi. Emme koskaan välitä naapureistamme missään muodossa . . .“

„Ka, Piers, me kutsumme heitä . . .“

„Vaalipäivällisille ja vaalitanssiisiin. Emme nimitä noita oivallisia juhlia sillä nimellä; mutta vieraamme tietävät ja me tiedämme ja kaikki tietävät heidän tietävän, mikä niiden oikea tarkoitus on. Sinä käyt kerran uo-

nessa ympäri pitäjää jakamassa kortteja isän laatiman henkilöluettelon mukaan; mutta ellei joku ääni ole jotakuinkin tärkeä, et mene ainoankaan tšekäläisen asumuksen lähetyksille.“

„Menen toki — käynhän minä pappilassa . . .“

„Oh, pappilassako? Niin, kirkkoherra on jokamiehen mies. Ei näyttäisi säädylliseltä olla huonoissa väleissä pappilan väen kanssa — mutta onko ketään muita? Ajattelehan sitä, äiti, sillä minä olen niin tehnyt omassa mielessäni ja olen melkein varma, että sellaista ei ole. Onko ketään, kysyn, jonka kanssa meillä voisi sanoa olevan minkäänlaista kevyttä, hauskaa, naapurillista kanssakäymistä? Muissa maakartanoissa käydessäni tapaan kaikenlaisia miellyttäviä ihmisiä — en tarkoita muodikkaita ihmisiä — en tarkoita, että heillä kaikilla on lonfoolaiset puheenparret kielellään ja että he tuntevat pääkaupungin seuratavat kuin viisi sormeansa, — mutta hauskoja, järkeviä, hyvin kasvatettuja ihmisiä, tuhat kertaa paremmin kasvatettuja kuin monet, joita tapaamme 'hienoston piireissä' — ja kysyn taaskin; miksei niitä täällä meillä näe? Miksi meidän täytyy katsella Towersia jonkinlaisena autiona saarena, ellemme voi täyttää sen suojia vertaisillamme kaupunkilaisilla? Miksi . . .?“

„Mutta, rakas Piers, tiedäthän . . . minä . . . tiedäthän kyllä, etteivät maalaisnaapurit juuri ole — huovittavia?“

„En tosiaankaan tiedä; minä en tiedä heistä mitään. Alan toivoa tietäväni. Olemme mielestäni olleet hupsuja kaiken aikaa“; ja hän vaikenä synkkänä.

„Äiti ja tytär tulevat tänään iltapäivällä puutarhaan kävelemään“, mutisi lady Alfreton näennäisen aiheettomasti palaten aikaisempaan aineeseen; mutta todellisuudessa se johtui hämmennyksestä, minkä tämä outo ja odottamaton pommitus oli aikaansaanut. „Juliet sanoi,

että se hänen mielestään oli ystävälistä, ja he näkyivät olevan mielissään. Tarjoamme kai heille teetä — ajatelen?” — Hetkistä aikaisemmin hän ei ollut ajatellut mitään sellaista, olipa ennen kutsuun suostumistaan pannut ehdoksi, että itse saisi kokonaan jäädä pois näyttämöltä; mutta nykyisessä yhteiskunnallisessa ilmakehässä oli jotakin, mikä sai hänet muuttamaan aikaisempaa päätöstään. „Riivan niin, Piers, jos luulet, että jotakin voidaan tehdä?” lisäsi hän tunnustellen.

„Siinä en näe mitään esteitä, äiti.“

„Mutta kuinka — millä tavoin?”

„Sinä sen tiedät paremmin kuin minä; tai oikeastaan olemme kaikki yhtä tietämättömiä.“

„Mitä meidän sitten on tehtävää? Kuinka meidän on aloitettava? Luulen . . . niin, luulen sanoissasi olevan jotakin perää. Sir Thomas onkin viimeiseltä usein vihajillut siihen suuntaan; mutta minä . . . tosiaan, kun olen täältä niin paljon poissakin . . .“

„Miksi sinä sitten olet niin paljon poissa? Siinä piilee koko asian ydin. Jos sinulla olisi enemmän mielenkiintoa tähän seutuun — ja varmaan se on kyllin kaurista ja kyllin hauskaa, — jos kävisit tiluksillasi ja katselisit puutarhojasi . . .“

„Mutta mihin sitten seuraelämä jäisi!“ huudahti aatelisrouva lohduttomasti. „Kaiken maailman pelot ja puutarhat eivät korvaa minulle ihmisolentoja, joiden kanssa voi haastaa ja seurustella.“

„Juuri siihenhän koetankin löytää apua. Hanki tuttavioita täältä; perusta kotisi tänne; älä katsele tätä vanhaa sukukartanoa kuin mitä hätäsoppea, johon paremman puutteessa voi paeta, kun ei muuta ole tarjolla. Suosuttele isä — luullakseni hänet voi taituuttaa — hylkäämään ulkomailla talvehtiminen . . .“

„Hyväinen aika!“

„Ja olemaan lähtemättä niin aikaisin vuodesta pääkaupunkiin . . .“

„Voi hyväinen!“

„Viettäisitte edes puolet ajastanne omassa kauniissa kodissanne, koettaisitte mieltä siihen, tutustua sen suloihin ja rakastaa sitä. Se, äitiseni, on minun neuvoni; ja vaikka se sinua kummastuttanee, niin huomaisit sen hyväksi, kunhan vain sitä koettelisit.“

„Entä sinä?“ kysyi hänen äitinsä äkkiä. „Mitä sitten sinä aikoisit tehdä? Jos — jos me ryhtyisimme muuttamaan elämäntapojamme ehdottamaasi malliin, uhraisitko sinäkin jotakin? Näkisimmekö sinut useammin parissamme kuin tätä nykyä? Talvehtisitko sinä täällä kanssamme?“

Nuori mies mietti kotvan aikaa.

„Ah, arvasinhan, ettet sitä tekisi, Piers!“

„Olet väärässä, äiti; minä pysähdyin vain harkitsemaan. Ei riittäisi mitkään puolinaiset toimenpiteet, näetkös. Jos päättäisimme asettua vakinaisesti tänne asumaan, olisi meidän elettävä toisenlaisten ihmisten parissa ja heidän tavallansa. Minä toisin metsästyshevoseni Leicestershi-restä tänne, isä saisi teettää lisärakennuksen talliin; minä kävisin metsästävässä ja kutsuisin vieraita eräretkille; ja sinä kiertäisit Julietin kanssa talosta taloon, harrastaen kaikkea ja ottaen osaa kaikkiin paikkakunnan rientoihin.“

„Epäilemättä se olisi parempi kuin olla mihinkään osaa ottamatta.“ Lady Alfreton alkoi itsekin ilahtua tästä ajatuksesta.

„Ja joulun aikaan meidän ei pitäisi tyytyä lähettelemään vain raha-abustuksia ja villapeitteitä, vaan meidän tulisi olla täällä, täällä kaiken kansan keskuudessa kes-

tifen ja juhlien. Rikkaiden ja köyhien parissa, eikö niin? Tilallisten ja tilaffomien?”

„Ni-in . . . niin kai.“

„Ja — mutta luulen sinun käsittävän. Se on siis sovittu. Jos sinä ja isä pidätte asiaa kokeen arvoisena, niin minä tahdon ryhtyä kanssanne yksiin tuumiin. Puhu siitä hänelle. Minusta koko elämänohjelmamme kaippaa uudistusta, emmekä voi aloittaa liian aikaisin.“

Sitten hän pysähtyi ja lisäsi puolittain hymyillen: „Mutta minusta näyttää, että oletkin jo aloittanut.“

„Aloittanut? Kuinka?”

„Katso tuonne.“ Hän viittasi ikkunan edustalla oleviin kukkaslavoihin, joiden väliin verkalleen pyöritettiin kylpytuolia pienen ryhmän astuessa vieressä.

„Oh, ne ovat Elman suosikkeja!“ huudahti lady Alfreton ikäänkuin hätääntyneenä. „Hyväinen aika! No, olenpa iloinen, että iltapäivä on näin kaunis. Tyttö ei olisi voinut tulla, ellei olisi kaunis ilma, tiedäthän. Lääkäri on sanonut, ettei hän saa koskaan mennä ulos, jos on vähänkään safeen uhkaa. Mutta tänään siitä ei ole pelkoa — ja kukkaslavat ovat tosiaan ihanimmillaan. Tuo on siis tytön äiti“, lisäsi hän teeskentelemättömällä mielenkiinnolla. „Vaimo-raukka, hennolta näyttää hänkin. Minä . . . Juliet on siellä, . . . mutta ehkä minunkin pitäisi mennä. Kaiketi se olisi heistä kohteliasta. Luulenpa, että menen hänen luokseen. Menenkö, Piers?”

„Ah, äitiseni, enkö sinulle sanonut, että olet parempi kuin miltä tahtoisit näyttää?“ virkkoi Piers aivan sydämellisesti. „Tule pois!“ Ja rouvan äärettömäksi kummastukseksi hän lisäsi: „Minä lähden mukaasi.“

XXI.

Yhdysrengas löydetään ja uudistus alkaa.

„Te siis todellakin tunsitte hänet? Tunsitte rakkaan veli-poloiseni Randolphin, jonka menetimme kolme vuotta sitten!“ huudahti Lady Alfreton puolta tuntia myöhemmin. „Oi, olenpa iloinen, että teidät tapasin! Vähän tiesin, vähän odotin . . . On hyvin omifuista, että näin aivan sattumalta sain tuon kaiken kuulla! Rakas, rakas veljeni! Hän oli ainoa, joka minulla on ollut, rouva Mansell, ja hänen kuolemansa oli“ (ääni aleni yhä) „elämäni suurin suru. Me olimme toisillemme kaikki kaikessa.“

Hänen puheoverinsa kunnioitti äänettömyyttä, mikä seurasi. Molemmat vanhemmat naiset kävelivät puutarhapolkuja pitkin muista erillään, ja heidän keskustelunsa oli käynyt niin mielenkiintoiseksi, ettei kumpikaan halunnut sitä katkaista. Lady Alfreton sai nyt tietää, että rauva Thatcherin mökin kainot, tungettelemattomat asukkaat olivat ihmisiä, joihin hänet oli iäksi liittävä pyhä side. Veli, josta hän puhui, ei ollut ainoastaan ollut rouva Mansellin mies-vainajan läheinen ystävä, vaan molemmat olivat menettäneet henkensä samaa sotilasvelvollisuutta täyttäessään ja kaatuneet vieretysten. Kukaan ei ollut luullut hänen armonsä — tuon kylmän, itsekkään, arvokkaan rouvan, jollaiseksi hänen oman pitäjänsä asukkaat hänet tavallisesti käsittivät — siitä välittävään kuulla; ja kaikkein vähimmin olisivat nuo kaksi hienotunteista, arastelevaa muukalaista sen nojalla tahoneet pyrkiä hänen huomioonsa.

Asia oli heille tietysti tunnettu; mutta vasta sitten kun lady Alfreton harvinaisen sydämellisesti oli puhutellut pientä seuruetta puutarhassa ja herttaisimmalla tavallaan

ilmaissut mielihyvönsä heidän sinne saapumisestaan, lausunut mielipiteensä ilmasta ja toivonut, että kaikki sitten tulisivat sisälle suojiin, oli rouva Mansell kyennyt voittamaan vastahakoisuutensa, joka oli estänyt häntä mainitsemasta tuota asiaa. Hänestä oli nimittäin tuntunut mahdottomalta olla vaiti, kun hänen emäntänsä jokainen katse ja äänensävy herätti muistoja toisesta; ja tulos oli yllin kyllin oikeuttanut sen luottamuksen, millä hän vihdoin asiasta mainitsi. Meidän ei tarvitse tarkemmin puuttua siitä sukeutuneeseen keskusteluun.

„En varmaankaan voi koskaan olla kyllin kiitollinen puolisoni veljentyttärelle siitä, että hän on tutustuttanut meidät toisiimme“, virkkoi lady Alfreton lopuksi, puristaen innokkaasti toisen kättä. „Minä olen kovin keho naapuri, mutta toivon . . . uskon vast'edes tulevani paremmaksi — se on todella aikomukseni. Poikani“, lisäsi hän hymyillen, „on minua jo tänään torunut ihmisiä karttavasta esiintymistavastani; ja olemme toisillemme myöntäneet, että olemme tähän asti pysytelleet aivan liiksi eristettyinä. Joka tapauksessa toivon usein näkeväni teidät ja tyttärenne täällä.“

„Olette erittäin ystävällinen.“

„Minun täytyy sanoa teille“, jatkoi lady Alfreton mitä vilkkaimmin ja hartaan halukkaana jatkamaan haastelua, „että me, Elma ja minä, olimme jonkun aikaa katselleet tytärtänne ulkosalla hänen istuessaan sairastuolissaan ja hartaudella seuranneet hänen toipumistaan. Mutta minä en ollut teidän luoksenne — minulle oli vaikeata tulla . . .“

„Oh, me emme sitä odottaneet, lady Alfreton.“

Vieras ei sanonut, miksi he eivät olleet sitä odottaneet; hän ei maininnut sen johtuvan siitä, että tiedettiin Towersin rouvan aina varovan astumasta jalallaankaan muiden kuin kreivikunnan mahtavimpien ja ylpeimpien yli-

mysten talojen kynnyksen yli muissa filaisuuksissa kuin Piersin mainitsemalla kerran vuodessa tapahtuvalla virallisella vierailukierrolla. Rouva Mansell olisi tosiaan kernaasti vain kiittänyt epämiellyttävästä kutsusta, mikä Julietin mairealla äänellä lausuttunakin tuskin oli kuulostanut kohteliaalta, mutta kun oli vilkaissut kalpeihin kasvoihin ja riutuneeseen bartaloon vieressään, nähnyt Carolinen elostuvan, hymyilevän ja luovan rakkaita katseita Elmaan, niin ylpeys oli saanut väistyä hänen sydämessään.

Hän oli kuitenkin päättänyt pitää salaisuutensa tiukasti omana tietonaan. Hän ei tekisi sillä kauppaa, ei edes Carolinen tähden, vaan palaisi, kuten oli lähtenytkin, vaatimattomana, tunteuttomana henkilönä kesäasunolleen mökkiin.

Mutta nyt — nyt hän ei voinut olla itselleen myöntämättä, että oli menetellyt oikein, kun kävi kartanossa.

Hän näki nyt kaiken toisessa valossa. Kun lady Alfreton kerran oli sulanut ja lämminnyt, ei kukaan osannut paremmin kuin hän emäntänä esiintymisen hienoa taitoa, eikä hänen sydämessään olisi voitu koskettaa mitään kieltä, joka täydellisemmin olisi esiin loihtinut hänen luonteensa paremmat ominaisuudet kuin se, mille lempeä vieras oli sormensa asettanut.

Hänen veljensä oli eläessään ollut se henkilö, jota hän oli maailmassa enimmin rakastanut, ja hänen kuolemansa, kuten lady Alfreton itse tunnusti, oli ollut hänen elämänsä ainoa todellinen suru.

XXII.

„Sinä saatat meidät kaikki ihan häpeään.”

„Ka, nuori viisas, minusta näyttää, että olet tehnyt aika hyvän päivätyön“, virkkoi Piers Alfreton sinä iltana, kun hän ja Elma päivällisen edellä olivat kahdenkesken vierashuoneen kaariakkunan ääressä. „Oletko itse siihen kyllin tyytyväinen?“

„Eikö se ollut ihmeellistä, Piers?“ Elman kasvat hehkuvat kauttaaltaan päivänlaskun rusossa; mikä ulkona kirkasti taivaankannen sisällä nämä kaksi ihmisolentoa.

„Eikö se ollut ihmeellistä?“ toisti nuori mies asettuen juttelemaan. „Sinä näyt aina keksivän jotakin outoa ja ihmeellistä: joka käänteessä odottaa sinua seikkailut ja ihmeelliset kohtaukset. Mikä nyt tänään taas oli ihmeellistä?“

„Se sinun enosi Randolphin tarina, tietenkin. Etkö sinä siitä kuullutkaan?“

„Oh . . . ah . . . kyllä; se kai äidin saikin niin ihastumaan. Mikään muu ei olisi tepsinyt puoliksikaan niin hyvin. Tosin hän oli mennyt puutarhaan jo ennakolta, päättäen esiintyä kohteliaana; mutta en tosiaan ollut uskoa silmiäni nähdessäni hänen tuon leskirouvan kanssa kävelevän edestakaisin käsi kädessä!“

„Niinkö he todella kävelivät?“ Elma värähteli riemusta. „Vakuutan sen kunniasanallani! Kun eivät vain olisi suudelleetkin toisiansa erotessaan! Siitä en mene valalle, huomaa; mutta elleivät he sitä tehneet, vähältä se piti — hyvin vähältä. Oh, äitini osaa sen tempun siroasti suorittaa, jos hän vain kerran siihen määrin innostuu; ja, kuten sanottu, eno Randolph sai hänet haltioihinsa.

Mutta sinä, Elma, olit kuitenkin ensimmäisenä sysäysvoimana ja aiheuttajana.“

„Oh, Piers, enhän foki! Minulla ei ollut sen asian kanssa mitään tekemistä. Minä vain hankin äidiltä lupan ottaa Carolinelle muutamia vanhoja kirjoja kouluhuoneesta! Caroline oli lukenut moneen kertaan jokaisen kirjan, minkä olivat tuoneet mukanaan, eikä täällä maalla tietysti ollut uusia saatavissa, vaikka tosin rouva Thatcher tarjosi heille 'Kansan toveria' ja 'Kodin piiriä', lisäsi hän nauraen. „Mutten koskaan aavistanut, että täti Selina olisi kutsunut heidät tänne sisälle“, jatkoi Elma reipastuen, „koska hän tietysti ei voi kutsua jokaista, kuten hän sanoo. Ja vaikka herra Bryant on hyvin miellyttävä, hänellä saattaisi olla kuinkakin paljon sukulaisia tässä kylässä, sanoo täti. Ja kun täti tuli itse alas puutarhaan! Eikö se ollut perin ystävällistä?“

Piers silmäsi veltosti ympärilleen. Kerrankin hän ihmetteli, saattoiko Elma olla ihan tosissaan. Hän näki, että niin oli laita.

„Mitä ajattelet?“ vastasi hän siffen. „Olisiko ollut hyvin, hyvin ystävällistä äitini puolelta viskata yhtä hyväksuiselle ja hyvin kasvatetulle naiselle kuin hän itsekin pelkkä lupa käyskennellä hänen puutarhassaan ihan hänen ikkunainsa alla, itse laisinkaan menemättä häntä lähelle? Minun täytyy sanoa pikemminkin kummastelleeni, että leskirouva sellaisesta kutsusta saapui.“

„En luule, että hän olisi tullut“, myönsi Elma, „ellei . . . ellei hän olisi tehnyt sitä Carolinen tähden. Luulen, Piers, että hän hiukan — juuri hiukan — siihen tapaan tunsikin. Ja kun Juliet alkoi puhua ja minä näin rouvan kasvot, tunsin kylmät väreet ruumiissani; mutta Juliet ei sitä ollenkaan huomannut. Ja Caroline oli niin hirveän halukas näkemään kukkasiamme; hän on ihan hullaan-

tunut kukkiin, mutta niillä on ainoastaan ruusuja ja fuoksuherneitä¹ rouva Thatcherin huvilassa. Caroline sanoi hyvin usein vilkaisseensa porteista sisälle ja miettineensä, mitä pyökkipuu-rivin toisella puolen olisi. Senvuoksi luulen hänen äitinsä todella tunteneen, ettei voinut tytön tähden olla suostumatta. Kylläpä he tänä iltana siitä kaikesta jutellevat“, jatkoi Elma haaveellisesti; „toivoisin voivani heitä kuunnella! Caroline puhuu meistä — sinusta, Julietista ja minusta, — kuvailee kalalammikoita, viini-ansareita ja ruusukäytävää sekä kertoo, kuinka sinä työnsit härtä tuota pitkää käytävää myöten, jotta hän näkisi sen päästä päähän; ja rouva Mansell toistelee kaikki tädin lauseet ja kertoo, kuinka enostasi Randolphista kuuleminen häntä kummastutti. Kuinka mielelläni tahtoisin olla siellä!“

„Mieluummin kuin täällä?“

„Oh, en minä sitä sanonut“, virkkoi Elma viattomasti. „En tarkoittanut sitä, Piers; mutta onhan niin hauskaa mielikuvituksessaan seurata ihmisiä heidän kotiinsa ja ajatella kaikkea tuota. Eikä Carolinen tarvitse enää koskaan pelätä yksinäisyyttä; sillä Selina-täti sanoo, että nyt kernaasti saan käydä häntä tapaamassa milloin vain haluan; saan ottaa piirustukseni mukaani ja istua siellä puutarhassa. Kuinka lystikästä se on! Nähdä minut missä niin usein olemme nähneet hänet! Jos täti saattuisi siellä ollessani ajamaan ohitse, juoksisin veräjälle ja sanoisin: 'Hän on tänään ulkona'; sillä meillä, näetkös oli aina tapana mökkiä lähestyessämme kysäistä toisiltamme: 'Onkohan hän sisällä vai lieneekö ulkona?' Minun tapani oli panna täti arvaamaan, ja varsinkin usein hän arvasi oikein.“

¹ *Lathyrus odoratus*.

„Niin, mutta sinulta ei jää varsin paljoa aikaa Carolinelle, sitte kun toinen rakas ystäväsi, Mabel Pomeroy, saapuu. Milloin hän tulee? Maanantainako? Caroline saanee silloin väistyä seinustalle, heh?“

„Piers!“ huudahti tyttö narkästyneesti.

„Eikö?“ tivasi nuori mies. „Mabelia ei Caroline paljoa huvittane.“

„Jos Mabel olisi senlaatuinen tyttö, hän ei suinkaan olisi minun ystäväni“; ja puhuja suoristausi juhlallisesti, mikä eräästä toisesta näytti huvittavalta. „Sinä et tunne Mabelia, muutoin et olisi sellaista edes ajatellutkaan! Se seikka, että Caroline on niin köyhä ja sairas ja . . . jokseenkin riippuvainen minusta, on juuri omiaan hankkimaan hänelle Mabelin suosion. Mabel on yhtä ystävällinen ja herttainen . . .“

„He-hei! Olemme etääntyneet aika taipaleen kukkasnäyttelyn päivästä!“

„Minä en tuntenut häntä silloin. Kuinka olisin voinutkaan tuntea? Sinä päivänä olimme nähneet toisemme vasta ensi kertaa. Ja ajatukseni askartelivat kokonaan omissa tyttöissäni.“

„Ja sinun mielestäsi hän käyttäytyi tōykeästi heitä kohtaan.“

„Niin hän teki — mutta niin teimme kaikki. Kyllähän sinä tiedät. Koskaan ei enää käy sillä lailla. Kun Henrietta ja Maggie olivat hänen kutsuissaan — kerroin sinulle, kuinka ystävällinen hän heille oli, — hän luullakseni huolehti heistä enemmän kuin muista ja asetti heidät enemmän etualalle kuin kenenkään muun. Olen varma, että hän niin teki — teki juuri siksi, että he olivat outoja eivätkä ketään tunteneet; ja Mabel pelkäsi niin hirveästi, ettei heillä olisi hauskaa. Ja sitten oli mademoisellen väki.“

„Keitä he olivat. Siitä en ole kuullukaan.“

„Oh, se tapahtui Mertounin talossa oleskellessani. Enhän näet ole sinua sitemmin tavannut, jotta olisin kertonut. Mademoisellella — Mabelin kotiopettajattarella — oli täällä muutamia jokseenkin kurjaan tilaan joutuneita vierasmaalaisia tuffavia, jotka olivat matkustaneet Lontooseen eivätkä tienneet, kuinka täällä tulisivat toimeen; ja Mabelista ja mademoisellesta tuli heidän vuoksensa aivan hyvät ystävät, vaikka ennen aina riitelivät. Nyt mademoiselle on niin liikutettu ja riemastunut kaikesta siitä, mitä Mabel tavalla tai toisella on noiden ihmisten hyväksi tehnyt. Ja ne olivat sentään jokseenkin väsyttäviä eivätkä varsinkin hauskoja ihmisiä, Piers, joten näin ollen en voi käsittää, että hän koskaan enää hentoo antaa Mabelille huonoa arvosanaa hänen opinnoistaan!“

„Mabel siis voittaa siitä.“

„Et toki uskone, että hän teki sen sen vuoksi?“

„En, en lemmossa! Älähän, pyydän, älä muserra minua halveksimisellasi, rakas, päättäväinen, kaunopuheinen pieni sähikäinen! Kah, mikä vilpittömän uskon puolustaja sinä olet, Elma! Toivoisinpa olevani Mabelina! Kuinka ihanaa on, että ihmiseen uskotaan!“ Hänen rinnastaan kohosi huokaus, ja hän singahduitti katseen sanojensa tehoksi.

Turhaan. Tuo tyttö oli vielä lapsi ja vielä — niin, vielä aivan epäluuloista vapaa ja viaton. Piersistä välittämättä hän jatkoi omien ajatustensa suuntaan.

„Tuskin tuntisit Mabelia; hän tekee nykyisin aina jotakin hyvää ja suunnittelee hyviätoita. Se alkoi silloin, kun hän ajelutti niitä tyttöjä ja minua puistossa. Se oli varmaankin alkuna, sillä jälkeensä hän sanoi minulle todella uskovansa, että se oli aivan ensimmäinen kerta, jolloin hän eläessään oli yrittänyt tehdä mitään — mitään todellista — jonkun toisen hyväksi! Ajatte-

lehan! Ja hän sanoi sitäpaitsi — voinenko sinulle ilmoittaa mitä hän sitäpaitsi sanoi?" Ja innokas nuori ääni vapisi ja laski. Ilmeisesti oli tulossa jotakin vakavaa.

"Älä kerro, ellet luule, että sinun sopii sitä tehdä", sanoi Piers.

"Mutta minä en luule, että se on sopimatonta, ja se näyttäisi sinulle, millainen Mabel todella on; ja minä tiedän, että et hänestä paljoa pidä."

"No?"

"Hän sanoi sinä iltana itkeneensä itsensä nukuksiin."

"Itkeneensä itsensä nukuksiin!"

"Hän oli niin häpeissään. Ja olihan se omituista, juuri hiukan omituista, ettei koskaan ollut yrittänyt mitään."

"Omituista sinun korvissasi tietenkin. Ei aivan yhtä omituista minun korvissani, ja luullakseni on paljon muitakin, joille se ei kuulostaisi omituiselta. Ainoa kummallisuus olisi siitä itkeminen."

"No sitä en pidä laisinkaan omituisena", virkkoi Elma hiljaa.

"Et, koska..." Hän vaikeni, henkäisi pitkään ja katsoi tyttöönsä ikäänkuin eparöiden, jatkaisiko vai ei.

"Koska?" kysyi Elma mitä vakavimman tarkkaavaisena.

"Kerro minulle, Piers. Minä en koskaan pane pahakseni sanojasi, Piers. Koskeeko se Mabelia?"

"Ei."

"Siis minua?"

"Niin."

"No, mitä minun suhteeni?" Elma tarttui hänen käteensä ja heilutteli sitä luottavaisesti. "Mitä minun suhteeni?"

"Ainako sinä tuolla tavoin tartut ihmisiä kädestä?" kysyi hän. Mutta tyttö tunsu hänen puhuessaan tarttuvan hänen omaansa ja puristavan sitä tiukkaan.

„Kyllä — milloin heistä pidän.”

„Tokko . . . ?” Sitten hän hillitsi itsensä.

„No, mitä siis minun suhteeni?” virkkoi Elma houkuttellen. „Sano pois. Älä välitä. Minä tahdon kuulla. Sano, sano, Piers!”

„Sanoisinko?” Syystä tai toisesta hän fiesi, ettei hänen tulisi sanoa, mutta kiusaus oli suuri. „Sanonko sinulle, miksi Mabel sinua kummastuttaa ja miksi muutkin — me — puolet tapaamistasi ihmisistä sinua kummastuttaisivat? Se johtuu siitä, Elma, että olet erilainen kuin me kaikki. Sinulle on nöyryys, kainous, viattomuus, ylvästelemättömyys, epäitsekkyys yhtä luonnollista kuin tavaan tuulten humina. Itsekkyys? Sen sanan merkitystä sinä et tunne. Vakuutan sinulle, ettei tunne. Toisten toivomukset, pelot, ilot ja surut ovat sinulle kuin omiasi. Jokainen rakastaa sinua — koska sinä rakastat jokaista. Sinä, äiditön tyttö-parka, joka olet kasvanut kuivassa, karussa maaperässä — vieraiden parissa — yhtenä monien joukossa — pelkkänä yksilönä tässä suuressa meluavassa maailmassa, sinä saatat meidät kaikki ihan häpeään. Sinun puhdas, suloinen, jalo luonteesi saa meidät kaikki halveksimaan omaa kurjaa, viheliäistä minäämme. Jo pelkkä oleskelu sinun parissasi . . . sinun näkemisesi . . . puheesi kuuleminen . . .”

„Oi, Piers! Piers, älä!” Hän melkein parahti.

„Hiljaa. Kuule se yhden ainoan kerran.”

„Ei, ei!”

„Niin, yhden ainoan kerran, rakas lapsi. En enää koskaan puhu siihen tapaan, paitsi jos . . .” Hän vaikenä äkkiä.

„Ei, sinä et saa — sinä et saa.”

„Paitsi jos . . .” toisti hän. Mitään enempää hän ei sanonut.

XXIII.

„Cieneeköhän se punehdus mitään merkinnyt?”

Oli kenties hiukan raskasta Elmalle, että hänen serkkunsa ehdotus pantiin täytäntöön tosiaan varsin perinpohjaisesti ja että Alfretonin herrasväki siis vietti maakartanossansa melkoista isomman osan elämästänsä kuin ennen.

Tästä päätöksestä johtui, että hänen täytyi uhrata „Park Lanen päivät” — nuo päivät, jotka olivat käyneet hänelle entistä rakkaammiksi senjälkeen, kun niin herkkä muutos oli tapahtunut ennen itsekkäässä ja väsähtäneessä perheessä, että hänkin saattoi tämän parannuksen huomata. Hänen täytyi luopua heidän seurassaan viettämistään keskiviikon iltapuolista aina tulevan vuoden pääsiäiseen asti.

Sanomattakin on selvää, että joulun hän oli viettänyt Towersissa, ja se oli ollut hurmaavan rattoisa joulu; mutta sitä seuraavien jokseenkin lohduftomien kevätkuukausien aikana ihan huhtikuun loppuun asti — sillä pääsiäinen oli sinä vuonna tavattoman myöhään — hän oli poikkeuksesta keskiviikko-aamua huokauksin tervehtänyt.

Kuten tiedämme, oli Elmalla sentään niin onnellinen luonne, että ikävä ei voinut sitä lannistaa eikä pettymys katkeroittaa.

Koska parhainta ei ollut saatavissa, hän tahtoi tehdä voitavansa näissä vähemmin hauskoissakin olosuhteissa; ja hänen ahkeroidessaan opinnoissaan ja edistyessään erilaisissa hienoon sivistykseen kuuluuissa saavutuksissa luontaisella uutteruudellaan ja innostuksellaan aika kiiti kylläkin nopeasti.

Niinkuin oli ennustettu, täytyi turvautua valeliepeisiin — uudenaikainen vastike kolmisenkymmentä vuotta sitten muodissa olleelle kasvamispoimujen alaslaskemiselle — nuoren neitimme hameissa. Hän oli mitaltaan varttunut runsaan puolitoista tuumaa, hipiä oli käynyt hienommaksi, muoto muuttunut edukseen. Joka suhteessa hän ei enää muistuttanut niin paljoa lapsesta — oli suuremmassa määrässä nainen.

„Ja kyllä on jo aikakin!“ lausui lady Alfreton hyväksyvästi luodessaan yleissilmäyksen tyttöön. „Viime kuussa täytit seitsemäntoista, Elma; se merkitsee, että tähän aikaan ensi vuonna sinut esitellään seuraelämässä. Minä aion itse esitellä sinut ja viedä sinut seurapiireihin. On aika, että alkaisit näyttää neitimäisemmältä, hiukan vähemmän — pyöreältä ja punaposkiselta“, naurahti hän.

„Teen liian pahoin niin sanoessani, eikö totta, rakkaani? Mutta siitä ei tosiaan tarvitse loukkaantua. Sinä olisit hyvin herttainen lapsi, jos olisit lapsi; ja tiedän, että muiden muassa Piers aina ihaili ruusuja poskillasi ja hyvää terveyttä todistavaa ulkomuotoasi ylimalkaan. Hän on kehuskellen maininnut sinusta Julietille ja saanut hänet niin paljon ratsastamaan, kävelemään ja yleensä liikkumaan ulkoilmassa, että hän todella näyttää yhtä paljoa nuoremalta kuin sinä olet joulun jälkeen vanhentunut.

„Jo jouluksikin hän oli mielestäsi somistunut, ja hän on epäilemättä herttaisempi ja paremmalla tuulella kuin ennen. Meillä on ollut aivan hauska talvi, ja sir Thomas on riemuissaan. Vaikka olemme toimeenpanneet tanssiaiset ja pitäneet alituisia päivälliskutsuja ja vaikka meillä on tuon tuostakin ollut melkolailta vieraita, emme ole tuhlanneet puoliakaan siitä kuin tavallisesti Cannesissa ja Pariisissa oleskellessamme. Hänestä on hiljainen maalla asumisemme tehnyt hyvän vaikutuksen naapuristoonkin.“

Lady Alfreton puhui edelleen, sillä hänen tapansa oli sanoa, että hän aina saattoi mukavasti haastella Elmalle; Elma oli ikäisekseen niin järkevä tyttö ja niin terävä käsittämään. „Uskonpa, että vielä päätämme viettää talvemme joka vuosi Towersissa; enkä ainakaan minä olisi siitä suinkaan pahoillani. Tiedät kai, että Piers toi kaikki hevosensa Leicestershirestä ja metsästi omien vieraittemme kanssa? Sekin oli hauskaa. Siitä oli suurta apua. Sannalla sanoen olemme voineet ja viihtyneet mainiosti ja varmaan me vielä kaupunkiin tultuammekin tunnemme itsemme senvuoksi reippaammiksi.“

Oli kieltämätöntä, että osa tämän jälkikatsahduksen tuottamasta riemusta sisältyi tuohon johtopäätökseen; ja Elma, jonka koko sydän samasta syystä pulppuili iloa, ei nähnyt tädissään mitään moitittavaa. Että hänen rakkaat omaisensa laisinkaan olivat saapuneet kaupunkiin, reippaampina tai vähemmin reippaina, oli hänelle melkein kyllyksi; mutta että he olivat saapuneet virkistyneinä, hilpeinä, kaikin puolin terveinä ja tyytyväisinä, pirteinä ja iloisina alkavaa seurustelukautta vastaanottamaan, riitti yllin kyllin täyttämään hänen onnensa maljan.

„Ja sinä olet kasvanut, Elma“, toisti täti.

„Olen kyllä, rakas täti; Piersin täytyy taas mitata minut. En voinut olla juoksematta sisälle nähdäkseni vanhan mittani, kun kuljin kirjastohuoneen ohitse, ja luulen — olen siitä varmakin, — ettei se enää ulotu paljoa korkeammalle silmiäni.“

„Ja vaikka epäilemättä olet hoikempi, näytät terveeltä. Tietysti olet terve?“

„Rivan terve, täysin terve, täti.“

„Neiti Exeter on varmaan pitänyt sinusta hyvän huolen.“
Ja sitten — ihmeitten ihme! — lady Alfreton lisäsi ihan

kuin luonnollisena jatkona: „Minun täytynee käydä neiti Exeterin luona lausumassa hänelle tunnustukseni.“

Hän oli käynyt niin monien ihmisten luona siitä ajasta, kun hänet viimeksi tapasimme, että yksi vierailu enemmän tai vähemmän ei paljoa merkinnyt, eikä neiti Exeter ollut enemmän hänen oman säätypiirinsä ulkopuolella kuin monet muut olivat olleet.

Hänen poikansa ehdottama koe oli, kuten olemme roudalta itseltään kuulleet, onnistunut erinomaisesti. Hän oli huomannut, että kohteliaisuus, ystävällisyys ja naapurillisuus eivät ehdottomasti tietäneet tartuntaa tai edes alituista kanssakäymistä. Vähitellen hänen silmänsä olivat avautuneet näkemään sen tosiasian, että oli mahdollista olla huomaavainen, jopa viettää aivan hauska puolitunti yksinkertaisten kansanihmisten parissa, jotka tiesivät vähän tai eivät mitään siitä maailmasta, missä hän eli, mutta joiden oma maailma kuitenkin oli sellainen, ettei hän voinut sitä halveksia. Alkoipa hän heistä oppiakkin.

„Poloinen rouva Smith oli täällä tänään ja hän on todella varsin hauska puheissaan ja varsin kaino ja vaatimaton esiintymisessään — vaikka on ihan ihmeellistä, mitä hän on tehnyt, — niin ihmeellistä, että muut saavat vallan hävetä“, oli ylhäinen rouva eräässä tilaisuudessa vakuuffanut; „enkä suinkaan enää koskaan edes ajattelekaan häntä sivistymättömäksi. Kah, ihan unohdin hänen pienet omituisuutensa hänen täällä ollessaan — eikä sellaisista saisi niin kovin paljoa välittääkään. Minä pyysin häntä käymään toistekin, pyysin niinkin; minä todellakin pidän hänen käynneistään.“

Eräänä päivänä hän taas oli lausunut: „Rakas Piers, jos olisin tuntenut sen sääliteltävän, kauhean miespoloisen aikaisemman elämäntarinan, jonka tänne tuonoin

toit, en suinkaan olisi käyttäytynyt häntä kohtaan niin kuin käyttäydyin. Olen nyt aivan suuttunut itseeni. Tiedätkö sen? Oletko kuullut siitä? Vai et? Annahan, kun sitten kerron sinulle.“ Senjälkeen oli seurannut yksityiskohtia, ja lopuksi oli rouva lausunut: „Jos siis joskus haluat käskeä hänet jälleen tänne, Piers, tahdon tehdä parhaani poistaakseni sanojeni aikaisemman vaikutuksen; ja vaikken ymmärräkään kaikkea, mitä hän sanoo, sillä tiedäthän, että hänen murteensa ja puheapansa on miltei mahdotonta. tahdon hymyillä ja virkkaa jotakin, mitä hyvänsä, rauhoittaakseni ja rohkaistakseni häntä.“

Piersin lause: „Kukaan ei kykene siihen paremmin kuin sinä, äitiseni“, oli ollut pienenä lisäpalkkiona tästä.

Mutta totta puhuen lady Alfreton ei olisi kaivannut mitään muuta palkkiota kuin omat onnellisemmat tunteensa. Jokainen pieni ponnistus oli kantanut omat hedelmänsä; ja hänen puolisonsa ja poikansa hyväksyminen Julietin huvitetun myöntymisen kera oli vain tasoittanut hänen tiensä hiukan sileämmäksi kuin se ehkä muutoin olisi ollut. Hänen alettuaan kerran astua tätä polkua häntä ei enää hevillä olisi soatu siitä poikkeamaan.

Sir Thomas oli kummastuneena kohottanut kulmakarvojaan, mutta oli muutoksen johdosta myöskin mielihyväästä hykerrellyt käsiänsä. Hänkin oli luvannut tulla maalais-herrasmieheksi, jollaiseksi hänen poikansa oli muuttumassa. Vielä ei ollut liian myöhään: se tekisi erinomaisen hyvää sekä hänen terveydelleen että hänen maineelleen.

Jouluna Towers fuskin tunnettiin entisekseen, kun illan perään ajopelejä vierä edestakaisin; ja Elman sanojen mukaan oli ollut milloin mitäkin „ihania, ihania“ juhlia ja kestityksiä sekä rikkaille että köyhille, jopa onnettomille „keskiluokkalaisillekin“, jotka alussa olivat olleet hänen tätinsä erityisenä kammona, mutta joista hän sif-

temmin erikoisesti huolehti. Julietkin oli huomannut, ettei naapurillisuus sittenkään ollut mitään huonoa huvia ja etteivät ihmiset senvuoksi käyneet „röyhkeiksi, tungetteleviksi ja hännysteleviksi“, kuten hän ja hänen äitinsä ennen olivat luulleet.

„Tietysti meidän joskus täytyi suoristaa ryhfiämme, näyttää hiukan jäykiltä ja viileiltä“, tunnusti hän uskoituilleen myöhemmin, „mutta ylimalkaan onnistuimme mielestämme ihmeellisen hyvin. Ja minun täytyy myöntää, että jos maalla tahtoo asua, ei ole viisasta esiintyä tylästi, niinkuin meidän tapamme ennen oli.“

Tuskin tarvitsee mainita, että niiden joukossa, jotka tästä olivat enimmin hyötynneet, oli rouva Mansell tyttäriin. Heistä oli tullut perheen ystäviä; ja Towers oli todella osoittautunut heille niin vieraanvaraiseksi ja mieluiseksi, että he lopuksi olivat suostuneet vastaanottamaan sir Thomasin tarjoaman mökin, joka hänellä oli vuokrattavana lyhyen matkan päässä kartanostaan. Eikä kukaan ollut tästä järjestelystä enemmän mielissään kuin lady Alfreton, joka hartaasti huolehti siitä, että mökki sisustuksineen olisi kaikin puolin siro ja täydellinen — aivan sellainen kuin hän olisi itselleen halunnut.

Nyt hänestä tuntui perin yksinkertaiselta sanoa: „Minun täytynee käydä neiti Exeterin luona.“

Neiti Exeter istui seuraavana iltapäivänä etummaisessa vastaanottohuoneessa vierastaan odottamassa. Hänelle oli ilmoitettu hänen osakseen aiotusta kunniasa, ja Elma oli tämän viestin viedessään hiukan arastellut. Tyttö oli omana vakaumuksenaan lisännyt, että vierailu tehtäisiin oivyttelemättä.

Tämä vihjaus oli riittänyt. Kaikki oli nyt valmiina, ja kaikki oli ulkopuolisesti tyyntä, vaikka lempeän kaitsijan povessa epäilemättä oli paljonkin levottomuutta.

Mitähän tuo omituinen ja odottamaton toimenpide merkitsi? Aikoiko Elman holhooja ehdottaa jotakin muutosta, jotakin sovittelua? Koettiko sir Thomas keksiä jotakin keinoa pannaan täytäntöön sen, mitä neiti Exeter jonkun aikaa oli peljännyt hänen omaisineen haluavan, nimittäin riistää hänen rakkaan oppilaansa pysyväisesti hänen hoivastaan? Vuoden päästä hänellä oli siihen valta, mutta nyt — ja neiti Exeter pudisti päätänsä, ja hänen huulensa sulkeutuivat tiukkaan. Ei, ei; mieluummin mitä muuta tahansa! Mitä hyvänsä muuta vaadittaisiin tai pyydetäisiin, mitä tahansa hän saattoi hyvällä omallatunnolla tehdä, siihen hän oli valmis; mutta luovuttaa hänelle uskottu pyhä aarre foisille, ennemmin faipua elävien vaatimuksiin kuin kunnioittaa vainajain toivomuksia? Ei koskaan!

— Tapahtuahan se sittenkin kyllin pian, kyllin pian, — huokasi hän ajatellen nopeasti kiitäviä kuukausia. — Suloinen Elmani, pitkää aikaa et saa enää viettää tyyntä, hiljaista elämäsi ja rauhallisesti harjoittaa opintojasi. Maailma vaatii sinut. Oi lemmikkini! — ja kyöneleet kumpusivat uskollisen olennon silmiin. — Oi, Elmani, kunpa osaisit elää maailmassa silti tulematta maailmalliseksi! Mutta onko se mahdollista? — Sillä kunnan neiti Exeter oli tällä haavaa hiukan epäuskoinen ja alakuloinen, ja ken voi häntä moittia?

Seuraavassa silmänräpäyksessä ovi lensi auki, lady Alfreton astui sisälle, ja pieni johtajatar, jälleen sotahaar-niskassa, meni häntä vastaan. Hänen sävynsä tosiaan hieman kummasfutti vierasta, joka, ollen keveäluontoinen, oli niin täydellisesti unohtanut kuin jos ei olisi koskaan ollut olemassakaan mitään syytä, miksi he kaksi eivät nyt olisi mitä parhaimmissa väleissä. Mutta neiti Exeter

sai vuorostaan aihetta kummastua, ennenkuin haastattelu oli päättynyt.

Ei vihjaustakaan mistään uudesta ehdotuksesta. Ei viittaustakaan mihinkään muutokseen. Sanalla sanoen, ei mitään muuta kuin hauskaa ystävällisyyttä, ylistystä, sieviä kehuskeluja opettajattarelle, ja kaikki tuo esitettynä niin herttaisesti kuin ainoastaan lady Alfreton taisi.

— Hyväinen aika! — huudahti lauhtunut ja katuvainen neifi Exeter jäätyään jälleen yksikseen. — Hyväinen aika! Elma on varmaan oikeassa, ja yhtä varmasti minä olen tuominut väärin tuota hurmaavaa rouvaa. Elma on minua viisaampi. Hänen on opetettava minua, eikä minun häntä, eräissä suhteissa.

Hyväluontoisen Mertounin herttuattaren auliissa ja iloisessa myötävaikutuksessa lady Alfretonilla oli myöskin alituista tukea ja puolustusta uudelle asiaintilalle.

„Mitä herttuatar tekee, sitä voin minäkin tehdä”, oli hänen tapansa päättäväisesti vastata Julietin silloin fällöin huomautellessa, ettei Park Lane ollut Towers ja että se, mikä varsin hyvin meni mukiin B:n kreivikunnassa, tuskin sopi Lontoossa.

Lady Alfreton ei lisännyt — kenties ehkä ei tiennyt, — että, mitä herttuatar teki, johtui yhdeksässä tapauksessa kymmenestä hänen omassa perheessään tapahtuneesta vallan siirrosta, toisin sanoen, että mihin Mabel johti, sinne Mabelin äiti seurasi — ja me tiedämme, kuka oli kaiken johtajana.

— Se on Elman, yksinomaan Elman vaikutusta! — päätteli eräs, joka myöskin tiesi.

Mutta Piers ei sinä kesänä sallinut itselleen tilaisuutta usein tavata Elmaa. Hän lähti pitkälle ulkomaanmatkalle heti kaupunkiin muuton jälkeen; ja jos sopii vilkaista

oittoman sydämen kuulakkaan syöpyteen, voimme aavistella, että hänen nuoren serkkunsa mielestä kaikki oli menettänyt puolet kirkkaudestaan, kun hän oli poissa.

Elman joutohetket Park Lanen talossa eivät siitä pitään koskaan kuluneet yhtä hupaisasti — varsinkaan eivät tarjonneet läheskään samaa tenhoa kuin muutamina ensi viikkoina tuon onnellisen pääsiäisajan jälkeen. Hän kaipasi aina jotakin. Hetket olivat kadottaneet viehätöksensä, ihana kirkkaus oli niistä kaikonnut.

Eräänä päivänä lady Alfreton sanoi äkkiä: „Kah, Elma! Olen saanut kirjeen Piersiltä. Hän lähettää sinulle sydämellisiä terveisiä. Se ei ole laisinkaan Piersin tapaista; mutta sinä olit aina hänen suosikkinsa.“ Sitten hän käännellen kirjettä kädessään alkoi lukea höpistä ensin hiljaa ja vihdoin äänekkäämmin: „Rakastava poikasi Piers Alfreton. Sano sydämellisiä terveisiä Elmalle.“ Sitten osoittaen lausetta: „Tuossa näet! Tuossa se on! Sano sydämellisiä terveisiä Elmalle’.“

Jälkeenpäin puhuja mietiskeli itsekseen tähän tapaan:

— Lieneeköhän se punehdus mitään merkinnytf? Toivoisin niin — kaikesta sydämestäni sitä toivoisin. Mutta ainahan Elma punastuu. Hän punastuu ujostellessaan ja punastuu innostuessaan. Mutta sentään . . . En voi muistella nähneeni mitään aivan samanlaista punehdusta tätä ennen.

XXIV.

Päätös.

Oli iloinen kevätpäivä, linnut visertelivät riemukkaasti ja kukkasat puhkesivat huhtikuun heleänä aamuna; mutta kulmatalosta Haverstockin mäellä kuului itkua ja valitusta.

Oli pääsiäisloman edellinen päivä — päivä, jolloin tavallisesti hiljaisen tyytyväisyyden ja säädyllisen hilpeyden tunteet täyttivät koko laitoksen. Mutta ken saattoi tänään olla iloinen? Elma teki lähtöä. Elmaa ei enää koskaan nähtäisi innokkaine, jokaista tulijaa tervehtivine kasvoineen lupa-ajan päätyttyä — häntä, joka aina ensimmäisenä oli heitä vastaan ilmestynyt.

Elma ei koskaan enää olisi siellä tuota välttämätöntä hetkeä sulostuttamassa ja jokaista uutta tulokasta laitokseen tervehtimässä. Elma, jolla oli niin rohkaisevat, puoleensa vetävät silmät, niin taitava, viihdyttelevä kieli ja jonka *esprit-de-corps* oli niin innokasta (tämä hänen yhteishenkensä oli vaikuttanut jokaiseen jäseneseen talossa vanhimhasta nuorimpaan), — Elma oli jättävä heidät iäksi. Tosin oli muitakin hänen ikäisiään, hänen aikalaisiaan, muiden muassa näillä sivuilla jo ennen mainitut pitkä Henrietta ja tyyni ja vakava Margaret, jo ennen lähtenyt, ja toisia oli tullut heidän sijaansa; ja olikin aika — niin, he eivät voineet olla myöntämättä, että Elma Alfretoninkin, joka nyt oli, kuten ne toisetkin olivat olleet, naiseksi kypsyessä, oli jo aika leijailta ylöspäin korkeampiin, avarampiin ilmapiireihin. Mutta sittenkin — Elma! Ken voi korvata Elman — pienen yhdyskunnan joustavan, lehahdelevan, liikkeellepanevan hengen, sen oman kirkkaan, erikoisen tähtösen?

„Neiti Exeteristä se tuntuu kauhean katkeralta“, kuiskasi eräs tyttö henkeänsä pidätellen toiselle. „Hän ei virka mitään — mutta hän kärsii. Se näet tuntuu hänestä melkein kuin täytyisi luopua omasta lapsestaan; eikä saa luovuutta häntä edes lapsen oikeille vanhemmille.“

„Äinäkin yhdessä suhteessa käy olo meille vaikeammaksi“, vastasi toinen surumielisesti. „Ei ole enää ketään viihdyttelemässä neiti Exeteriä hänen synkkinä päivinä“

ja palauttamassa hänet hilpeälle tuulelle, kuten Elma aina osasi tehdä. Elma voi aina hänet lepytellä. Ajattelen mielihaikealla, miltä täällä tuntunee, kun Elma on mennyt.“

Niin ajatteli moni muukin.

Tuo kunnan neiti Exeter, jota kaikki hänen oppilaansa kunnioittivat ja josta useimmat jossakin määrin pitivätkin, ei kenties ollut erikoisen taitava voittamaan heidän myöhtäntunfoansa. Kuten olemme nähneet, hän saattoi eräissä tiloissa taipua, jopa heltyä liaksikin, — mutta tavallisesti hän arvookkaan koulunjohtajattaren asemassa häirahtui liian jyrkän periaatteellisuuden varsin yleiseen ansaan. Hänen periaatteensa mukaan tuli ja täytyikin määrätyn sarjan huolellisesti täytettyjä velvollisuuksia, joiden vaihteluna olivat määrättyt huvitukset ja virkistykset, ehdottomasti tyydyttää jokaisen oikeamielisen, järkevän, vastuunalaisen ihmisen vaistoja ja vaatimuksia.

Mutta kasvuiässä olevia tyttöjä (älkää säikähtykö *Atlantan* kauniit lukijattaret!) voidaan tuskin luokitella järkeviin, vastuunalaisiin ihmisolentoihin; ja meillä lienee lupa vihjaista, että oivallinen neiti Exeter ei liene kylliksi ottanut huomioon nuorten ailahtelevaisuutta.

Tässä tuli Elma hyvään tarpeeseen. Ei kukaan kuolevainen voinut vastustaa Elmaa, saati sitten neiti Exeter — varsinkaan silloin, kun Elma oli laupeuden asioilla. On näet ensiksikin muistettava, ettei Elma koskaan anonut mitään itselleen; hän ei koskaan puhunut omasta puolestaan. Ja sitten kuvastui nuoren lähetin silmässä sellaista kaihoa, ilmeessä sellaista arkaa levottomuutta ja samalla eräänlaista luottamusta, että kuuntelijan sydän tuskin olisi voinut olla sulamatta, vaikka se olisi ollut kivestä. Ja vielä — mutta miksi luetella? Neiti Exeter oli sittenkin vain ihminen inhimillisin heikkouksin ja myöskin inhimillisesti tietoinen siitä. Ja tuo heikkous

ilmeni hänen suhteessaan hänen orpoon turvattiinsa, joka ei enää olisi hänen. Eron päivä saapui, kuten olemme maininneet, ja tahdomme vetää verhon sen yli.

„Tosiaankin luulen, että muutat meille haikein mielin“, väitti Elman täti samana iltana, „niin tosiaan, Elma“, ja hänen äänessään oli vivahdus nuhdetta. „Ja kuitenkin sir Thomas saapui kaksi päivää ennen pääsiäistä, sen sijaan että olisi tullut pääsiäisen jälkeen, toimittaakseen sinut suoraan tänne. Ja . . . ja minä olen hommannut huoneesikin aivan valmiiksi.“

„Oi, se on ihana, täti! Ah, täti, se on sievin, hauskin, armain pikku suojaj! Enkö teille sanonut, etten ollut eläessäni nähnyt mitään sen vertaista?“

„Kyllä, rakas lapsi, kyllä. Oh, en minä tarkoittanut sanoa, että olet kiittämätön, Elma; sinä vain et mielestäni näyttänyt ihan niin onnelliselta, ihan niin hurmaantuneelta kuin olin odottanut olevasi päästessäsi pois tuosta väsyttävästä koulusta ja tietäessäsi, että tästälähin kotisi on vakituisesti meidän luonamme.“

„Olen onnellinen, sanomattoman onnellinen tietäessäni, että kotini on oleva teidän luonanne“, vastasi Elma hiljaisella äänellä. „Rakastan teitä kaikkia hyvin paljon ja, voi, kuinka ystävällisiä te minulle aina olette!“

„Rakas lapsi! Enhän sitä tarkoittanut. Kah, Elma, tuntuu kuin olisin kalastellut imartelevia kehuskeluja! Hyväinen aika! Minähän ainoastaan ihmettelin, ettet näyttänyt iloisemmalta, hilpeämmältä, hyvä lapsi.“

„Olen juuri eronnut useista ystäväistä“, virkkoi Elma, „ja jotkut niistä olivat minulle rakkaita ystäviä, täti.“

„Nii-in, tietysti, armas tyttöseni.“ Lady Alfreton liikahti hermostuneesti nojatuolissaan.

„He olivat ikävissään nähdessään minun lähtevän. Sanoessamme toisillemme hyvästi monet . . . itkivät.“

„Kaikei ne pitivät sinusta.“

„Neiti Exeter ei itkenyt.“

„Eikö?“

„Mutta hänen silmänsä punoittivat ja olivat turvoksissa. Täti, se rakas, ystäväallinen, oivallinen neiti Exeter rakasti minua enemmän kuin kukaan muu heistä; ja minä luulen, että hän tunsu uhraavansa minut ainiaaksi.“ —

Muutamia päiviä aikaisemmin lady Alfreton oli esittänyt ajatuksiaan tähän tapaan:

„Olen valmis myöntämään, että Elma on hyvin kasvatettu ja että hänen lahjojansa on siinä suhteessa kehitetty niin paljon kuin on ollut mahdollista. Mutta pelkät lukutiedot eivät yksin riitä; ja vaikei minulla ole hitustakaan muistutettavaa neiti Exeteriä vastaan, joka on todellakin miellyttävä, järkevä nainen, olen kuitenkin ylimalkaan koulukasvatusta vastaan, enkä . . . enkä voi olla toivomatta, että nuori sukulaistemme vastedes välttää Havverstock Hillin alinomaista mainitsemista, kuten hän tähän asti on sitä maininnut.“

„Mitä tulee tyttökouluihin yleensä, lady Alfreton, olen täysin samaa mieltä kanssanne“, vastasi se naishenkilö, jolle yllämainitut sanat lausuttiin — hilpeä, järkevä maalaisnaapuri, eräs niitä Towersin lähetyksillä asuvia, joiden seura Piers oli äidilleen suositellut. „En kylläkään pidä nuorten neitien tavallisista kasvatustavoksista; sillä kun on joukko tyttäriä, kuten minulla, niin lukutuntien järjestäminen kotona on mielestäni kaikissa suhteissa edullisempaa. Mutta on tyttöjä — puolisonne veljentytär esimerkiksi, — joiden olosuhteet tekevät koulunkäynnin aivan välttämättömäksi. Heidänlaisilleen, kuten Elman täällä ollessa hänen kuvailuistaan mielestäni hyvin tajusin, neiti Exeterin opisto on varmaan varsin oivallinen.“

„Oh, kyllä; epäilemättä. Oivallinen joka suhteessa.“

(Nyttemmin lady Alfreton poikkeuksesta uljaasti puolusti hänen kouluansa kouluna.) „Mutta luulen kuitenkin käsittävämme, rakas rouva Wotherham, ettei Elmalla voi olla mitään tarvetta — mitään syytä, — vielä pääsiäisen jälkeen ylläpitää suhteitaan siellä.“ —

Mutta tässä nyt Elma pää tätinsä helmassa kuiskaili, kuinka neiti Exeter häntä rakasti ja kuinka tämä oli aavis-
tanut ikuista eroa.

Tietysti Elman täti antoi perään. Pienoinen sana oikealla hetkellä painaa vaa'assa enemmän kuin tuhannen muulloin.

Neiti Exeter olisi tervetullut Park Lanelle, milloin häntä vain halutti; Elma saisi käydä Haverstock Hillin kulmallossa niin usein kuin tahtoi. Ja lady Alfreton itse tuns-
saavansa runsaan palkan molemmista myönnytyksistään nähdessään tuon mitä aurinkoisimman luonteen aarte-
hdistosta päiväpaisteen nyt hiipivän herkkänä esille.

Mitäpä muita toivomuksia Elmalla tosiaankaan enää saattoi olla? Neiti Exeter oli ollut koetuskipenä.

Jos täti olisi jäänyt kylmäksi ja järkkymättömäksi silloin, kun neiti Exeteristä tuli puhe, olisi ollut helppo nähdä, mikä kohtalo odotti kaikkia senlaatuisia pyyntöjä. Jos täti taas olisi parhaimmassa, ystävällisimmässä mielen-
filassaan — ja sitä täti oli ollut, ja siis oli kaikki hyvin.

Istuessaan siinä suloisessa huhtikuun hämärässä hel-
lästi hyväillen jalokivillä koristettua kättä, johon oli tart-
tunut, ahmiessaan ulkoa löyhyilevää nuorten, veresten
lehvien tuoksua ja rakkaasti silmäillessään huoneen tutun-
omaisia, kauniita esineitä Elma mietiskeli ja pohji tuhansia
ihmisrakkaita ja jalomielisiä suunnitelmia. Hänen oma
itsensä ei niissä koskaan ollut etualalla. Mutta jos nii-
den välistä välähti kultakuitu, mikä tuskin hänen oman-
kaan silmänsä eroittamana kuitenkin kirkastutti näkyä ja
siten teki sen armaammaksi, ken voi häntä moittia?

Elkö meidän tulisi ajatella poissaolevia? Sopiiko meidän unohtaa ne, jotka meitä rakastavat, vain siksi, etteivät tällä hetkellä ole silmiemme edessä?

Elma läpikävi täydellisen Lontoon seurustelukauden ennenkuin Piers tuli kotiin.

Viipyikö hän ulkomailla kesäkuun loppuun vartavasten antaakseen tyföille aikaa tähän, sitä hän ei koskaan sanonut; mutta totta on, että hänen ensimmäinen kysymyksensä hänen palattuansa kuului: „Entä Elma, onko hän muuttumaton? Onko maailma pilannut hänet vai ei? Nythän hän on sitä koettanut? Sanokaa, minkä vaikutuksen se on häneen tehnyt.“

Näytti melkein siltä kuin lady Alfreton olisi vaistomaisesti havainnut sen tunteen, mikä tämän nopean kysymyksen aiheutti. Hänen vastauksensa oli yhtä ripeä ja asiallinen —.

„Piers, maailma ei ole häntä pilannut, koska se ei voinut häntä pilata. Minä olen heikko nais-rukka ja minun täytyy tunnustaa, että olen saanut uutta elämänhalua nähdessäni sitä ihailua ja huomaavaisuutta, jolla tuota lapsi-kultaa on tervehditty kaikkialla, mihin ikänä hän on mennyt. Hän on ollut kevätkauden ihailuimpia kunnianosoitukset eivät ole koskeneet häneen sen enempää kuin jos ne olisivat olleet aiotut toiselle. Minua kohtaan hän on mitä armain ja velvollisuudentuntoisin tyttö; hän seuraa minua kaikkialle, on aina valmiina, aina aulis ja hyvällä päällä. Hän kirjoittaa kutsukorttini ja kirjeeni. Minä olen nykyisin viheliäinen, veltto olento; hän käy sir Thomasin mukana eduskunnassa ja ratsastelee Julietin kanssa, — en käsitä, kuinka häneltä riittää aikaa kaikkeen tuohon ja muuhun vielä.“

„Mitä se muu on?“ kysyi hän.

„Oh, rakas Piers, sinä tuskin tuntisit meitä enää. Minä itse kylläkään en tee varsin paljoa, mutta Juliet puuhailee Elman mukana ihan kaikessa. Sisarellasi on sitä enemmän joutoaikaa, koska hän nykyisin ei todellakaan välitä niin paljoa seuraelämästä — tiedäthän, että hän on ollut seuraelämässä mukana jo monet kaudet; ja hän sanoo käyvänsä vanhaksi, hupsu tyttö! Olkoon sen asian laita kuinka hyvänsä, hän ainakin näyttää nuoremmalta ja reippaammalta ja on monin verroin viehkeämpi entises-tään, nyt kun Elma on keksinyt hänelle hommaa. Hän puuhailee kaikenlaatuisten ihmisten kanssa, saat uskoa. Ei ihan köyhien kanssa; tytöt vakuuttavat minulle, että on toisia, jotka semmoiseen työhön sopivat paremmin kuin he — ja minun täytyy tunnustaa, että olenkin siitä iloinen. Mutta heillä näkyy olevan loppumattomiin oimittuisia ihmisiä hoivattavina ja sellaisia, joille osoittavat ystävyyttä ja hankkivat iloa. Muistat maininneeni sinulle Elman taipumuksesta 'puolivillaisiin'? Ka niin, puolirofuisia hän vieläkin kaivaa esille, hääräilee niiden kanssa, puhuu niistä paljon ja saa lopuksi Julietin ja Mabelinkin asiaan innostumaan. Eipä niin, ettei Mabel itsekin olisi kyllin taitava niitä löytämään“, jatkoi puhuja nauraen.

„On tosiaan huvittavaa, Piers, vallan huvittavaa nähdä, millä tavoin poloista Mertounin herttuatarfa pyöritellään sinne tänne, edestakaisin, tuon hänen suuren, omavaltaisen tyttärensä käskystä. Minä pidän Mabelista; hän on herttainen tyttö ja Elman paras ystävä, tiedäthän; mutta häneltä puuttuvat kokonaan Elman rakkaat, viehättävät pikku eleet. Aina vain: 'Äiti, sinun on tehtävä näin' tai 'Äiti, sinun on tehtävä noin'. On kyllä totta, että herttuatar itse on siihen alkuaan syypää. Mutta se ei suinkaan ole kaunista, se ei ole hauskaa kuunnella. Elma sensijaan . . .“

Mutta ei ollut tarvis Piersille kuvailla Elmaa.

Hän odotti vain varsin lyhyen ajan, ja sitten hän eräänä tyynenä iltana istuessaan Towersissa tytön kanssa kahdenkesken ison kaariakkunan ääressä, kuten ennen, virkkoi:

„Elma, muistatko, mitä julkeuksia sinulle kerran tässä paikassa lausuin?“

Elman sydän alkoi lyödä. Piers oli siellä täällä sanonut jotakin julkeata, vaikkei siinä paikassa eikä mainitun ajankohdan jälkeen, kuten käsittänette; ja Elma kai arvasi, niinkuin tyttö aina arvaa, että oli tulossa enemmän sellaista, koska puhe alkoi moisella kysymyksellä.

„En tiedä, rakastatko minua“, jatkoi puhuja vielä pehmeämmällä ja hiljaisemmalla äänellä, „mutta minusta itsestäni tuntuu, etten milloinkaan voisi rakastaa ketään muuta tyttöä kuin sinua. Se alkoi jo kauan sitten, paljon aikaisemmin kuin tiesinkään. Sinä olit silloin vain lapsi — siitä on nyt kulunut kaksi vuotta, — mutta vaikka olitkin lapsi, en voinut olla sinua tarkkaamatta ja ihmettelemättä. Pelkäsin, luulemma . . . niin, myönnän sen, olin melkein varmakin, ettei sitä kestäisi; en luullut lupaavan umpun puhkeavan oikeaan kukkaansa. Nähtyäni minä nyt uskon. Sinä olet täyttänyt kaiken ja enemmänkin kuin mitä ennustin täällä viimeksi yhdessä ollessamme. Olet voittanut vanhempani, johdattanut sisartani, vaikuttanut muihin perhekuntiin, kaunistanut omamme . . . Ja nyt, Elma, — mitä teet nyt minulle?“

Tyttö kääntyi puolittain häntä kohti.

„Olen sinun, jos minusta huolit“, kuiskasi nuori mies. „Sinun . . . tee minusta mitä tahdot. Kunhan vain otat minut . . .“

Ja kuinka saattoi tyttö olla häntä ottamatta?

Valmistunut
Arvi A. Karisto
Oy:n kirjapainosta
28. 1. 1919.

Suom. lastenkirj. 5.

Tytäreni... 2

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 101 5953

„Tyttäreni kirjasto“

esiintyy alallaan ensimmäisenä valikoimana suomalaisessa kirjallisuudessa, tarjoten parasta ajanmukaista luetavaa kehitysiässä oleville tytöille. Siten se täyttää tun-
tuvan puutteen:

Ilmestynyt on:

Kun kissa on poissa . . . Lomatarina neljästä tytöstä ja moniaista muista, kirj. *Elisabeth Kuylenstierna-Wenster*, suom. Valfrid Hedman, hinta sid. 4:50. — Suositun nuorisonkirjailijattaren rattoisa ja herttainen kertoelma kesäelämästä.

Viisas tyttö, kirj. *L. B. Walford*, englanninkielestä suomentanut Valfrid Hedman. — Sydämellinen romaani tyttökoulun yläluokka-piiristä.

Lähinnä ilmestyy:

Barbro Bertingin tyttövuodet, kirj. *Elisabeth Kuylenstierna-Wenster*, suom. Rob. A. Seppänen. — Sarjan alkunumeron lukijattaret uudistavat tässä tuttavuuttansa miellyttävien sisarusten kanssa, joista nyt vanhimman jälkeinen on päähenkilönä.

„TYTTARENI KIRJASTO“ antaa mieluisimmat lahjakirjat.

Arvi A. Karisto Oy.

Hämeenlinnassa.

Hinta sid. 4:50

Hinta
korotettu
100 0/0:lla

60 + d